

VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK

Razdejanje
duše mesta
Gornja
Radgona
stran 7

BILA JE VOJNA

»Prostovoljna mirovna misija« so se poimenovali vladni predstavniki sami, ki jih je množica Gornjeradgončanov sko-
raj tri ure čakala na Kerenčičevi ulici pred mednarodnim mej-
nim prehodom.

Z dvema helikopterjema so prispeli člana zveznega pred-
sedstva Vasil Tupurkovski in Bogič Bogičević, general pol-
kovnik Milan Čušić in republiški minister za informiranje Jel-
ko Kacin.

Prepričani smo, da smo sposobni na miren način rešiti
naše probleme, brez uporabe sile, zato nam je težko za vse,
kar se je zgodilo, najbolj pa za človeške žrtve; upam, da se ti

Nočemo »Popovgrada«

dnevi ne bodo več nikoli ponovili — je med drugim povedal
Bogičević. Tudi Tupurkovski je poudaril: »Kar se je zgodilo v
preteklosti, naj se ne zgodi nikoli več; naš cilj je, da ne pride
več do sovražnosti, da preprečimo vojno.« Radgončanom se
je opravičil za to, kar se je zgodilo. Najmočnejšega ploskanja
je bil deležen Jelko Kacin, ki je v teh dneh gotovo osrednja
medijska osebnost. »Gornjo Radgono so želeli narediti za
»Popovgrad« — takšne vloge ne sprejmemo ne za Gornjo Rad-
gono in ne za Slovenijo,« je med drugim dejal Kacin in še
hkrati vprašal, kdo sploh vodi armado, katere podoba se je v
hipu spremenila. »Odločili smo se, da Slovenija krene po svoji
poti in sprejme odgovornost za prihodnost v svoje roke — čez
tri mesece zagotovo,« je dejal Kacin.

Upamo le, da se bodo iskrene želje Tupurkovskega in Bo-
gičevića, izrečene pred mejnim preходом v Gornji Radgoni,
uresničile!

bbp

GORNJA RADGONA

3. julija ob 19. uri

4. julija ob 7. uri

4. julija ob 10. uri

VESTNIK

Murska Sobota, 11. julija 1991 • Leto XLIII • Št. 27 • Cena 20 din

V Gornji Radgoni za 450 milijonov dinarjev škode

Po ocenah več komisij, ki izra-
čunavajo nastalo škodo zaradi
vojaške agresije, je bilo v Gornji
Radgoni za več kot 450 milio-
nov dinarjev škode. Gornjerad-
gončani so že poskrbeli za druž-
ne, ki so izgubile prav vse, naj-
bolj pa si želijo, da bi čim prej
začeli z normalnim delom v vseh
tovarnah, na poljih pa z žetvijo
zrelega kvasja.

Na torkovi tiskovni konferen-
ci, ki je bila medijsko zelo dobro
obiskana (udeležilo se je tudi

veliko kolegov iz sosednje Av-
strije), smo izvedeli, da številka
450 milijonov ni dokončna: v
Avtoradgoni imajo velike proble-
me s prevozom blaga, v Elradu
so izgubili tržišče, v Radenski so
imeli težave pri razvozu pijače,
in še bi lahko naštevali. Posledice vo-
jaške agresije bo gornjeradgon-
sko in pomursko gospodarstvo
čutilo še dolgo. Upajo na obljub-
ljeno pomoč republiške vlade,
in da bodo v kratkem deležni tu-
di materialne in ne le moralne

podpore ter obiskov republiških
vladnih veljakov.

Občini, katere gospodarstvo je
tik pred propadom, bo težko
zbrati tudi to najnujnejšo vsoto:
100 milijonov bi potrebovali za
obnovo stanovanjskih objektov,
50 za komunalno infrastrukturo,
okrog 150 za obnovo uničenih
gospodarskih objektov in izdel-
kov ter približno toliko za izpad
v proizvodnji.

V nadaljevanju konference smo
lahko slišali kar nekaj zanimivih
vprašanj. Tako je na primer avstrij-
skega kolega zanimalo, ali so v go-
rneradgoni občini razmišljali o
skupnih rešitvah gospodarskih pro-
blemov, saj so bili zaradi zadnjih do-
godkov močno prizadeti tudi avstrij-
ski obmejni kraji. Predsednik izvršne-
ga sveta je to vprašanje sprejel kot
predlog. Občane je zanimalo, kako da
so sploh dovolili streljanje v središču
mesta, kaj bo z domnevnimi »kolabo-
racionalisti« (pri tem je potrebno
opozoriti, da se lahko vse kaj hitro
sprevrže v osebne obračune, zato je
potrebno te zadeve prepustiti pristoj-
ni službi) in kako bodo v Gornji Rad-
goni po vsem tem lahko uresničevali
določila brionskega sporazuma in po-
novno sprželi v mesto enote JA? Od
ljudi, pripadnikov civilne zaštite, teri-
torialne obrambe in policije je po
vsem, kar so preživeli, kaj takega ne-
mogoče pričakovati.

Za Gornjo Radgono bi bila najbolj
sprejemljiva rešitev, ki jo je predlagal
Dušan Zagorc, zanjo pa so ogreti tudi
sosedje: mesto Gornja Radgona naj
bo svobodno ozemlje, brez vsakršne
vojske; to naj bo vezni člen z našimi
sosedji.

Bernarda B. Peček

Posledice vojaškega barbarstva sta si prišla v Gornjo Radgono v torek popoldne
predsedni člana predsedstva SFRJ Bogič Bogičević in Vasil Tupurkovski. Na
Kerenčičevi ulici je delagacija pričakala večina meščanov, ki je dostojanstveno sprejela
izredno opravičilo, in navdušeno zaploskala ta čas najbolj znanemu TV obrazu
Jelko Kacinu.
Foto: Bernarda B. Peček

Ob koncu tedna bo vreme
jasno do delno oblačno.
Možne so lokalne neviht-
e.

VREME

Vestnikov koledar

- 11. Julij, četrtek, OLGA
- 12. Julij, petek, MOHOR
- 13. Julij, sobota, HENRIK
- 14. Julij, nedelja, FRANČI-
ŠEK
- 15. Julij, ponedeljek, VLADI-
MIR
- 16. Julij, torek, VALTER
- 17. Julij, sredo, ALEŠ

Pregovora
Če je Aleš suhoparen in suh,
si napravi za zimo topel ko-
žuh.
Je tega meseca presuho,
ostane grozdje prav suho.

Julij
11. Julija bo dan dolg 15 ur
in 31 minut.
11. Julija bo Luna v zname-
nju mlaja.

GRADITELJI POZOR!

GRADIS d.o.o.
Novo selo Rok, R. Končara 18 —
Čakovec,
tel.: (042) 811 685, podjetje za proiz-
vodnjo in prodajo:
• stropni nosilci
• stropna plošča
• in ostali gradbeni material
Dalekovi cene od 7. do 18. ure.
• zelo ugodne cene • dobava takoj •
večje količine dostavljamo na dom brez-
plačno

BRIONSKA DEKLARACIJA

Žal moram spet s spačen-ko začenjati svoje pisanje, ker je pač tudi samo življenje spačeno. Izraz solidaren pomeni zame to, če kdo zares sočustvuje s kom. skovanka solo-daren pa, če je solidaren le sam (solo) s seboj. Istočasno pa bi nas rad prepričal, kako globoko doživlja probleme drugih.

Po brutalnem napadu na Slovenijo je Rdeči križ Železne županije dobil od Rdečega križa Slovenije telefaks, v katerem obveščajo svoje madžarske partnerje o nepojmljivih dogodkih v Sloveniji in jih naprošajo, da bi jim v znak solidarnosti poslali nekaj vrstic, v katerih bi obsodili vojaški napad in moralno podprli Rdeči križ Slovenije.

Po dobrem starem socialističnem receptu Sombotelčani vprašajo Rdeči križ Madžarske, kaj početi. Ker tudi oni ne vedo, vprašajo ministrstvo za zdravstvo, oni spet ministrstvo za zunanje zadeve itd. Na koncu pa dobijo

SOLO-DARNOST

odgovor, naj se Rdeči križ Železne županije nikar ne vmešava v jugoslovanski konflikt.

Ko zvem, da me je primarij Istvan Iz Sombotela v petek (28. junija) že večkrat iskal, pa vem že tudi o zgornji zgodbi in ga pokličem. Pravi, da bi bilo dobro, če bi jaz (?) poklical Rdeči križ Slovenije, se zahvalil za faks in jih vprašal, s čim bi jim lahko pomagali prijatelji iz Sombotela. Vljuden odgovor, vendar s podtonom, kot če bi že tudi sam predsednik RK Slovenije vedel, za kaj gre. (»Ja, nič drugega zaenkrat ne potrebujemo, le tisto, kar smo napisali na faksu — moralno podporo.«)

Ko to sporočim profesorju Istvanu, mi razkrije svoje težave z madžarskimi oblastmi. O podtonu mu ne rečem nič. On pa me seznani, da se je že spet pogovarjal s svojimi nadrejenimi v Budimpešti, in so se zmenili, da se je moj klic v bistvu lahko izraz solidarnosti RK Železne županije (?). Vprašam ga, če malce nervozno, ali je res tako težko in tvegano napisati tistih nekaj vrstic o moralni podpori. »Dobro,« pravi, »še do jutri počakamo, potem pa v ponedeljek pošljemo faks.«

Profesor me v nedeljo ves dan išče. Vem, da se izmika k pismu solidarnosti. Zaradi tega sem nekoliko besen. Potrebujemo me le kot telefonista, da jim ne bi bilo tako nerodno. Popoldne ga pokličem. Pravi, da je govoril z Ljubljano (pravi čudež) in so mu zdaj že konkretno povedali, kaj vse potrebujemo: kri, sanitetni material ipd. Če pet minut sem pri njem. Začne se dolgotrajno telefoniranje. Tokrat je telefonist on. Sedež RK v Budimpešti, ministrstvo, farmacevtski center, osrednji carinski center itd. Recimo trideset telefonskih pogovorov. Preden grem domov, me zopet zbode pri srcu. (Se dobro, da sem na transfuzijski postaji. »Kri in sanitetni material lahko gre v Slovenijo, ampak madžarski RK naj se pri tem nikjer ne omenja. Recite, da gre za sodelovanje med sombotelčano in soboško bolnico, ker madžarska država ne bo podpirala Slovenije.«) »Kaj? Niti v humanitarnem pogledu?« »Niti tako.«

Primarij Istvan in županijski RK so si seveda izredno prizadevali, da bi to srčno omilili. V ponedeljek (prvega) je sekretar RK Laszlo Por pri Bajansenyu tako rekoč skrivoma predal prvo pošiljko krvi. Ko smo v četrtek (četrtga) v Sombotelu pakirali v kombi drugo večjo humanitarno pošiljko bolnic v Rakičanu, je prišlo iz Budimpešte sporočilo, češ da nas premier Antall obvešča, da na kombiju vseeno lahko uporabljamo oznako Rdečega križa... Najlepša hvala! Francek Mukič

16-urni trdi in naporni pogovori med evropsko trojico, ki so jo sestavljali zunanji ministri predsedujoče v Evropski skupnosti Nizozemske (Hans van den Broek), prejšnje predsedujoče Luksemburga (Jacques Poos) in prihodnje predsedujoče Portugalske (João de Deus Pinheiro), ter med slovensko, hrvaško in zvezno delegacijo, so bili zagotovo zadnja priložnost, da se jugoslovanska kriza reši po mirni politični poti. Zato so bili brionski pogovori odločilni za pogajanja in razplet najnovejše jugoslovanske krize.

Besedilo skupne deklaracije, ki so jo vsi udeleženci načelno sprejeli, bodo morali potrditi še skupščina Republike Slovenije, zvezna vlada in predsedstvo SFRJ. V deklaraciji piše, da so se vse strani, udeležence brionskega dogovora, strinjale glede tega, kako zagotoviti mirovni dogovor, ter da bodo načela, ki iz deklaracije izhajajo, v celoti izpolnile. Edino in samo zaradi Jugoslavije lahko odločajo o svoji prihodnosti. Nove razmere v Jugoslaviji zahtevajo neposredno nadzorovanje in pogajanja med sprtimi stranmi. Pogajanja se morajo začeti takoj in ne pozneje kot 1. avgusta leta 1991 o vseh vidikih prihodnosti Jugoslavije brez pogojev in na podlagi sklepnega dokumenta iz Helsinkov in Pariške listine o novi Evropi ob

skih akcij, zlasti uporabe nasilja. Skupnost in njene države članice bodo pomagale doseči mirno in trajno rešitev sedanje krize in bodo to svojo vlogo opravljale toliko časa, dokler ne bodo izpolnjene vse obveznosti, ki iz take vloge izhajajo.

Evropska skupnost in države članice bodo sprejele zahtevo drugih strani, da pomagajo in olajšajo proces pogajanj. Njihovo pomoč bi utegnili razširiti tudi na opazovanje procesa pogajanj ter na strokovno pomoč za delovne skupine, ki jih bodo ustanovili za reševanje vseh vprašanj, za katera so udeleženci tega sporazuma zainteresirani, kot so npr. človekove pravice, pravica manjšin ter gospodarski, trgovski, finančni in varnostni odnosi.

Na podlagi sklepov, sprejetih v Pragi v okviru Konference o evropski varnosti in sodelovanju, so udeleženci brionskega sestanka soglašali, da bodo opazovalne misije začele delovati čimprej, da bi pomagale utrditi ustavitev ognja ter nadzorovati izvajanje preostalih elementov dogovora, ki so ga dosegli med jugoslovanskimi stranmi o sodelovanju z Evropsko skupnostjo. Smernice za pripravo misije so določene v aneksu št. 2. Hkrati so se vse jugoslovanske strani obvezale, da bodo opazovalni misiji pomagale pri nadzoru. Zlasti ji bodo zagotovile popolno varnost in svobodo gibanja. Poudarile so, da je zaščita manjšin bistvena za uspešno izvajanje rezultatov pogajanj. Vnovič so tudi potrdili, da bodo v celoti spoštovale obveznosti, ki izhajajo iz mednarodnega prava.

Poleg tega so sprejeli še dva aneksa. V prvem je navedeno: režim na meji — kontrolno mejnih prehodov bo prevzela policija Slovenije, delovala pa bo v skladu z zveznimi predpisi. Sporazum zvezne vlade in Republike Slovenije z dne 20. junija 1991 se potrjuje in bo tudi izveden. Carine bodo ostale zvezni prihodek in zbirali jih bodo slovenski cariniki. Vplačevali jih bodo na skupni račun, ki ga bodo nadzorovali zvezni in republiški ministri za finance skupaj še z enim ali dvema zunanjima kontrolorjema. Obstaja samo ena kontrola zračnega prometa za vso Jugoslavijo. Ves domači in mednarodni promet prek Jugoslavije nadzorujejo in zagotavljajo pristojni zvezni organi. Med trimesecnim suspenzom bodo opravili pogajanja, da bi omogočili zakonit prenos vseh pristojnosti JLA za varovanje meje. Hkrati so se sporazumeli za deblokado vseh enot in objektov JLA, brezpogojni umik enot JLA v kasarne, odpravo vseh blokad na cestah, vračanje vseh sredstev in opreme JLA in deaktiviranje enot TO in njihovih vrtnic na izhodiščne točke.

»Odločali smo se med vojno in mirom«

»Na Brionih se je znova odločalo med vojno in mirom. V razmerah, v kakršnih zdaj živimo, in ki niso niti vojna niti mir, je to, kar prinaša deklaracija, veliko. Dokončno bo o tem presodila slovenska skupščina, ki bo odločala o tem, ali naj zaplet rešujemo po mirni in demokratični poti ali po poti, ki prinaša vojno in kaos.« Tako je na tiskovni konferenci v Cankarjevem domu v Ljubljani Brionsko deklaracijo predstavil predsednik predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan. Poudaril je, da s slovenskega stališča deklaracija in aneksa niso idealni, je pa z njimi slovenski problem internacionaliziran. Gre za možno ravnotežje interesov in začetek reševanja problemov s pogajanjem. Evropska stran je zagotovila, da bo iskanje rešitev po demokratični poti prineslo hitrejše mednarodno priznanje Slovenije.

spoštovanju človekovih pravic, vključno tudi pravice narodov za samoodločbo v skladu z listino OZN in ustreznimi normami mednarodnega prava, tudi s tistimi, ki se nanašajo na ozemeljsko celovitost države. To je med drugim zapisano v znameniti Brionski deklaraciji, ki pomeni za ves svobodoljubni svet vsaj začasno olajšanje.

V nadaljevanju Brionske deklaracije je navedeno, da mora kolektivno predsedstvo Jugoslavije uveljaviti popolno avtoriteto ter izpolnjevati svojo politično in ustavno vlogo, zlasti v odnosu do zvezne vojaške sile JLA. Vse strani se bodo vzdržale enostran-

Sporočilo za javnost

Občinski odbor Socialdemokratske stranke Murska Sobota in Občinski odbor Socialistične stranke Murska Sobota sporočata javnosti, da sta bila med agresijo na državo Slovenijo v stalnem stiku z vodstvom mestne frakcije socialdemokratske stranke iz pobratenege mesta Ingolstadt in sta ga sproti obveščala o poteku dogodkov v Sloveniji.

V podporo slovenskim prizadevanjem sta 5. 7. 1991 občinska odbora omenjenih strank frakcije prejela naslednjo resolucijo, ki jo je ob aktivnem sodelovanju SPD sprejel mestni svet Ingolstadta. »Že od leta 1979 obstaja partnerstvo med Ingolstadt in Mursko Soboto. To je bilo prvo bavorsko-slovensko partnerstvo med mesti. V teh več kot desetih letih se je med prebivalci obeh mest razvilo priskrbo in globoko prijateljstvo. Veliko slovenskih, pa tudi hrvaških in srbskih državljani so desettletja živi v Ingolstadtu.

Toliko bolj osupel je mestni svet nad sedanjimi dogodki v Sloveniji in Hrvaški. Vodstvo jugoslovanske armade in zvezna vlada z vojaškimi akcijami in političnimi izsiljevanji onemogočata uveljavljanje pravice slovenskega naroda do samoodločbe. Uporaba vojaške sile je v očitnem nasprotju z deklaracijo o človekovih pravicah in s sklepom KEYS-a o zaščiti narodnostnih manjšin.

Že prvi letalski napad na naše pobrateno mesto Mursko Soboto je zahteval človeško življenje. Mestni svet Ingolstadta potrjuje svojo pripravljenost, da v okviru svojih zmoglosti pomaga pobrateni Murski Soboti v teh

vojni podobnih razmerah. Prosi bavorski zbor mestnih poslancev in nemški zbor mestnih poslancev, da z ustreznimi izjavami podpreta zahtevo Slovenije po samoodločbi. Prav tako prosi državno vlado, da v okviru sklepa bavorske deželne skupščine z dne 3. 7. 1991 v danem primeru tudi pomaga pobratenu mestu Ingolstadta Murski Soboti.

Dr. Franz Götz, poslanec deželnega parlamenta

Hermann Regensburger

»ŠELE ZDAJ NAM JE JASNO...« — Zjutraj, ko je trojica Evropske skupnosti na Brionih začela pogovore s Slovenijo in Jugoslavijo, so bili Jacques Poos (drugi z leve), João de Deus Pinheiro (v sredini) in predsedujoči Hans van den Broek (drugi z desne) še zelo sveži. Pozneje so priznali, da jim je šele tedaj jasno, kako zapletena je Jugoslavija in kako težko delo bo treba opraviti do prave rešitve krize. (foto: J. Žnidaršič)

IZJAVE O BRIONSKI DEKLARACIJI

VILI ŽIŽEK — obrtnik, poslanec zbora občin Slovenije: Podpiram brionsko deklaracijo, ker menim, da je to edini način, da se stanje najprej normalizira, nato pa uredi na evropski način. V pogovorih z ljudmi sem prišel do sklepa, da so tudi oni za podporo deklaraciji, ki naj bi pomagala, da se končno vedemo tako, kot to od nas zahteva Evropa. Reševanje vseh zadev naj se torej nadaljuje brez groženj s silo, z dogovori in strpnostjo. Takšno stališče bom zastopal tudi v skupščini.

VILJEM SZEKERES — profesor, poslanec zbora združenega dela skupščine Slovenije: Deklaracijo je potrebno sprejeti takoj, zakaj boljše je vrniti v roki kot golob na strehi. Pokazalo se je, da se tako pomembne stvari ne morejo uresničiti čez noč, ampak le s strpnim dogovorom med vsemi. Menim, da bodo sedaj stvari bolj domisljive. Najvažnejše pa je, da se prenehajo grožnje s silo. Za takšno reševanje je seveda tudi madžarska narodnost, ki živi v naši republiki. Bolje je torej, da se stvari začnejo urediti, bolje je sedaj kot nikoli.

ALOJZ VOGRINČIČ — predsednik skupnosti občin G. Radgona: Mislim, da glede na plebiscit in željo slovenskega naroda po samostojnosti nismo dosegli vsega. Če bi del Jugoslavije želi, da bi bila samostojnost. Seveda pa ne smemo morajo reševati po mirni poti brez žrtve, kajti v vojni ni oba, tako zmagovalci kot poraženec. Prizadevati si moramo, bomo samostojnost dosegli na mirnem način, in v tem smislu je potrebno dati podporo evropskim dogovorom. Držati se morata obe strani.

MISIJA DOBRE VOLJE

Tuja sredstva informiranja ugotavljajo, da je deklaracija o reševanju krize v Jugoslaviji, ki so jo na Brionih sprejeli jugoslovanski in slovenski voditelji ter ministrski trojica Evropske skupnosti, še zadnji poskus pomiritve razmer na območju nekdanje Jugoslavije. Ob tem pa poročajo tudi o naraščajoči napetosti v Hrvaški. Tako Reuter med drugim meni, da je Brionska deklaracija še zadnja priložnost za preprečitev popolne državljanske vojne in dezintegracije. France Press pa pravi, da je tretja misija dobre volje evropske trojice omogočila sklenitev sporazuma, ki naj bi omogočil ustavitev ognja in sklenitev kompromisa med slovenskim vodstvom in oblastmi v Beogradu glede nadzora meja. Torej, enega glavnih razlogov za nesoglasja. Agencija tudi prenaša izjavo luksemburškega zunanjega ministra, da je sporazum sprejet in da ga ni bilo treba podpisovati.

Sicer pa svetovne agencije ugotavljajo, da se dokument na-

naša predvsem na razmere v Sloveniji, le izjemoma se omenja Hrvaška, pri dokončni redakciji besedila pa ni sodeloval srbski predstavnik dr. Borisav Jović, ki je že prej odpotoval. Po besedah luksemburškega zunanjega ministra Poosa pa besedilo kaže, da so se razmere v Jugoslaviji spremenile, da je treba biti na to pozoren in da se je treba izogniti nasilju. Hkrati poročajo, da je prišlo do razpok v dosedanjem soglasju med Slovenijo in Hrvaško o uresničevanju teženj po odcepitvi. Nekatere agencije trdijo, da so slovenski voditelji nezadovoljni s podporo Hrvaške med spopadi z JA, Stipetu Mesiću pa očitajo, da je pod vplivom generalov.

Nemška sredstva obveščanja pa zadržano komentirajo sprejete deklaracije in poudarjajo, da gre za kompromis ter da je povsem negotovo, kakšen bo izid nadaljnjih pogajanj o prihodnosti Jugoslavije. Konzervativni Die Welt med drugim piše, da

začasna preprečitev slovenskega priznanja Slovenije v vaški, ki ga je v Haagu s preprečila francoska vlada, otežuje reševanje krize.

Nemški zunanji Genscher se je izrekel za ščanje tujine v urejanje njihov odnosov v Jugoslaviji. Drugim je dejal, da spoštovanje pravic narodov Jugoslavije samoodločbe zahteva, da se tem ne zamegljujejo predpisi. Po njegovem mnenju daje deklaracija premor, ki ga treba izrabiti za pripravo na pogajanja. Ob tem je poudaril pomen pošiljanja civilnih in političnih opazovalcev v Jugos-

Ameriško mnenje je, da brionski dogovor utesni zadeve, vendar se grozi vpljanska vojna, zlasti med slovensko in hrvaško. Stališče konzervativne ameriške vlade je, da se ameriška vlada ne sme postavljati na centralne oblasti in grozi s spodbudami sankcijami ali celo v imenu nekakšne stabilnosti in reda grozi s bojaznijo naroda, ki se bo mosvaja. Nizozemski minister Van den Broek je zmeren optimizem, kar zadeva mirovni načrt Evropske skupnosti.

»Sovjetska zveza želi, da goslavija notranje probleme reši sama, kar ustreza njenim interesom. Za ZSSR je prednostna naloga, da Jugoslavija enotna in ozemeljsko celotna ostane.« je izjavil sovjetski zunanji minister Aleksander Gromyko. Predsednik Evropske skupnosti Delors je menil, da mora Evropa skrajno previdna biti pri onskimi dogovorom. Opozoril je, da en sam resnični in uspešen postavi na kocko vsa prizade-

Dragi prijatelj!

Mogoče poznaš in spremljaš tragedijo, ki jo doživlja moja domovina Republika Slovenija. Takoj ko smo 25. junija letos razglasili svojo samostojnost in tako udeležiti plebiscitno odločitev velike večine prebivalcev Slovenije, je jugoslovanska armada z brezobzirnim napadom skušala preprečiti, da bi se mlada država Slovenija trdno zasedla na zemljevidu evropske in svetovne demokracije.

Za ta korak se je jugoslovanska armada oz. njeno vodstvo odločilo samovoljno, brez ustavne podlage in mimo volje legitimnih političnih oblasti. Ne le to, prav malo so ji mar prizadevanja mednarodne skupnosti za mirno rešitev, ne zmeni se za nasvete treh ministrov evropske skupnosti, ki so kot misije dobre volje celo dvakrat obiskali Beograd in Zagreb, ne upošteva opozoril ameriškega in nemškega zunanjega ministra, naj v politične

probleme in spore ne posega z vojaškim nasiljem. Nasprotno, doživeli smo nerazumen, nečloveški napad tankovskih in letalskih enot, ki je terjal mnogo življenj mladih fantov in armadi, slovenski vojski in med civilnim prebivalstvom ter ogromno materialno škodo. Toda najodgovornejšim v jugoslovanski armadi še ni dovolj: grozijo še z grozljivimi ukrepi, množičnimi bombardiranj in pobijanjem.

Gotovo razumeš našo stisko. Zato te prosim, da nam skušaš pomagati po svojih močeh! Uporabi ves svoj vpliv med svojimi prijatelji in znanci ter pri vseh drugih, ki lahko pomagajo preprečiti še večjo katastrofo, ki nam grozi, in ki lahko pripomore, da bo mednarodna skupnost čimprej priznala Slovenijo kot samostojno, suvereno in neodvisno državo.

BOLEČE SLEDI V SLOVENSKI DUŠI

Stefan Šmej

Samota med vojno: z vsakim obstreljevanjem, ki ga slišim, bodisi neposredno bodisi zveč zanj prek medijev, je občutek krivde večji. Zakaj potrjuje svojo voljo do moči v tem trenutku nekdo drug, zakaj to nisem jaz? Zakaj nisem tam? Obstajati na robu življenja, življenje pa hoče, je namreč najvišje stanje volje do moči.

Toda kaj te zadržuje, zakaj ne pošteš najbližje poti do tja, do mesta potencialne smrti iz volje do moči?

Mar si je tukaj mogoče odgovoriti in pri tem ohraniti notranji mir, na osnovi katerega od naslednjih razlogov? Da te ne mika dovolj, da je premalo za tvojo željo po potrjevanju, če bi stal tam nasproti z mladeničem, ki bi jih lahko lani še učil, saj so lani mnogi med njimi še hodili na srednjo šolo? Ali pa je razlog, da se nisi prišel na čistino s svojim razmišljanjem o pomenu nacionalne države in ne veš, kakšen smisel naj bi vse to imelo? Te v tem eksistencialnem stanju neodločnosti zadržuje dolg do bližnjih? Ali pa se mar nagibaš k misli, da si lahko kako drugače koristnejši — navsezadnje niti vojaško izurjen nisi, ker tudi pri vojakih nisi bil...? Si čisto preprosto strahopetec? Te ni, ker si bolan? Je potemtakem tvoja bolezen potrjevanje volje do moči in ne potrjuje drugačnega potrjevanja?

Vse to so razlogi za post festum. Razlogi za potem, ko je

Stanja med vojno

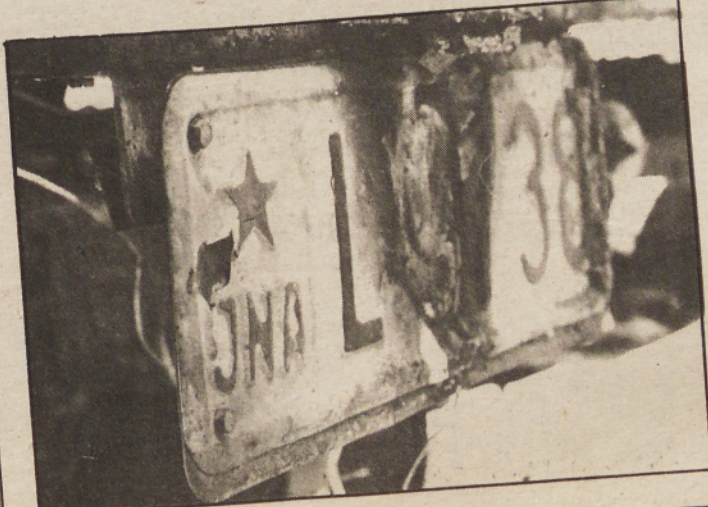
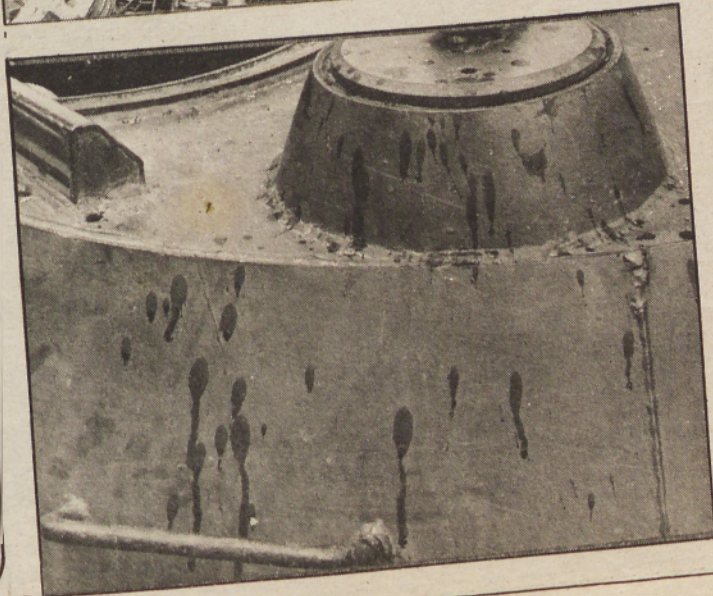
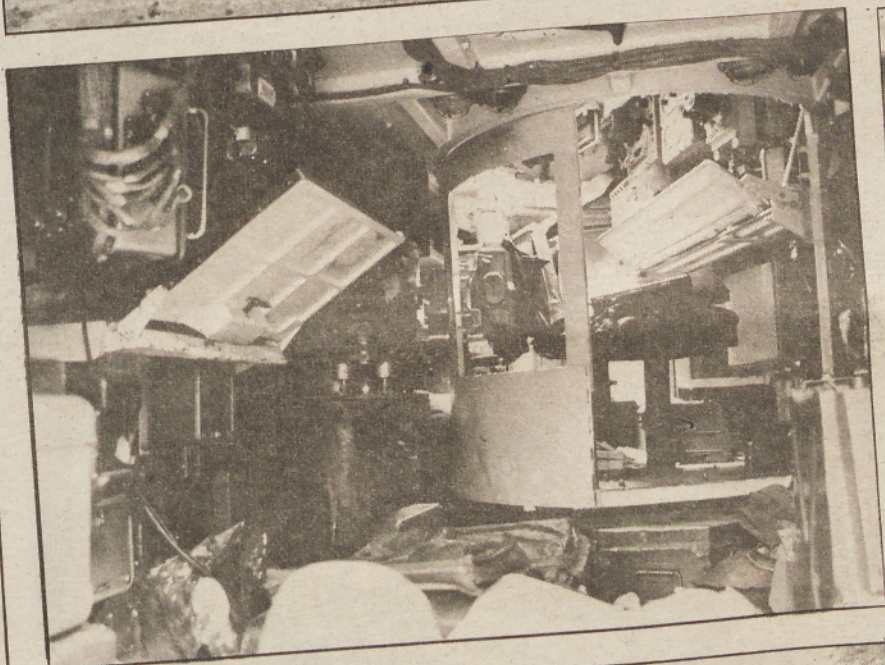
čas žive odločitve že mino in po poročilih bojov, ki so jih bili drugi, iščemo mesto svoji nečimernosti in eksistencialni usojenosti. Vse to že poznamo v vsaj nerazrešenosti. Od Sartra sem v slehernem tem položaju sam in popolnoma svoboden. Vsemu prejšnjemu je v vsakem trenutku mogoče reči, da je nič. Vse mu.

Pacifizem v času vojne: s pacifizmom je tako kakor z regionalizacijo. Tako kakor s poizkusi, da bi razrahljali regionalizacijo. Tako kakor s poizkusi, da bi razrahljali nacionalno državo. Kajti neumno je, če se odpove orožju nek država ali državnica, ne stori pa tega tudi njene sosedice. Prav tako je neumno, če se ena sama nacionalna država razrahlja v regije, na svoje etnična ljudstva, ako tega ne naredijo tudi druge države. Na tak način se zgodi prav nasprotno od tistega, kar se od regionalizma pričakuje. Ljudstvo v zameno za manjše zlo, ki je v podrejanju svoji nacionalni državi, zapade v nacionalno suženjstvo v druzgacionalni državi.

Pa vendar pacifizem ni brez smisla. Pacifistični shodi ne nekakšni postmoderni motivni shodi. Mirovniki kličejo in poijejo za mir zato, da bi jih uslišal bog. Toda bog jih ne usliši, ker je v njihovih molitvah premalo volje do moči.

Sprva med vojno: mi smo spravljani. V krvi, ognju, dimu, žalosti, obupu in strahopetnosti te vojne smo doživeli spravo. Kajti sprava, ki nam je manjkala, ni bila sprava duha, marveč sprava organske sopripadnosti, sprava krvi. Da, to zveni fašistoidno, toda to je dejstvo. V prvih vrstah tega boja niso stali tisti, ki so najbolj vpili o samostojnosti za vsako ceno. Stali so vojaki, stan resničnih vojakov: ti pa ne vpijejo, ti so močati. In zdi se mi, da ti, ki za to samostojnost zdaj prvi zastavljajo svoje fizično bivanje, prej niso bili najbolj glasni. Nemara so pri onih včasih celo vzbujali sum...?

Stanje upanja med vojno:?

Absolventka gimnazije Taja Bačič je napisala: »Velika skrb nas ljudi združuje. Vse formalnosti, ki so se zdele tako pomembne, so postale postranska stvar, tako rekoč so izginile. Med nami, v naših družinah so postale vezi veliko bolj pristne in resnične.« Duhovno se srečati z lastno smrtjo, pomeni slovo in poslavljanje, slovo od vsega ne-bistvenega in poslavljanje od vsega nepristnega. V nas se prebujajo izvir, ki zahteva pristno, bistveno, tisto, kar je edino resnično.

Naša bistvena in pristna resničnost vsebuje smisel, ki presega prostor tu in čas sedaj. Slovenci nas srečanje s smrtjo dela duhovno prozorna, tu ni več možna nobena zlaganost.

Pristna duhovno prozorna resničnost nas združuje. Slovenci še nikoli nismo bili tako povezani kot sedaj. Razkosani smo na dele ozemlja, toda ta razkosanost je samo zemljepisna, kajti izvir, ki nas združuje ter nas dela resnične, presega prostor in čas. Slovenci prek tega izvira vemo in čutimo, da še nikoli nismo bili povezani tako kot sedaj.

Naš smisel ni vezan na prostor in čas, ne na prostor

DUHOVNO SREČANJE SLOVENCA S SMRTJO

tu in čas sedaj, ampak je ta smisel trajen in hoče biti neminljiv. Naše vrednote hočejo in morajo biti trajne in neminljive, ker so v bistvu temeljno pozitivne, da pa so razlogi naših agresorjev minljivi in sami v sebi razklani, dokazujejo prebogi iz jugoslovanske vojske.

NAŠA VERA

Nebistvena vera je odpadla: da verujemo v varnost dvigala, da bo jutri lepo vreme; vse takšne oblike vere so sedaj odpadle.

Spočela se je pristna vera. V nas je prepričanje, čeprav se tega prej nismo jasno zavedali, da je v veri »samo resnica interesantna« (E. Gilson). Ta resnica je sedaj jasna, ker so vsa nebistvena verovanja odpadla.

Na dnu naše vere je resnica, ki pa nikoli ni v nasprotju s tem, kar je res vrednota. Izvir, ki nas dela resnične in pristne, prebudi v nas vero, ki ima za temelj resnico, ta vera je sedaj enaka za vse Slovence. Slovenec v Soboti verjeme Slovence v Ljubljani ali Kopru, čeprav se ti Slovenci med seboj sploh ne poznajo, torej to je tista povezanost, ki ni vezana na prostor tu in čas sedaj, to ni nič drugega kot totalna povezanost.

Se enkrat: to, da je naš agresor brez te povezanosti, jasno izpričujejo pobezi iz jugoslovanske vojske.

Vidimo, kaj pomeni, če se duhovno srečamo s smrtjo. Izvir prebujajo v nas tisto, kar je pristno in resnično in je utemeljeno v veri, ki ima za temelj resnico, to pa nam omogoči prav duhovno srečanje s smrtjo, ki pokaže minljivost vsega nebistvenega, zato se moramo duhovno srečati s smrtjo. Trditev, da je strah pred smrtjo vzrok vseh grozavosti, lahko izreče le naivni psiholog v svoji sobi, resnica na dnu vere je globlja od naivnega pojmovanja duševnosti.

Mirne duše se srečamo s smrtjo, če nas je strah, si to priznamo, pa bomo prišli do izvira, ki nas dela pristne in resnične. Tisti, ki so verjeli, da je strah pred smrtjo vir grozavosti (nervoz), in so zato pobegnili, si morajo priznati, da so bežali pred lastno resnico, pred lastnim bistvom. Bežati pred resnico, pa je razkol, boljše samorazkol, ki se ne bo nikoli popravil, in prav ti ljudje bodo skušali svoj razkol prevpiti. Če bi se duhovno srečali s smrtjo, pa bi doživeli bistvo, ki je trajno, in ti ljudje bodo hoteli napolniti trenutke, nekaj trajnega je za njih mrtvo, to si bodo morali priznati.

Sedaj smo govorili o duhovnem srečanju s smrtjo, prihodnjije pa o tem, da je tudi NEDEJANJE v resnici dejanje.

CIRIL GRAH

POLICIJA IN OBČANI Z RAMO OB RAMI

»Policija ima v tudi vojnih razmerah maloge za vzdrževanje javnega reda in miru, preprečevanje in odkrivanje kaznivih dejanj, varovanje objektov in političnih predstavnikov, skrbi za varnost prometa... V teh dneh pa se je policija zelo uspešno in učinkovito vključila tudi v neposreden spopad z jugoslovansko armado. Zelo dobro je delovala organizacija policijskih enot, saj smo v vsakem trenutku vedeli, kje so enote, da bi jih razporedili na območja, kjer so bile v določenem času najbolj potrebne. Vse te dni ni bilo nobenega resnejšega problema, da delavci milice — tako rednega, kot rezervnega sestava — ne bi izvrševali naloženih nalog, policisti pa so se izkazali tudi v neposrednih bojih. Policisti so namreč dobro usposobljeni za uporabo orožja. Določene izkušnje so si pridobili tudi, ko so sodelovali v enotah zveznega sekretariata za notranje zadeve na Kosovu. Za vse to si zaslužijo javno pohvalo,« nam je povedal načelnik uprave za notranje zadeve v Murski Soboti Darko Anželj.

Povedati pa je treba, da je policija pravočasno zaznala zaostrovanje razmer na meji, zato je vpoklicala rezervni sestav. Na določene mejne prehode je poslala tudi člane posebne enote, ki so posebej izurjeni in oboroženi, imeli so nalogo, da skupaj z miličniki na mejnih prehodih zavarujejo objekte in zagotovijo normalno delo mejnih prehodov. To jim je v dobršni meri tudi uspelo.

ZAČELO SE JE NA KUZMI

V sredo, 26. junija, ob 7.50 je skupina vojakov JA prešla pri mejnem prehodu v 250-meterski pas, ki ga nadzoruje mejna policija. Od dveh policistov, ki sta bila na obhodu, sta dva vojaka zahtevala, da odvržeta orožje in se predata. Policista sta se umaknila na mejni prehod. S tem pa incidenta še ni bilo konec, saj se je slišalo repetiranje orožja, nato pa pozivi vojakov, naj mejni policisti odvržejo orožje in zapro mejni prehod. Komandir mejne

položajev. Policija in teritorialci so zajeli 50 vojakov, kakih 20 vojakov s kapetanom Stojanovičem pa se je umaknilo v stražnico, kjer so bili obkoljeni do 2. julija. Tega dne ob 13.16 je prišlo do spopada in ob 13.21 je bil zadet nepopustljivi kapetan, vojaki pa so se predali policistom in teritorialcem.

HELIKOPTERSKI DESANT V GEDE-ROVCIH

Miru ni bilo tudi na mejnem prehodu v Gederovcih! V četr-

teritorialne obrambe. Puškarje-nje je — s krajšimi presledki — trajalo celo noč. Vojaki, ki so bili v obroču, so se ob 7.26 predali. Bilo jih je 52. Uro zatem pa se je predala še skupina 20 vojakov.

Mejni prehod na Hodošu so vojaki JA hoteli zajeti v četrtek, 27. junija. Ob 16.14 sta priletela dva helikopterja M1-8 in pripeljala 35 vojakov in 15 miličnikov zveznega sekretariata za notranje zadeve. Vojska je našim policistom, ki so bili na mejnem prehodu, postavila ultimatum: takoj naj bi zapustili prehod, da bi se ga vojaki polastili. Seveda se niso vdali, zato so vojaki ob 20.56 začeli streljati ne le z »lahkim« orožjem, ampak tudi z dvema topovoma. Policija in pripadniki teritorialne obrambe, ki so vojake obkolili, so odgovorili z ognjem. Spopad je trajal do 21.39. Ponoči so se vojaki in zvezni miličniki umaknili v stražnico na Hodošu. Tu so ostali blokirani do torka, 2. julija. Tega dne ob 12.52 so naši policisti in teritorialci začeli z akcijo zaradi zajetja sovražnikovih sil. Streljanje z obeh strani je trajalo do 16.52, ko se je predalo 70 vojakov, 2 oficirja in 15 pripadnikov zvezne policije.

NAPETOST V DOLGI VASI

V četrtek, 27. junija, ob 12.30 je kakih 20 vojakov JA obkolilo mejni prehod v Dolgi vasi. Kmalu so dobili okrepitev, saj so trije helikopterja pripeljali 110 vojakov JA. Tudi tu so od policistov zahtevali odhod in grozili, da bodo v nasprotnem primeru streljali. K sreči pa do tega ni prišlo, čeprav so pripadniki JA vso noč vztrajali na svojih položajih. V petek, 28. junija, v jutranjih urah pa so vojaki začeli bežati s svojih mest, kjer so prežali na policijo, kmalu zatem pa so jih policisti in teritorialci ujeli. S tem nevarnosti seveda še ni bilo konec, saj so pričakovali nov helikopterski desant, poleg tega pa prodor tankov iz Medžimurja. Te so zadržali: tovornjaki in cisterne, ki so jih postavili na most čez Muro v Murskem Središču, policija in teritorialci, prav gotovo pa tudi Murskosrediščani, ki so legli

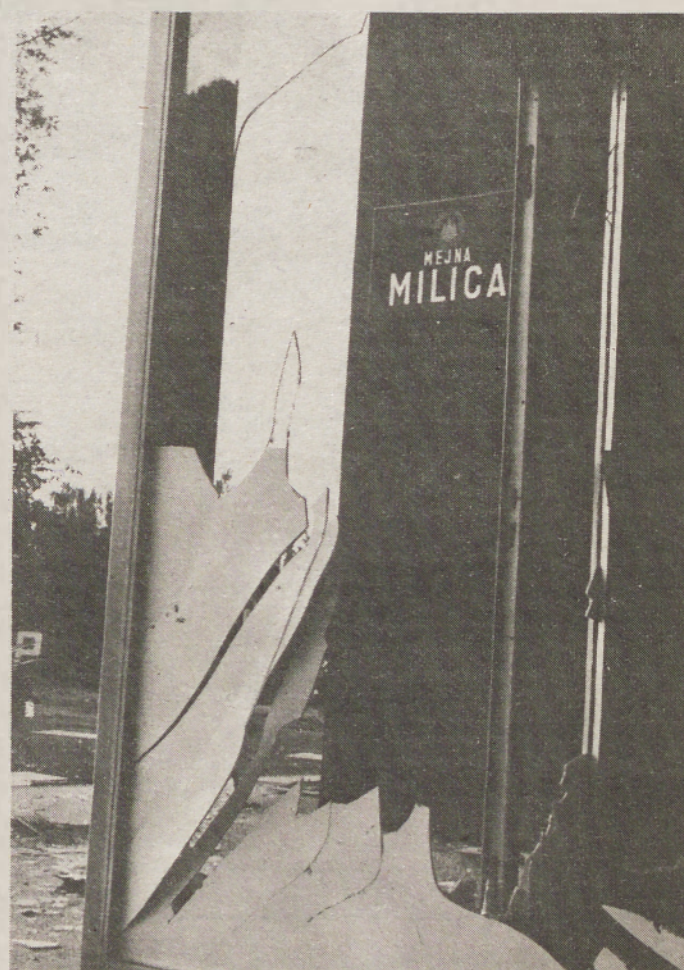
tek, 27. junija, ob 12.53 se je začela skupina vojakov JA razvrščati na robu gozda pred prehodom. Istega dne ob 13.22 pa je iz vojašnice v Murski Soboti krenila proti mejnem prehodu okrepitev, v kateri je bilo 70 vojakov. Vsi so se razvrstili okrog mejnega prehoda in začeli pozivati enoto milice, naj se preda. V tem času so vojake JA obkolili teritorialci. Ob 17.33 je bil helikopterski desant, zato se je JA okrepila s 50 vojniki. Vojaki JA, ki so bili blokirani, so imeli poleg klasičnega orožja tudi minometalce, ki so bili usmerjeni proti mejnemu prehodu. Ob 22.31 je vojska JA začela streljati z lahkim pehotnim orožjem, na izziv pa so ji odgovorili policisti in pripadniki

Okupacija mejnega prehoda je bila kratkotrajna. Potem, ko se je sovražnik moral umakniti, je znova zaplapolala slovenska zastava.

policije je odšel proti gozdu, iz katerega je bilo še vedno slišati pozive na predajo in repetiranje orožja. Vrnili se je v zgradbo mejne milice in o incidentu obvestili UNZ Murska Sobotica. Ko se je znova vrnil na »vroče« območje, ni bilo več slišati pozivov k predaji.

Naslednji dan, 27. junija, je kmalu po 13. uri je znova krenila skupina 18 vojakov. Ob 13.45 so obkolili prehod in policiste pozivali k predaji orožja in da zapustijo prehod. Kmalu zatem so vojaki JA dobili okrepitev — nove vojake je pripeljal helikopter. Kakih 70 jih je bilo. V petek, 28. junija, ob 9.05 je prišlo do streljanja. Vojaki so streljali s svojih

pred tanke. Predsednik lendavske občine se jim je za to javno zahvalil.

Najhuje pa je bilo seveda v Gornji Radgoni, kamor se je prebila kolona tankov. Policija in teritorialci namreč niso imeli protiokepnega orožja, da bi se uspešneje zoperstavili tankistom. Naši so na prehodu vztrajali v petek, 28. junija, do 17. ure, potem pa so se umaknili. Tako policija kot teritorialci pa so seveda ves čas sodelovali v borbениh aktivnostih. Tankovska enota se je z

mejnega prehoda v Gornji Radgoni umaknila v sredo, 3. julija, ob 18.52, za seboj pa pustila razdejane in žrtve. Po odhodu so policisti znova prišli na prehod in spet je zaplapolala slovenska zastava. V četrtek, 4. julija, ob 14.30 je bil mejni prehod odprt.

Vroče pa ni bilo le na mejnih prehodih in tudi ne le prve dni poskusov okupacije. V torek, 2. julija, ob 18.52 je skozi Presiko prodirala skupina 7 tankov in spremljajočih vozil. Preden so se

Pomurski policaji so svoje maloge opravili profesionalno. Poudarjajo pa, da so bili (skupaj s teritorialno obrambo) uspešni tudi zato, ker so jim občani nudili vsestransko pomoč.

Foto: D. L.

prebili dalje, se je bil hud boj, katerem so na naši strani spel sodelovali policisti in teritorialci. Vojaki so streljali tudi s topovskimi granatami in zadeli tudi civilne objekte. Med boji je pomurski in pripadnikom teritorialne obrambe uspelo uničiti 2 tanka in 2 transporterja.

MED POLICISTI IN TERITORIALCI NI MRTVIH

Načelnik uprave za notranje zadeve Murska Sobotica Darko Anželj nam je povedal, da so policisti in teritorialci od 27. junija do 3. julija na območju Pomurja zajeli (ali pa se jim je predalo) 447 vojakov JA, ki so jih pozneje nastanili v dveh zbirnih centrih in jim zagotovili pravice po mednarodnih pogodbah. Dobili so civilno obleko, hrano in z njimi so humanitarne. V omerjenem obdobju pa so na območju Pomurja prijeli še 38 drugih vojakov, 15 miličnikov zveznega sekretariata za notranje zadeve, 19 starešin JA in 4 cariniki zvezne carinske uprave. Med poskusom okupacije Pomurja ni poškodovan in ne ranjen noben policist iz rednega in ne iz rezervnega sestava, pač pa se je zgodila nesreča s protitankovskim orožjem na Petanjcih, kjer sta se poškodovala 1 poklicni policist in 1 policist iz rezervnega sestava. V bojih z JA je streljala s tanki, je bilo poškodovanih — poleg civilnih objektov — tudi več zgradb policije, najbolj v Gornji Radgoni na mejnem prehodu, manj pa na Hodošu in Kuzmi. Hudo poškodovani sta dve vozili policije, tako da je skupna škoda 700.000 dinarjev.

Pomurski policisti so se s sodelovanju s pripadniki teritorialne obrambe dobro odrezali. V teh težkih časih pa niso sodelovali le v bojih za obrambo neovisnosti, ampak so obravnavali tudi več prometnih nesreč, pomagali občanom pri raznih prevozi, varovanju premoženja, preverjali posamezna streljanja v vaseh in mestih ter zunaj njih sodelovali pri prevozih sanitetne opreme in zdravil v bolnice, pomagali delegaciji iz Pomurja, da obiščejo tujino zaradi rešitve ga prikaza dogajanj v Sloveniji, omogočili pa so tudi, da se pomurski poslanci lahko udeležijo izrednega zasedanja skupščine Republike Slovenije.

»Rad bi se zahvalil vsem bivalcem Pomurja, ki so med poskusom okupacije s strani JA karkoli pomagali policiji, obdelali so dajali hrano, pijačo, obleke, omogočali telefonske povezave ali pa da so vsaj marširali spodbujali. Vse to je dokaz, da so se ljudje in policija že bližali,« je na koncu pogovora povedal načelnik UNZ Murska Sobotica Darko Anželj.

JUGOSLOVANSKA ARMADA

RAPORT IZ SOBOŠKE KASARNE

Napeto stanje, ki je bilo od 27. junija pa vse do začetka julija, se počasi umirja. Tako bi lahko sklepal po zunanjem videzu v soboški kasarni, ki sem jo obiskal v petek. Vojaki se pogovarjajo, na vhodu sta le dva, ki sprejemata starše in druge obiskovalce, tudi oficirji sedijo v senci, pijejo kavo in se pogovarjajo.

Da je stanje mirno, je potrdil tudi polkovnik Momčilo Popadić: »Danes je najbolj mirno, tako je bilo tudi včeraj. Že včeraj (četrtek, 4. julija — op.p.) so začeli prihajati starši, ki so se pogovarjali s svojimi sinovi. Tudi danes jih je bilo nekaj na obisku. Lahko bi rekli, da je stanje skoraj normalno, saj smo delno še vedno blokirani.«

No, ta blokada se je med pogovorom odstranila in tudi naslednji dan so že dobili tudi svež kruh, telefon in vse drugo, kar je bilo prekinjeno. Ocenjujem teh prizadevanj je polkovnik Popadić smislil takole: »Menim, da stvari tečejo k novemu stanju, na podlagi se dogovarjanja na višjih ravneh.«

Kako so vojaki preživeli minule križne dni?

»Skoraj nerad bi se vračal nazaj k temu, kar je bilo. Menim, da je bilo vse skupaj brez kontrole. Bila se je doslej neznana vojna brez pravil. Za stanje v tej kasarni moram povedati, da je bilo nekaj dogodkov, po katerih bi lahko sklepali, da smo bili v izrednih razme-

rah. V tej vojni je bilo čudno, takšen občutek sem imel, da nobena stran ne bi rada streljala. To je nekaj čisto novega, ne glede na to, kako so to nekateri razlagali. Za nami je čas, ko bi za obe strani lahko rekli, da smo vodili težko psihološko vojno, ki smo jo v glavnem preživeli. Seveda je prišlo do neljubega incidenta, ko je umrl vojak. Sicer pa je vse drugo v redu?«

»Tako je, vsi drugi vojaki so ostali nepoškodovani in upam, da ne bo hujših psiholoških posledic.«

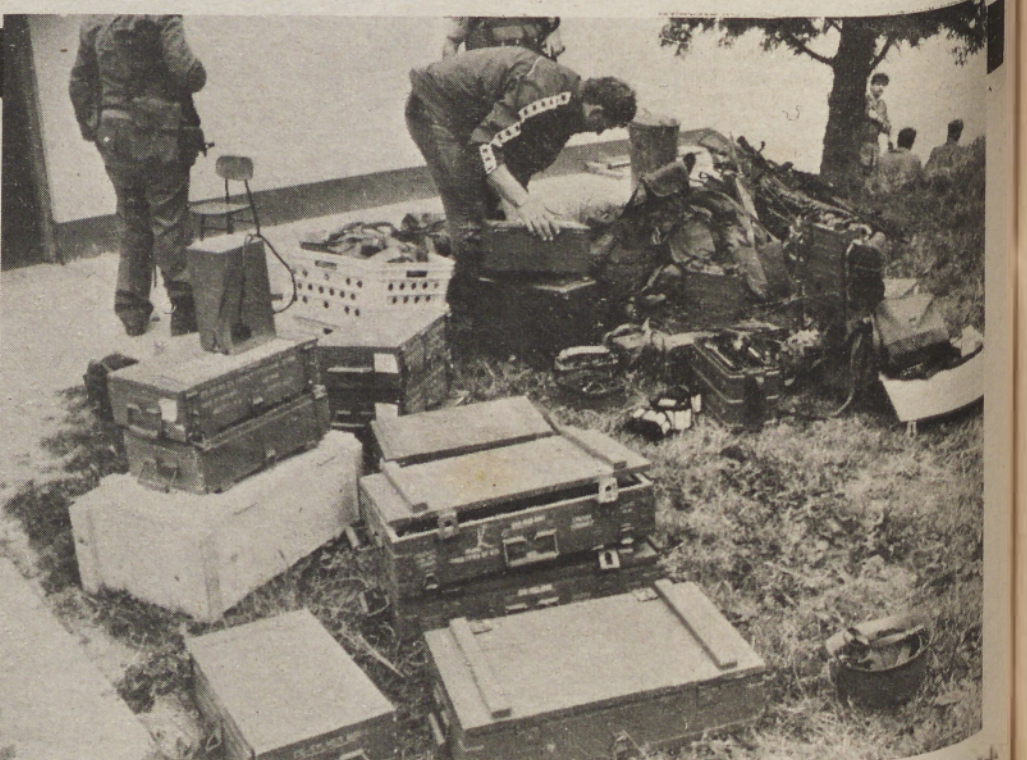
Te dni je začelo veliko vojakov odhajati iz kasarne. Kakšen je vaš komentar?

»Dejstvo je, da starši že dva dni obiskujejo svoje vojake. Imeli smo navodilo, da jih sprejmemo, pogostimo in omogočimo pogovor z vojniki. Gre predvsem za humanitarne vidike, saj so vojaki marsikaj preživeli. Toda vojaki so začeli odhajati domov, čeprav smo jih opozorili, kakšne bodo posledice. Težko bi rekli, da je kdo odšel z našim dovoljenjem, da bi mu dali žig v voja-

ško knjižico in ga na ta način odpustili od vojakov. To bi bilo proti predpisom. Vojak lahko gre domov le, če dobi posebno dovoljenje za odpust. Toda teh zaenkrat še nismo dajali, saj smo komaj te dni dobili navodilo za pripravo razporeda dopustov. Potrebno se je zavdati, da v kasarnah moramo imeti tudi določeno število vojakov, da lahko normalno delamo in živimo. Torej: z našim dovoljenjem ni odšel iz soboške kasarne noben vojak. Vsi, ki so odšli, so odšli brez našega dovoljenja.«

Še zadnje vprašanje: rekli ste, da prihaja veliko staršev, ki obiskujejo svoje sinove. Kako bi ocenili to gibanje žena? »V celoti razumem matere, ki prihajajo v kasarno. Menim pa, da je politika izrabila občutke mater in obenem tudi moralo posameznikov v armadi. Vse to pa zaradi tega, da bi dosegla neke svoje cilje. Menim, da je to nemoralno. Seveda to ni edino, kar je bilo nemoralno.«

Dušan Loparnik

Del opreme iz stražarnice v Gornji Radgoni. Poleg opreme za zveze so pripadniki oddelka milice našli tudi precej orožja, med njimi tudi ostrostrelske puške in drugo.

NA NAŠEM OBMOČJU NI PADEL NITI EN TERITORIALEC

PREKMURJE JE OSVOBOJENO

Namen agresije jugoslovanske armade na Republiko Slovenijo je bil tudi, da zasede vse mejne prehode v Prekmurju: Gederovci, Kuzma, Hodoš in Dolga vas. Jugoslovanska armada je ocenila, da so razpoložljive sile na območju Prekmurja prešibke, da bi to nalogo lahko uresničili. Zato so s helikopterji pripeljali dodatne starešine in vojske jugoslovanske armade v Gederovce in na Hodoš. Na mejni prehodu v Dolga vas in Kuzmo pa so namerno priti oklepne enote jugoslovanske armade iz Hrvaške. Te enote pa so uspeli priti le do mostu v Murskem Središču, kjer so jih teritorialci ustavili, tako da so se obrnile in prodirale po drugi strani proti Gornji Radgoni. Poleg tega pa so tudi poskušale zgraditi pontonske mostove čez Muro, kar pa jim zaradi visoke narasle reke ni uspelo. Tako so vse štiri mejne prehode v Prekmurju obkolile vojaške sile, ki so bile v Prekmurju.

Teritorialna obramba pa je s prenehanjem svojih enot po vsem območju murskosoboškega štapa obkolila jugoslovansko armado na vseh štirih mejnih prehodih. Tako se je agresorska vojska znašla med dvema ognjemajskima mejnim prehodov: policijske sile so bile znotraj mejnih prehodov, zunaj obročja pa teritorialna obramba. Začela so se pogajanja med jugoslovansko armado in teritorialno obrambo, ki so bila večinoma neuspešna. V Kuzmi se je začel celo spopad in jugoslovanska armada se je

umaknila na stražnico, tako da je bil mejni prehod odprt. Podobno se je zgodilo tudi na mejnem prehodu v Gederovcih, ko se je jugoslovanska vojska umaknila na stražnico v Petanjcih. Pogajanja pa so bila uspešna v Dolgi vasi, kjer se je posadka jugoslovanske vojske predala teritorialni obrambi. Tudi ta mejni prehod je bil odprt. Zavlekla pa so se pogajanja na mejnem prehodu Hodoš, kjer so bili zvezni policijski, ki so strahovali pripadnike jugoslovanske armade. Naposled so se predali brez boja. V naslednjih nekaj urah pa so se predale vse posadke jugoslovanske vojske na stražnicah, nekatere brez boja, druge pa po krajših spopadih.

V najtežjem položaju je bila enota jugoslovanske armade v soboški vojašnici, ki je bila obkoljena. Teritorialna obramba ni direktno napadla zaradi strahu, da bi bile žrtve med civilnim prebivalstvom. Obkoljene sile v vojašnici so na pomoč poklicale letalstvo, ki je z raketami in mitraljezi večkrat obstreljevalo blokade. Na srečo med teritorialci ni bilo žrtv. Pri tem pa sta bila ranjena dva vojaka jugoslovanske armade, od katerih je eden podlegel poškodbam.

Po besedah poveljnika Območnega štaba teritorialne obrambe Murska Sobotna Edvarda Mihaliča je bilo zajetih prek 400 pripadnikov jugoslovanske armade, ki so že izpušeni. Poleg tega je bil na strani jugoslovanske arma-

de en starešina mrtev, trije pripadniki pa ranjeni. Na strani teritorialne obrambe pa so bili trije pripadniki ranjeni.

Sedaj je Prekmurje osvobojeno. Vse stražnice so v rokah teritorialne obrambe. Postavili so tudi nove stražnice na meji s Hrvaško. Vojaki JA so edino v soboški vojašnici, kjer pa je morala zaradi nadzora teritorialne obrambe na nizki ravni. Starešine in vojski bežijo in po zadnjih podatkih jih je v vojašnici le 15.

F.M.

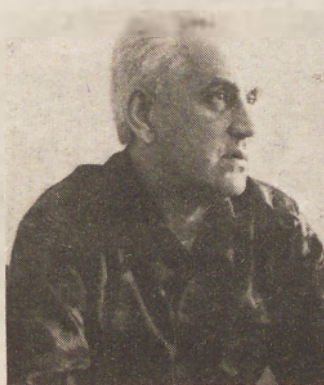
Vlado Milošević — komandant TO vzhodnoštajerske pokrajine

Po razglasitvi samostojne in neodvisne Republike Slovenije je jugoslovanska armada brezobzirno kot je malokdo pričakoval, napadla slovensko ozemlje. Intervencija s tanki, oklopnimi transporterji, helikopterji, letali in drugim ubijalskim orožjem je naredila veliko materialno škodo, ljudje so mrtvi in ranjeni. Kljub temu pa se je agresorska armada pri izvajanju bojnih operacij v Republikli Sloveniji ustela, saj ni pričakovala takšnega odpora teritorialne obrambe, policije in prebivalstva. Pri tem je odigrala pomembno vlogo teritorialna obramba ali slovenska vojska. Ob njenem uspešnem delovanju med napadom jugoslovanske armade na Republiklo Slovenijo smo se pogovarjali s komandantom teritorialne obrambe vzhodnoštajerske pokrajine podpolkovnikom Vladom Miloševićem.

— Z napadom jugoslovanske armade na Republiklo Slovenijo se je teritorialna obramba znašla pred veliko preizkušnjo. Kako ste jo doživljali?

»Teritorialna obramba Republike Slovenije se je zares znašla pred veliko preizkušnjo. Moram pa reči, da nismo bili nepripravljeni. Na možnost napada jugoslovanske armade smo se pripravljali že dalj časa. Zato smo tudi izdelali potrebne ocene o možnostih napada, pa tudi smerih prodiranja iz mest Maribor, Ptuj, Bištrica, kjer sta koncentrirani vojaška tehnika in vojska, pa tudi o možnostih prihoda vojske iz Republike Hrvaške. Na osnovi tega smo tudi organizirali priprave in premike naših enot. Prvi dan agresije smo imeli v teritorialni obrambi okrog 1.200 ljudi. Ob nadaljevanju vojnih operacij in okrepitevami agresorske vojske smo povečevali število slovenskih vojakov. Tako smo imeli na vrhuncu angažiranih čez 6.500 oboževanih in za boj pripravljenih ljudi. Tako smo ustavili vse kolone, ki so se nam približevale. Najdlje je prišla kolona, ki jo je vodil polkovnik Popov. Le-ta je štela 32 tankov in imela veliko oklopnih transporterjev, sami pa ste videli, koliko jih je prišlo v Gornjo Radgono, zelo malo.«

— Slovenska vojska se med

usposabljanjem ni posebej pripravljala za tak način vojskovanja. Kljub temu pa je zelo uspešno opravila nalogo?

»Teritorialna obramba se je pripravljala na podoben način vojskovanja, kot smo se ga lotili tokrat. Po konceptu splošne ljudske obrambe je blokirala dele ozemlja in na to smo se pripravljali, odkar obstaja teritorialna obramba v Republikli Sloveniji. Toda sedaj, ko smo pričakovali napad jugoslovanske armade, smo popolnoma spremenili koncept. Ko smo se opredeljevali, kako ustaviti prodiranje kolon, sem se odločil za taktiko, ki je zelo podobna policijski. Enote so bile hitre in premične, z do 30 ljudmi. Hitro so lahko menjale

položaje in pripravile barikade v tistih smereh, kamor je prodirala jugoslovanska armada. Oboroženi pa smo bili tudi z oklepnim orožjem. To je bil en faktor, ki nam je prinesel uspeh.

Drugi je bil izredno sodelovanje vseh struktur v občinah, v katerih so potekale borbene operacije. Izredno dobro je bilo delovanje upravnih organov, ki so s hitrimi mobilizacijami organizirale enote povsod tam, kjer je bilo to potrebno za okrepitev naše vojske. Sproti smo odpuščali domov enote, ki so bile v borbah ali pa so bile utrujene ter jih nadomeščali s svežimi. Moramo stanje naših enot je bilo na visoki ravni. Vojaki so vedeli, zakaj se borijo in bili navdušeni nad začelnimi uspehi. Izredno dobro je bilo delovanje tiska, radia in televizije, ki so veliko prispevali k temu, da je vsak dan padala morala jugoslovanske armade.«

— Med agresijo si je slovenska vojska pridobila določene izkušnje, ki jih boste lahko v prihodnje koristno uporabili. Kaj menite o tem?

»Res je, pridobili smo veliko izkušenj, ki so nam vsak dan prišale nove uspehe, zlasti z orožjem, ki ga doslej nismo imeli v naših formacijah. V zadnjih dneh agresije smo imeli celo protiolepna sredstva, s katerimi naši vojaki niso bili najbolj seznanjeni. Ustanovili smo celo tankovsko četo, ki smo jo tudi uspešno uporabili. Sicer pa smo zajeli tudi več drugega orožja, ki ga je imela jugoslovanska armada v skladiščih in se na ta način dopolnili, tako da smo lahko uspešno delovali. Moram povedati, da na območju naše pokrajine ni padel niti en naš vojak, ranjenih je bilo 11.«

— Kakšna je torej vizija slovenske vojske?

»Po tej agresiji na Republiklo Slovenijo sedaj laže predvidevamo, kakšna naj bo v prihodnje slovenska vojska. Ta bi vsekakor morala biti polprofesionalna, kar pomeni, da bi na ključnih mestih imeli strokovnjake veziste, tankiste, artilerije in strokovnjake za druga orožja, ki bi bili v stalni pripravljenosti. Del naše vojske pa bi bil v rezervi in bi dopolnjeval poklicne strokovnjake.«

F. M.

Jugoslovanska armada

Domov pod zastavo Rdečega križa

V sredo zvečer je pripeljal iz Bosne in Hercegovine prek Zagreba in Čakovca avtobus Rdečega križa, da bi odpeljal zajete vojake iz zbirnih centrov. Zaradi barikad na mostovih je ostal na desnem bregu Mure, na soboškem Rdečem križu pa so se odločili, da vojske pošljejo domov v četrtek zjutraj. Vendar so čez noč dobili od ministrstva za notranje zadeve obvestilo o začasni prepovedi pošiljanja vojakov, saj, kot so pojasnjevali na Rdečem križu, je nekatere, ki so domov odpotovali po železnici, zajela vojaška policija. Na soboškem Rdečem križu so se torej sklicevali na obvestilo ministra Bavčarja in zajetih niso takoj odposlali. Slovensko ministrstvo za notranje zadeve je namreč zahtevalo dodatna zagotovila republiških viad, da bodo vojaki pod oznako Rdečega križa varno prišli domov, za varno potovanje po Sloveniji pa je dala jamstvo Slovenija.

Tako je avtobus z dvema predstavnikoma Rdečega križa iz Bosne in Hercegovine v Murski Soboti čakal na odgovor, ki ga je podpisal predsednik predsedstva Bosne in Hercegovine Alija Izetbegović. V njem je zagotovil, da njegova republika prevzema vso skrb, da vojaki varno pridejo domov. Po tem odgovoru so s soboškega Rdečega križa na zbirne centre odpeljali civilno obleko in obutev in v četrtek popoldne so vojaki iz Bosne in Hercegovine zapustili zbirne centre.

V petek popoldne so se zaprli zbirni centri za zajete vojske v Pomurju. Soboški Rdeči križ je s tremi avtobusi prepeljal zadnjih 150 zajetih vojakov v Ljubljano, kjer so potem z vlakom nadaljevali pot do doma.

Večina zajetih vojakov, pa tudi staršev, ki so se oglašali v zbirnih centrih, je bila z oskrbo in ravnanjem z njimi v centrih zelo zadovoljna, dobro oceno pa je dal tudi Rdeči križ, ki je ugotovil, da je nastanitev vojakov v skladu z določili ženevske konvencije.

Prišla bi po njega, pa čeprav peš

Srečali smo se na poti v Mursko Sobotu, četrtega julija proti večeru. Mati iz Osijeka je prišla po svojega sina. Iskali so zbirni center, saj so z Rdečega križa v Murski Soboti dobili vest, da je njihov sin tam. Napotili smo se torej skupaj na sedež Rdečega križa, kjer smo se ustavili za trenutek, da bi dobili spremstvo do centra, in Ivanka Stojaković je želela spregovoriti.

»V ponedeljek zvečer je sin poklical domov ter povedal, da beži iz kasarne, in od takrat nismo več vedeli, kje je. Stalno smo bili v stiku z občinskimi Rdečim križem v Murski Soboti, da bi izvedeli, kje je. In danes, ob pol treh popoldne, smo dobili vest, da je v zbirnem centru, zato smo se torej odpravili na pol, na kateri pa na srečo nismo naleteli na nobene ovire.

Veste, komaj da sem to preživela, cele noči smo poslušali, kaj se dogaja, nenehno smo spraševali po sinu. Če je še živ ali kje je. Sedaj pa smo srečni in komaj čakamo, da ga vidim. Po njega bi prišla, pa čeprav bi morala peš.«

Mati je našla svojega sina in od sreče so tekla solze. Bilo je to srečanje, polno veselja in bridkosti zaradi dogodkov in razmer pri nas, bil je to trenutek neizmernosti, a v naslednjem trenutku je prejel z občutkom negotovosti, kako srečno prispeli domov. Ampak v tistem trenutku je bilo pomembno le to, da je mati lahko objela sina in da ga je spet imela pri sebi.

V zbirnem centru so opravili formalnosti, mladenič se je poslovil od tovarišev in tistih, ki so ga varovali. »Hvala vsem, ki ste ga varovali,« je dejala mati. Mi pa smo jini lahko zaželeli še srečno pot domov in bili v tistih črnih dnevih vsaj malo radostni, ko smo videli to srečanje, neizmerno srečo matere in sina.

mh

Pogovor predstavnikov TO in armade o načinu umika tankovsko oklepne enote z mejnega prehoda v Gornji Radgoni. Polkovnik ki je vodil okoli 10 oklepnih vozil in 4 tanke se je strinjal s potjo, ki jo bodo ubrali proti domači kasarni na Hrvaškem.

PO SLEDI TANKOVSKIH GOSENIC

Teško je zbrati misli, besede... potem ko se konča pot po še svežih poteh tankovskih gosenic na desnem bregu Mure od Gibine do Grastja—Mote. Človek ne more verjeti, da je vse to res, da se lahko zgodi kaj tako strašnega. V srcih ljudi bodo prav gotovo ostale neizbrisne sledi groze, strahu, besa...

S TESNOBO PROTI HELIKOPTERJU

Četrti julij, je, dan borca, prvi dan nemirnega miru po prekinitvi vojne v Sloveniji. Pot me vodi čez Muro, v kraje, skozi katere so še malo prej hrumeli tanki in oklopna vozila jugoslovanske armade. Kako so vse to doživljali ljudje?

Najprej se ustavim pri Žbontarjevih v Hrastju—Moti, na domačiji, blizu katere se je marsikaj dogajalo in kjer je še stal velik helikopter jugoslovanske armade.

»Ko so šli tanki prvič mimo naše hiše, sem bila sama doma s hčerkama. Bilo nas je zelo strah. Močno je ropotalo. Ker je bila na cesti ovira, so šli tanki malo naprej malo nazaj; začeli so tudi streljati in sosedovo hišo so precej poškodovali. Šofer avstrijskega tovornjaka, ki se je prav tedaj znašel na kraju dogodka, nam je kasneje povedal, da je mislil, da gre za nekakšne vojaške vaje. Šele ko so mu povedali, da je šlo za napadalni pohod, se je zelo vznemiril.

Drugega pohoda tankov tu mimo pa nismo upali še enkrat doživeti iz neposredne bližine. To bi bil prehud stres, še zlasti za otroke. Zato smo se umaknili. Videli pa smo, kako so v sredo tu letali helikopterji in kako sta dva pristala na bližnjih poljih. Eden se je kasneje dvignil in odletel, eden pa še stoji tam,« je pripovedovala Marjeta.

Podam se proti stoječemu helikopterju. Iščutki so... To je težko opisti. Seveda ne gre brez dovoljenja teritorialne obrambe. Kaj če bi naenkrat začelo pokati? me prešine. Čez čas se približa tudi pripadnik civilne zaštite Franc Šlekovec in mi s ponosom kaže na napise, ki so jih napisali »naši«. V okolici helikopterja je precej pomendrano pšenično polje, in tam, kjer je stal prvi helikopter, najdem vse polno ostankov konzerv, papirja in celo nekaj praznih nabojev.

OPEKO SO DROBILI, DA SE JE SLIŠALO DALEČ OKOLI

Sledi tankovskih gosenic me nato vodijo proti Bučevcem. Na cesti blizu Onišakove domačije je bila dokaj visoka zapora iz opeke.

»Malo pred prihodom tankov sem odšla v vas. Slišala sem, kako so drobili skladovnico opeke. To je trajalo okrog uro in pol. Bala sem se, da bodo streljali in nam porušili hišo. Na srečo se to ni zgodilo. Najbrž pa bi bilo drugače, če bi nanje streljali teritorialci, ki so bili prepravljani na boj. Ne morem povedati, kako hudo mi je bilo, ko se je to dogajalo. Neko noč pa je nekdo močno ropotal po vrtil in oknu ter hotel, naj mu odpremo. Tudi to je bilo strašno. Še posebno strah me je bilo za pol leta staro hčerkico. Mislija sem, da bo konec...« je še vsa vznemirjena poskušala obujati spomine gospodinja. V takšnih okoliščinah je težko biti zbran. Strah seveda še ni minil.

Vse kaže, da so tankisti dokaj dobro vedeli, kako se po stranskih poteh izogniti novim oviram. Tako so v Stari—Novi vasi zavili proti Bunčanom in Veržejju; po tej poti so šli tudi prvič, to je v noči s četrta na petek, ko so se valili proti Gornji Radgoni.

»Do polnoči smo gledali televizijo. Nato smo nameravali leči. Imam navado, da prej še skoraj vedno pogledam skozi okno proti Krapju. Tako sem storil tudi to noč. Saj nimam prividov, sem si dejal, ko sem zagledal kolono vozil, ki se je pomikala proti Veržejju. Poklical sem še druge in opazovali smo, kaj se bo zgodilo. Kolona se je vedno bolj bližala. Po lučeh sem skušal ugotoviti, koliko

PRI BANFIJU JE BILO STRAŠNO

Zelo hudo pa je bilo v torek proti poznemu popoldnevu pri Gibini oziroma Jelaševcu in Banfiju (že na Hrvaškem). Slavko Trstenjak iz Banfija je videl marsikaj grozečega.

»Bilo je okrog 18. ure. Tanki so hrumeli iz Štrigove proti Ljutomeru. Na Gibini jih je čakala skoraj neprebojna cestna ovira. Zato so v Jelaševcu zavili na stransko pot in se podali mimo naše hiše. Toda na pol poti so se morali obrniti, ker tudi tu ni šlo dalje. Bilo je strašno, ko so se vračali. Od jeze so streljali vsenaokoli, en rafal je prerešetal tudi mojo delavnico, in rušili, kar je bilo tik ob cesti. Bližnjo zapuščeno hišo so vsi prereševali. Slučajno se je tam tedaj skrival kmet, ki je delal na travniku. Pripovedoval mi je, da je molil, ko so streljali leteli v zrak, in klet, ko so mu tanki gazili po lepem pšeničnem polju.

Zlatko Belović, predsednik sveta krajevne skupnosti Štrigova, pa je bil toliko pogumen, da je pristopil k stoječi koloni tankov, nagovoril oficirja in ga vprašal, zakaj to delajo in kdo bo povrnil veliko škodo. Odgovora ni dobil. Oficir ga je samo mrko pogledal tudi tedaj, ko mu je dejal, naj zberejo otroke po Štrigovi in jim povedo, da je to Jugoslovanska ljudska armada. Dodal je še, da so v bližnjih krajih na Hrvaškem pomagali Sloveniji, kolikor so le mogli.

»DIŠALA« JIM JE RADGONA

je tankov. Tedaj sem mislil, da so vsi tanki. Neštel sem jih okrog 15. Hitro sem po telefonu poklical teritorialno obrambo pa tudi na radio ter sporočil, kaj sem videl. Tedaj je kolona že prispela v Veržej. Joj, kaj se bo zgodilo, če bo zavila proti mostu in skušala priti čezenj! Naših je malo in težko se bodo ubranili. Tu bodo padala življenja, so mi švigale misli sem ter tja. Ko je prišla kolona do predele, ki mi pravimo Pri hrasteku, se je tam ustavila. Okrog četrta eno so se vsi razvrstili, pogasili luči in motorje. Čez čas je nastala moreča tišina. Legel sem, vendar nisem mogel zaspati. Okrog štirih sem vzel daljnogled in jih začel opazovati. Danilo se je že in lepo

sem videl, koliko je vsega. Čez približno pol ure so začeli deliti hrano, okrog pol sedmih pa se jim je pridružila še kolona šestih tovornjakov, ki so se ustavili blizu železniške postaje v Veržejju. Nato se je začel premik. Spet me je zelo zaskrbelo, kam bodo šli. Ko sem opazil, da se je prvi tank obrnil proti Križevcem, mi je nekoliko odleglo. Tedaj sem spoznal, da jim »diši« Radgona, da so torej namenjeni tja. In tako je tudi bilo.

Včeraj pa so se vračali po isti poti.

Sedaj mi je bilo že nekoliko lažje, saj sem vedel, da se umikajo v vojašnico,« je bil dokaj zgovoren Miha Fras iz Veržeja.

VELIK STRAH ZA HIŠO

Okrog dveh ponoči v sredo zjutraj so prihrumeli tanki tudi mimo Tuškove domačije v Stročji vasi. Prišli so iz Središča ob Dravi. Tuškovi so se pravočasno odselili na bližnji hrib k sosedom. Bali so se, da jim bo vojska porušila hišo. Z velikim odpovedovanjem so začeli graditi novo in delno je že pod streho.

»12 otrok nas je bilo in zelo težko smo živeli. Zdaj smo upali na boljše čase. Mislija sem, da bo »vertik«, ko so šli tanki mimo. Še dobro, da ni bilo tedaj tu cestne zapore. Prav tisti večer so jo hoteli narediti. Prav gotovo bi bilo v tem primeru dokaj hudo. Zdaj pa me je strah, ker so zaporo v sredo zjutraj res naredili,« je bila še vsa pretresena mama Terezija. Njen sin Andrej pa je dodal, da je brz, ko je zaslišal tanke, to sporočil teritorialcem in tudi na radio je klical, pa mu skoraj nikjer niso verjeli, da je to res. Na srečo se je vse dobro končalo.

Na Gibini sta padla oficirja

Nazadnje se pripeljem še do barikade pri Gibini. Zagledam novo hišo na bližnjem hribu, ki je močno poškodovana. Če bi bil tedaj, ko je priletela tja topovska granata, kdo v spalnici, prav gotovo ne bi ostal živ. Ob mojem obisku nikogar ni doma. Tudi pri najbližjem sosedu se nihče ne oglasi. Stopim še do hiše čez cesto, na kateri je tudi videti poškodovano streho. Gospodar Oton Šimonka mi pride naproti. »Tu okrog je bilo res strašno. Ko je v petek šla prvič mimo kolona tankov, so streljali na barikado in tudi naokrog. Naša teritorialna obramba jih je napadla in v boju sta padla dva oficirja. Tedaj so skoraj pobesneli. Vojaški so hodili po vasi in skušali odkriti položaje teritorialcev. To jim ni uspelo, zato so čez čas krenili proti Razkrižju. V torek popoldne pa je bilo spet hudo. Tedaj so stali v bližini naše vasi okrog 4 ure in večkrat streljali. Topovska granata je zadela sosedovo hišo in jo močno poškodovala. Padlo je tudi na našo streho in skozi strop je zazevala velika luknja. Na srečo smo bili tedaj v varnem zaklonišču.«

IZ TUZLE PO SINA V LJUTOMER

Zaradi cestne zapore ne morem dalje proti Razkrižju, zato se vračam po isti poti. Na križišču proti Jelaševcu oziroma dalje proti Štrigovi stoji avtomobil bratovške policije, poleg pa se ustavljata tuzlansko registrirano. Ustavim se in pristopim bliže. Tako zvečer da je gost Refik Paripović, ki je bil plice Tuzle, namenjen pa je bil svojej sini vojaka, ki je bil prijet v okolici Ljutomer. Rdečega križa je zvedel, da se nemudoma podal na pot. »Ko sem prej govoril o streljanju sem mu dejal, da ne sme streljati v Slovence, saj mi je Slovenija rešila enega sina, ki je bil bolan dva pa si v Trbovljah slabo kruh. Mislim, da se to, kar se dogaja v Sloveniji, ne bi smelo spodbuditi. Zakaj je potrebna vojna? Delati je treba in se spopadati. Ne pa streljati med sabo! Vsi ljudje imajo pravico do samostojnega življenja.«

Če bi tako preprosto kot Refik razmišljali tudi generali jugoslovanske armade, potem vse to ne bi zgodilo.

Zapisal in fotografiral: JOŽE GRAD

RAZDEJANJE DUŠE MESTA GORNJA RADGONA

Ni bila razdejana le duša mesta Gornja Radgona (Spodnji in Zgornji del), ampak so bile razdejane tudi duše vseh, ki so preživljali enoteno moro, strah in negotovost. Predvsem pa so razdejane duše in občutki prebivalcev Gornje Radgone, ki so se v petek dopoldne le z najnujnejšimi potrebščinami odpravili k sorodnikom in prijateljem ali pa v kleti v slovensko goriških hribih. Gornjeradgončani, ki so dolga leta mirno živeli v svojih hišah in stanovanjih na Kerenčičevi, Jurkovičevi, Panonski, Lackovi in Grajski ulici, so se upravičeno bali za svoja življenja, predvsem pa za življenja svojih otrok. Nekateri so kljub vsemu ostali, saj niso vedeli ali niso pričakovali, da bo tako hudo. Na srečo so vsi živi in zdravi. Kako so preživeli te dolge ure in dni, zaprti v stanovanja, okrog katerih je pokulo in gorelo, jih raje ne sprašujte!

Kaj so občutili in še občutijo Gornjeradgončani, je težko opisati. Tega, kar so preživljali v šestih dneh zasedbe polovice mesta in mejnega prehoda in ob neprestanih alarmih za zračni napad, pravzaprav ni mogoče izraziti z besedami. Ko so si šele v sredo zvečer upali stopiti na dvorišča, pločnike in ulice ter proti mejnemu prehodu, kjer so še vedno strašili zgoreli tovarnjaki, so se rokovali, se objemali in poljubljali, jokali od samega veselja, da so spet svobodni, brez tankov.

In ko so naslednjega dne prišli, da bi s skupnimi močmi popravili in rešili, kar se je dalo popraviti in rešiti, bi najraje kričali: pogledajte vsi, kaj so naredili našemu najlepšemu in najstarejšemu delu mesta! Pogledajte ostanke barbarstva, porušene, pogorele in preluknjane hiše ter razbita stekla.

Če je bil četrtek v drugih slovenskih in tudi pomurskih mestih najmirnejši dan, kar jih je bilo konec junija in v začetku julija (najsi bo zaradi žetvenega miru po umiku tankov, zaprtih trgovin ali uradnega praznika), pa je bila Gornja Radgona tega dne podobna sejmišču. Vsi so drli proti najstarejšemu in porušnemu delu mesta, ki je bil kar šest dni za vse nedostopen. Nič jih ni moglo zadržati — hoteli so videti, fotografirati ali si vsaj vtisniti v spomin te grozote. Mnogi so prišli tudi z levega brega reke Mure, iz avstrijske Radgone, kjer so prav tako šest dni trepetali pred lankovskimi streli.

Mnogo pa je bilo tudi takih, ki so se šele po šestih dneh vrnili na svoje domove oziroma tja, kjer so včasih imeli dom.

V Gornji Radgoni je ostalo po odhodu tankovske enote JA kar 78 porušeni ali poškodovani domovi.

Bernarda B. Peček

JA uporabljala Kompasove objekte

»Ne le, da so uporabljali in uničevali naše objekte na mejnem prehodu, ampak so nas tudi okradli. Najhuje pa je to, da so se izživljali nad hrano. Na krožniku smo na primer našli dvakrat logoramsko šunko, ki je bila le malo obrezana. Če jih je bilo 90, ima lahko vsak dve uri, ki stanejo od 70 do 250 mark, ter ena ena ocala, ki stanejo po 150 mark,« povedal Drago Domjan, upravnik Kompasove

se poskušali najprej »zadržati«, saj so našli tudi zabite deske, je bila skušnjava prevelika. Po besedah očividcev so kradli (drugače tega ne moremo imenovati) predvsem oficirji. Manjkajo ure, očala, zlatnina, tehnično blago, parfumi, čokolade, fotografski aparati. Da so v resnici odpeljali s sabo več, kot so pripeljali, pričča tudi dejstvo, da so ob odhodu s sabo peljali tudi dve prikolici — nakradeno blago so naložili v

Vojaki JA so uporabljali prostore bifeja in bistroja, prizanešeno pa ni bilo niti pisarni Kompasovega upravnika Draga Domjanika. bhp

mejni. Mejni in turistični servis v Gornji Radgoni. Vojaki JA so se v šestih dneh predvsem v objektih Kompas in carinarnice. Kompas ima ob mejnem prehodu prostore bifeja in bistroja, restavracijsko kuhinjo in brezalkoholno trgovino s skladiščem. Vse to so našli razdejane. Čeprav je bilo očitno, da so

vožila, na prikolice pa orožje in strelivo. V vse Kompasove objekte so vlomili, odpili vse predale, uporabljali pa predvsem prostore bifeja in bistroja, tudi kuhinjo. Prav jim je prišla tudi velika zaloga živil. V gostinskih obratih manjka tudi veliko brezalkoholnih pijač in piva v pločevinkah. Kaže, da so si drage žagne pijače privoščili le oficirji JA.

VESTNIK, 11. JULIJA 1991

50 ljudi brez strehe nad glavo

Ko je bilo znano, da so tanki namenjeni na mednarodni prehod v Gornji Radgoni in da bodo do njega najverjetneje tudi prišli, je večina prebivalcev na Kerenčičevi, Jurkovičevi, Grajski, Lackovi in Panonski ulici vzela najnujnejše in se odpravila k svojem, prijateljem ali znancom. Nekaterim pa so pomagali tako, da so jih nastanili v vrstih v gornji Radgoni in na Janževem Vrh. Takih je bilo okrog 90.

Ta čas je brez strehe nad glavo okrog 50 ljudi. Večini so že v naslednjih dneh našli začasno nadomestilo, da so lahko družine stanoval skupaj, vendar je to le kratkoročna rešitev. Dolgoročno bodo lahko ta problem gornjeradgonških brezdomcev rešili le z novimi stanovanji in obnovo poškodovanih. Nekateri se bodo lahko preselili že v kratkem, kajti pripravljen je že spisek praznih stanovanj, drugi pa šele čez nekaj tednov ali mesecev. Pri tem bo potrebna pomoč celotne družbene skupnosti — ne le občine Gornja Radgona in Pomurja, ampak tudi nove države Slovenije.

In tu naj bi bila moja soba! Tomaž Zamuda je kar čez noč ostal brez sobe in brez doma. bhp

6 dni zaprta v hiši

Bila je srečna in vesela, da je preživela, da je lahko po šestih dneh strahu in negotovosti prišla na dvorišče. Toda tam jo je čakalo razočaranje. Hiša, v kateri se je skrivala, je bila skoraj popolnoma uničena.

Milka Jančar s Kerenčičeve ulice 4 v Gornji Radgoni niti ni zagotovo vedela, kaj se dogaja, nikoli si ne bi mislila, da bodo

Milka Jančar je šest dni preživela zaprta v stanovanju — zanjo niso vedeli ne sosedje in ne vojaki JA. bhp

tanki le nekaj metrov pred njenim stanovanjem. »Šest dni sem bila popolnoma sama, videla nisem nikogar, slišala sem le streljanje. Ko je bil prvi alarm, sem tekla po stopnicah navzdol, nato pa nazaj v kuhinjo. Prečitala sem že vse knjige, ki sem jih imela pri sebi, ko je pokalo, sem ležala na tleh. Najbolj sem se bala v terek, ko je pokalo na vse strani, krogla pa so kar švigale. Nisem videla, od kod streljajo, vendar je bil na koncu ulice tank, prav nasproti vhoda v moje stanovanje pa je stražil vojak. Imela sem radio, vendar ga nisem upala poslušati preveč na glas, ker sem se bala, da ga bodo slišali. Skozi okno sem si upala pogledati šele, ko sem slišala, da pod njim govori ljudje,« je povedala Milka Jančar.

Visti zgradbi so bili še drugi ljudje, vendar niso vedeli drug za drugega. V terek, tik pred začetkom uničujočega streljanja, so s posredovanjem družine Fridau uspeli rešiti družino Milkinega sina — Durka in Ireno Jančar ter hčerko Majko in Danico — ter iz drugega stanovanja Estero in Tončka Korošec.

MEJNI PREHOD

Tudi prostori carinske službe so bili popolnoma uničeni. Zjutraj so se prav vsi lotili čiščenja, tako da je bil mejni prehod v Gornji Radgoni odprt še istega dne — v četrtek, 4. julija, ob 13. uri. Vendar pa gasilski cisterna vode ne more odplakniti vse »umazanije«, ki se je nabrala na gornjeradgonškem mejnem prehodu. bhp

Šestdnevna okupacija Gornje Radgone je za sabo pustila razdejano in ogromno škodo. Kar 4 hiše so porušene do temeljev, skupno pa je v obmejnem mestu, ki je zgodovinsko povezano z avstrijsko Radgono, poškodovanih 78 stanovanj in hiš. Nekatere bodo kmalu popravili (ali pa so jih že v minulih dneh), obnova nekaterih pa bo prav gotovo dražja kot novogradnja. Med take spadajo tudi stanovanja na Kerenčičevi in Jurkovičevi ulici, ki so pod spomeniškim varstvom. Uničen je bil namreč najstarejši in najlepši del Gornje Radgone.

V Klasu ob živila

Timina trgovina Klas je zadnja trgovina z živili pred mednarodnim mejnim prehodom v Gornji Radgoni; vanjo so se posebej radi zahajali Avstrijci. Prodajni prostori so bili poškodovani že med petkovim streljanjem, vendar je civilna zaščita namesto izloženih stekel zabila deske. Blago na policah in v skladišču naj bi varovale pred roparji, vendar se jim to ni popolnoma posrečilo. Nekdo je bil v trgovini; kdo, verjetno ne bodo nikoli ugotovili.

Ker tudi v trgovini Klas nekaj dni ni bilo elektrike, je nastala precejšnja škoda. Klobase, meso, mleko, mlečni izdelki, sadje, zelenjavo in drugo pokvarljivo blago so morali v četrtek odvreči na smeti. Posledice streljanja so bile opazne tudi na policah — zaradi razbitih sokov, kompotov in drugega je postalo neužitno tudi drugo blago, ki sicer ni tako hitro pokvarljivo. Razbit je bil tudi porcelan, ure, metle, steklovina in drugo, naloženo za izloženimi okni.

V trgovini Klas pa menijo, da so oškodovani predvsem zato, ker so morali imeti trgovino skoraj teden dni zaprto.

Najpogostejši cilj — Jurkovičeva ulica

Najstarejši del mesta Gornja Radgona je prav v bližini mejnega prehoda in pod grajskim hribom. In prav ta del mesta je bil v središču »ognja« z obeh strani.

Pepca Frank je ostala brez najnujnejših gospodinjskih strojev.

Tridanska družina Pepce Frank iz Jurkovičeve 17 je v petek, ko so izvedeli, da so tanki že v Radenci, odhitela na Plitvički Vrh, kjer imajo leseno barako. Ko so se čez nekaj dni vrnili, so ugotovili, da bo ta lesena baraka tudi v prihodnje njihov začasni dom. Dva pralna stroja, hladilnik, trajnožarna peč in še marsikaj drugega je bilo uničeno. Še huje je bilo v sosednjem stanovanju Ludvika Borka — zgorela je vsa notranja oprema.

Tudi s Kocbekovim stanovanjem na Jurkovičevi 19 ni dosti boljše; Močnikovi in Uranovi z Jurkovičeve 23 so se tri dni skrivali v kleti (včasih je bila del grajske vinske kleti), ki je skopana v grajski hrib.

Pomoč Avstrijcev

Župan avstrijske Radgone je bil nazadnje v Gornji Radgoni v sredo, 26. junija, ko se je udeležil slovesnosti ob osamosvojitvi Slovenije. Zadnjih nekaj stavkov je povedal v slovenščini, med dru-

gim tudi spodbudne besede: »Držite se, mi vas podpiramo!« In sosedje na drugem bregu reke Mure so obljubo tudi izpolnili. Že v četrtek, torej dan po tem, ko so tanki zapustili Gornjo Radgo-

Dan po odhodu tankov iz Gornje Radgone so se srečali vodilni iz mest in občin (okrajev) Gornje Radgone in Radgone, ki ju deli le most čez reko Muro. bhp

no, je vedivo mesta in okraja Radgona obiskalo Gornjo Radgono in si skupaj z gornjeradgonškim vodstvom ogledalo katastrofalne posledice. Pri odpravljanju le-teh so bili v veliko pomoč tudi gasilci iz Radgone z dvema avtomobiloma, v prihodnje pa bodo pomagali tudi pri konkretni obnovi porušenihi hiš. Najverjetneje bodo v celoti prevzeli obnovo ene od poškodovanihi hiš.

Tekst in foto: Bernarda B. Peček

ŠKODA OGGROMNA — POMOČ PRIHAJA

INGOLSTADT ZA BOLNIŠNICO

Mesto Ingolstadt in njegova klinika sta za soboško bolnišnico pripravila pošiljko pomoči, ki so jo v tistem času v bolnišnici najbolj potrebovali. Iz Nemčije so v četrtek na mejni prehod v Gederovce pripeljali rentgenske filme, insulin, injekcije, obvezilni material, krvne derivate, zdravila in drugo. Pomoč prijateljskega mesta in klinike, s katero soboška bolnišnica zelo dobro sodeluje, sta prevzela pomočnik direktorja soboške bolnišnice ter podpredsednica izvršnega sveta.

mh

POMOČ MADŽARSKE

Prva pošiljka pomoči pomurski bolnišnici je iz Madžarske prišla v ponedeljek, prvega julija. Takrat so na mejni prehod Hodoš iz Sombotela pripeljali kri. V četrtek dopoldne pa je direktor bolnišnice na mejnem prehodu v Dolgi vasi prevzel pošiljko zdravil, sanitetnega in zavojnega materiala in drugih zelo potrebnih medicinskih potrebščin, ki jo je predal Elemer Papp, vodja zdravstvene službe v Zalski županiji. Večino pomoči je prispevala bolnišnica v Zalaegerszegu, s katero soboška bolnišnica zelo dobro sodeluje. Gospod Elemer Papp je tudi povedal, da so v stiku z njihovim ministrstvom za zdravstvo, da takoj priskočijo na pomoč, če bo le-ta še potrebna.

V četrtek zvečer pa so iz Sombotela pripeljali še drugo pošiljko, in sicer fiziološke tekočine. Kot so povedali predstavniki Rdečega križa ter Zveze Slovencev na Madžarskem, imajo pripravljeno še pošiljko zdravil. Porabski Slovenci pa so kot pomoč Sloveniji organizirali krvodajalsko akcijo ter kri pripeljali na transfuziološki oddelk bolnišnice.

mh

Pomoč prizadetim v Gornji Radgoni

Radgonska občinska organizacija Rdečega križa je za pomoč prizadetim odprla žirovačn, in sicer 51910-678-46171, s pripisom Pomoč za prizadete in odpravo posledic v agresiji jugoslovanske armade. Prizadetim so že priskočili na pomoč soobčani, predvsem z obleko, obutvijo ter belo tehniko. Rdeči križ pa sedaj ureja vse potrebno, da bodo pomoč lahko nakazali tudi zdomci. Ti se namreč oglašajo ter, kot so povedali, zbirajo pomoč.

Prizadetim pa želijo pomagati tudi v Mozirju, saj so se oglašili z občinsko organizacijo Rdečega križa. Pomagali bodo predvsem z gradbenim lesom.

Razdejanost mesto so obiskali tudi iz časopisne hiše Kleine Zeitung iz Gradca ter povedali, da bodo obnovili pet opustošenih stanovanj.

Prvo podjetje, ki se je odzvalo s pomočjo, je bil Intes, Mlin testenine iz Maribora. Pripeljali so 4 tisoč kilogramov moke ter nekaj manj kot dva tisoč kilogramov testenin. Glavno zbirališče darovanega je v rdeči hali na sejmišču v Gornji Radgoni.

mh

Uničevanje kulturne dediščine

Skoraj petdeset let mineva od zadnje svetovne vojne, posledice katere še dandanašnji ni uspelo povsem zabrisati. Doselej nam še ni uspelo povsem obnoviti nekaterih kulturnih spomenikov, ki so bili in so za slovensko nacionalno identiteto izjemno dragoceni in so za Slovence označevalci pripadnosti zahodnoevropski oz. srednjeevropski kulturni tradiciji. Iskranje skupnih civilizacijskih in kulturnih lastnosti v t. i. jugoslovanski državi se je že zdavnaj izkazalo kot žalovo, saj naposled ni uspelo priti niti do tega, da bi si kulturno in civilizacijsko različnost priznali. Več kot tisočletni zgodovinski razvoj na ozemlju Jugoslavije je že nešteto pokazal mejnike, če hočete med prokatorsko in ortodoksno, tudi muslimansko kulturno tradicijo. Najsi gledamo na kulturo tako ali drugače, dejstvo je, da so in bodo temeljite analize stanja, s katerim se srečujemo, pokazale, da te razlik ni možno preseči. Ker se Slovenci prepoznavamo v svoji kulturni dediščini, v jeziku, je bila naša naravna težnja, da zaživimo samostojno, navezujoč se na tisto tradicijo, katere integralni del smo. Te dosežene zavesti nam ne more vzeti nihče, četudi zdaj ob koncu drugega tisočletja na najbolj nizkoten način demonstrira svojo moč, barbarstvo in brutalnost.

Rušenje nekaterih zgradb in spomenikov v Ormožu (v jedru še romanski stolp gradu), posebej pa v Gornji Radgoni (zgradbe v še preostalem starem mestnem jedru ter baročne strehe župne cerkve) kaže premišljenost jugoslovanske »časniške« soldateške, da bi prizadela naše nacionalno, kulturno in civilizacijsko čustvo. S svojimi neetičnimi in necivilizacijskimi akcijami je v nas resda izzval srd, a je vsaj v tem trenutku pomembne-

je, da uvidimo razsežnosti agresije, ki ni zgolj boj za politično in gospodarsko nadvlado, temveč tudi tlačenje naše kulturne identitete. Pravzaprav se je izničevanje slovenske biti dogajalo ves čas, prikrilo, toda zdaj so svoje zaničevanje in prezir dokazali. Po vsem, kar se je dogodilo, je iluzorno pričakovati kakršno koli sožitje!

Razstreljevanje kulturnih spomenikov oziroma njihovo uniče-

vanje je zločin. Proti barbarskemu nastopu in uničevanju kulturne dediščine je v svetu veljavni več mednarodno sprejetih listin, podpisnica vseh pa je tudi Jugoslavija. Dejanja jugoslovanske vojske pričajo o neposredni krivici mednarodnih sporazumov. S svojimi brezumnimi početjem je jugoslovanska vojska legitimirala svoj vojaški in civilizacijski značaj: BARBARSTVO!

Janez Balazic

Letalske rakete uničile Avtoradgono

Je bil smrtonosni tovor treh letal, ki so se v torek, 2. julija, okrog 18. ure pojavila nad Gornjo Radgono, namenjen zaporam na cesti ali mestu Gornja Radgona? Kakorkoli — rakete prav gotovo niso zadale cilja, ki je bil narečen, kajti odvračil tovor na tovarno in njena zunanja skladišča je lahko le načrtno uničevanje materialnih dobrin.

Ko so tri letala odvrhla rakete, je bil v Avtoradgoni le vratar Marjan Mir iz Polic. Tovor dveh letal je padel znotraj tovarniške ograje Avtoradgone, tovor tretjega pa na bližnjo njivo.

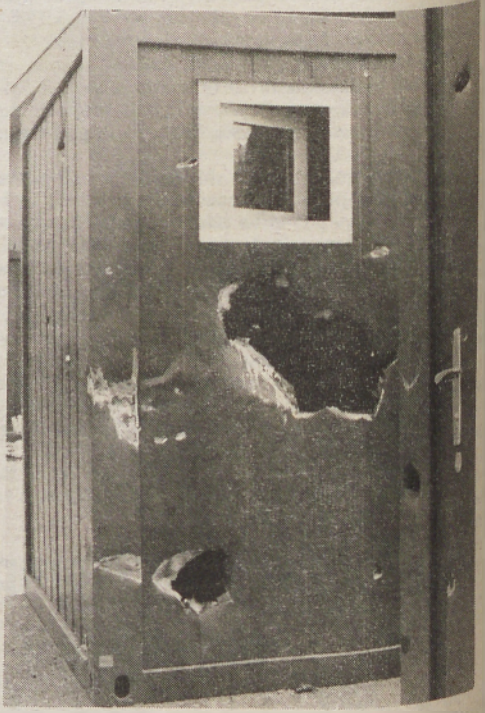
Med prvimi, ki so prihiteli v podjetje, so bili gornjeradgonski gasilci, da bi preprečili požar in s tem še večjo škodo. Naslednjega dne so obnovili notranjo infrastrukturo in naročili reprodukcijski material, tako da so v petek že začeli z normalno proizvodnjo, čeprav je bilo na delovnem mestu le 60 odstotkov zaposlenih. Avtoradgona je prav gotovo eno od slovenskih podjetij, ki je v zadnjih dneh utrpelo največ škode. Ne le zaradi letalskega napada, ko so rakete porušile in uničile polovico poslovne zgradbe ter veliko zabojujnikov, ampak tudi zaradi uničenih tovornjakov in izpada dela. Po besedah vršilca dolžnosti direktorja Avtoradgone Franca Štrakla, ki je ostal brez svoje pisarne, je skupni znesek povzročene škode okrog 8 milijonov mark.

»Najhuje je prizadeta naša transportna dejavnost, saj je bilo samo na območju Pomurja v zaporah uničenih 15 večjih tovornjakov: koliko jih je uničenih drugod v Sloveniji, niti ne vemo. Druga večja škoda je nastala na naših objektih zaradi bombardiranja — ni več direktorske pisarne, niti enega celega kosa pohištva. V drugih pisarnah manjka steklo, stene pa so preluknjane. Skratka — del zgradbe je popolnoma neuporaben. Tretja večja škoda je povzročena na zabojujnikih, ki so bili uskladiščeni na dvorišču. 20 zabojujnikov je popolnoma uničenih, še več pa poškodovanih. Poleg tega prevoz blaga še danes ni normalen. Tuji špediterji so sicer začeli nalagati blago na vozila, vendar bodo tovor za druge republike pripeljali le do

BTC-ja ali v skladiščne prostore Avtoradgone,« je povedal Franc Štrakl.

Proizvodnja je že nekaj tednov motena, saj jim manjka delovna moč moških, ki so se morali odpraviti vabiti TO in CZ. Tudi prevoz blaga je moten nekaj tednov, še bolj pa bo verjetno v prihodnje, saj šoferji tovornjakov ne upajo več voziti po cestah v drugih republikah.

Bernarda B. Pečec

Rakete iz treh letal so uničile poslovno zgradbo Avtoradgone ter 20 zabojujnikov.

Zunanja trgovina

Posledice agresije bodo še hujše

Vojna agresija nad Slovenijo je praktično ohromila izvoznouvozne posle Slovenije. Izjavo o tem, kako to občutijo v podjetju Zunanja trgovina v Murski Soboti, nam je posredoval direktor podjetja Darko Pejnovič.

»V tem trenutku kakršna koli ocena škode, ki jo je povzročila vojna v Sloveniji, ni možna. Gre za neposredno škodo, ki smo jo utrpeli skupaj z našimi komitenti zaradi blokade izvoznouvoznih poslov, zaradi fizične blokade in fizičnega uničenja proizvodnih zmogljivosti nekaterih naših pomemb-

nih partnerjev, npr. Avtoradgone. Menim pa, da bo škoda, ki bo nastala v prihodnjih dneh, še bistveno večja od dosedanje. Gre predvsem za možnost izgube že utečenih in dolga leta utrjevanih poslov ter izgubo težko pridobljenih tržišč in zaupanja pri naših poslovnih partnerjih.

V podjetju skušamo storiti vse, da bi izvoz in uvoz blaga potekala kar se da normalno. V preteklih dneh smo bili pri izvozu in uvozu blaga, ki poleg carinjenja potrebuje tudi veterinarsko kontrolo, onemogočeni, kar je še posebno prizadelo

Mesno industrijo Pomurka. V ponedeljek smo se uspeli dogovoriti, da bodo od 8. julija za carinjenje živil usposobljeni tudi mejni prehodi v Gederovcih in Dolgi vasi.

Naša prizadevanja zadnje dni so usmerjena predvsem v intenzivno dogovarjanje in komuniciranje s partnerji v tujini, katerim skušamo dati realno oceno dogodkov v Republiki Sloveniji, z željo, da v svojih dejelah vplivajo na čimprejše priznanje Slovenije kot samostojne in suverene države.

Turizem

TANKOVSKA DEMOKRACIJA JE POVZROČILA TURISTIČNO KATASTROFO

Pomurskim zdraviliščem in drugim turistično-gostinskim organizacijam v Pomurju se je pred agresijo napovedovala izredno dobra turistična žetev. Potrjene rezervacije in napovedi turističnih strokovnjakov so obetale celo do 90-odstotno zasedenost razpoložljivih zmogljivosti. Danes je položaj povsem drugačen. Pomurski hoteli samejajo, kopališča so ponekod še vedno zaprta. Vojna je pregnala iz Pomurja vse tiste, ki smo jih vabili, da se pri nas naučijo naravnih darov in miru. Ni jih danes, vprašanje pa je, kdaj bodo spet zmogli toliko poguma, da bodo zdravlja in sprostitve iskali v deželi, kjer tanki in vojno letal-

stvo pretijo tudi civilnemu prebivalstvu. Stefan Dravec, predsednik Pomurske turistične zveze, je takole ocenil zadnje dogodke v Pomurju: »Na področju turizma je tudi v Pomurju stanje izredno kritično. Tujih gostov ni, izredno majhna pa je tudi frekvenca dnevnih gostov. Turistično-gostinska podjetja poslujejo v tem trenutku s približno 30-odstotnimi zmogljivostmi, nekaj lokalov pa je celo zaprtih. Trenutne razmere skušajo vsaj za silo preseči z dopusti in kompenzacijami, nekateri lokali, predvsem v Murski Soboti in Gornji Radgoni, pa so bili med vojno tudi poškodovani. Do nadaljnjega so preložene tudi

številne večje turistične prireditve, ki so jih julija želela organizirati turistična društva. Prav tako pa so preložena tudi številna turistična potovanja v organizaciji agencij.

»Izredne razmere so povzročile pomurskemu turističnemu gospodarstvu in turizmu nepopisljivo velik izpad dohodka in veliko škodo, ki jo bo kljub boljšanim političnim razmeram še bo do tega prišlo, nemogoče bo določiti izredno kritičnih razmer v turizmu se bo dejavno vključila tudi na novo ustanovljena Pomurska turistična zveza. Kmalu se bo na seji sestali izvršni odbor pomurske turistične zveze, na kateri bomo skušali natančneje oceniti razmere v pomurskem turizmu. Prednost bo dali predvsem poverjanju vseh turističnih dejavnikov v Pomurju, zaokroževanju turističnih ponudbe regije in predstavitvi Pomurja kot turistične regije. Prvi pogoj za ublažitev trenutnih posledic in za razvoj turizma na sploh pa je seveda ureditev političnih razmer, ki bodo omogočali le varen in svoboden turistični pretok in delo v normalnih razmerah.

Renata

BREZPOSELNI NA POMOČ GORNJI RADGONI

V skladu z obvestilom republiškega sekretariata za delo so v podaljšanem delovnem času delali tudi v soboški enoti Zavoda za zaposlovanje ter v vseh občinskih izpostah. Namen je bil napotiti podjetjem, ki bi v tem času potrebovala dodatno delovno silo. Na soboški Zavod za zaposlovanje je prva taka prošnja prišla v ponedeljek, 8. julija, in sicer iz Gornje Radgone. Več delavcev naj bi pomagalo pri čiščenju in urejanju razdejanega mesta.

nih

V GOSPODARSTVU GRE ZA PREŽIVETJE

Sanacija prizadetih podjetij

Čeprav murskosoboška občina ni utrpela tako velike škode kot denimo Ljutomer ali gornjeradgona občina, pa bodo posledice agresije občutljive predvsem podjetja zaradi izpada proizvodnje. Po mnenju predsednika izvršnega sveta SO Murska Sobota Ivana Obala bodo zaradi zmanjšane obsega proizvodnje in zaradi dodatnih težav, ki nastajajo v teh dneh, finančni izidi velikega števila podjetij klavni. Izvršni svet bo zato na eni od naslednjih sej predlagal pripravo konkretnih sanacij za prizadeta podjetja.

Sicer pa so v teh dneh predstavniki IS SO opravili več razgovorov z direktorji podjetij, ki so posebnega pomena za normalno življenje občanov. Tako je podjetje Komunalna zagotovilo normalno oskrbo z vodo in odvoz smeti, avtobusno podjetje ponovno vzpostavitev vseh medkrajevnih povezav, podjetje Potrčin pa zagotovilo večjih količin prehranbenih artiklov za normalno oskrbo drobnoprodajne mreže. Sicer pa je izvršni svet ugotovil, da so podjetja, odvisna za oskrbo prebivalstva z živilskimi izdelki, tudi v najtežjih trenutkih dobro opravljala svoje delo.

Na izvršnem svetu bodo v naslednjih dneh, odvisno od položaja, ukinjali tudi delo pri zagotovitvi razmer za normalizacijo proizvodnje v tistih podjetjih, kjer nimajo selektivnih dopustov. Izvršni svet se bo v reševanje težav vključil takrat, ko bodo le-te na podjetniški ravni nerešljive.

Renata Ficko

POSLEDICE AGRESIJE SE ODPRAVIJO SAMO Z DELOM

Škoda, ki jo je povzročila agresija v občini Ljutomer, je ocenjena na 85 milijonov dinarjev — realna ocena je nemogoča, vsekakor pa je takšna, da bo sanacija trajala več let — Visoka zavest občanov, ki se zavedajo, da je posledice agresije možno odpraviti le z delom

V ocenjevanju škode, ki jo je za seboj pustila agresija na Ljutomersko občino, je izvršni svet SO ocenil da je ogromna, da ni bilo prizanešeno niti civilnim objektom, poljščinam in gozdom. Glede na to, da so obrambne aktivnosti TO potekale na hribovitem, obrobem območju občine, je tam škoda na stanovanjskih hišah in gospodarskih poslopih največja.

V cestnih barikadah je bilo in je še vedno veliko tovornih avtomobilov, gradbenih strojev, gradbenega materiala, lesa in po-

sekanega drevja, od tega je veliko stvari popolnoma uničenih. Poškodovana je tudi večina cest, po katerih so prodirali ali so se vračali tanki, ki niso prizanesli niti poljščinam. Ogromna škoda je bila storjena tudi z izpadom proizvodnje, ki je v Ljutomerskih podjetjih trajal različno dolgo. Prednost je bila dana ukrepom za zagotovitev proizvodnje za izvoz in oskrbo prebivalstva ter enot teritorialne obrambe.

Kot pravi poročilo izvršnega sveta, so ekipe za ocenitev škode na delu že od petka zjutraj, pomembno pa je predvsem, da so

se občani sami organizirali in začeli z odpravljanjem posledic vojne, da bi življenje in delo čim prej normalno steklo, sanacijska dela na stanovanjskih objektih pa je organiziral tudi občinski štab civilne zaštite. Izvršni svet občine Ljutomer predvideva, da bi najbolj kritične primere plačil oškodovancem začasnoprostočili iz občinskega proračuna, pristojnim republiškim organom pa bodo predlagali zagotovitev dodatnih proračunskih sredstev do dokončnega dogovora o vojni odškodnini.

Renata Ficko

GORNJA RADGONA

Škode za 374 milijonov

Celotne škode, ki jo je povzročila vojna, je v občini Gornja Radgona po prvih podatkih in ocenah za 347 milijonov dinarjev — Najhujše posledice vojne agresije sta občutljiva podjetja Avtoradgona ter območje obmejnega prehoda

Po prvih ocenah komisij, ki so delale v skladu z zavarovalniškimi kriteriji ocenjevanja škode in so si v teh dneh ogledale poškodovane objekte, je nastala največja škoda v mestu Gornja Radgona — v polkrogu enega kilometra od mejnega prehoda G. Radgona ter v podjetju Avtoradgona. Po prvih podatkih in ocenah znaša celotna škoda v občini Gornja Radgona skupno 347 milijonov dinarjev. Škode na objektih je za 53.850.000 din, tu pa ni škode na notranji opremitvi teh ob-

jektov ne pri prebivalstvu in ne pri podjetjih. Skupne škode na komunalni infrastrukturi je po prvih ocenah za 51.480.000 din, od tega na cestah 49.080.000 din, na PTT objektih in napravah 900.000 din in na električnem omrežju 1.500.000 din. Uničenih je več kot polovica vozil in delovnih strojev, ki so bili vključeni v cestne barikade. Škoda je ocenjena na 102.000.000 din. Veliko škodo zaradi otežene in ponekod onemogočene proizvodnje in prodaje so utrpela tudi podjetja v tej občini. V podjetjih ugotavljajo, da so imeli v šestih dneh za 150.000.000 din škode. Na kmetijskih površinah škoda še ni ocenjena, saj so komisije še vedno na terenu.

Kot nam je povedala članica izvršnega sveta občine Gornja Radgona, takoj so začeli s sanacijo škode in posledic vojne agresije. »Med občani Gornje Radgone sta velika želja in volja, da se posledice čim prej odpravijo, da se sanira območje mejnega prehoda, ki občane tiho spominja na grozote, ki so jih doživeli,« pravi Janja Brumen. V obnovi obmejnega mesta se je takoj vključil tudi izvršni svet, ki je določil prednost sanacije objektov. Tudi solidarnost, ki je tako značilna za slovenski narod, ni odpovedala. Brezplačno pomoč pri odpravi vojnih posledic so ponudila tako družbena kot zasebna podjetja, SO Ptuj, mnogi posamezniki, pri izvršnem svetu pa je odprta tudi žiroracun za obnovo Gornje Radgone.

Renata Ficko

TUJINA STRPNA

Izkušnje kažejo, da je v vojnih razmerah močan tisti, ki lahko obdrži pri življenju vsaj del svojega gospodarstva. Minule dni, tudi med najhujšo vojno agresijo, in kljub velikim komunikacijskim težavam je Slovenija že izvažala svoje izdelke, tudi proizvodnja se ni popolnoma ustavila. O tem, kako se je Gospodarska zbornica vključevala in pomagala usmerjati plačilne in blagovne tokove v Jugoslaviji in tujini, kakšne so posledice vojne agresije in katere ukrepe je zaradi tega sprejela Gospodarska zbornica Slovenije, smo se pogovarjali z njenim predsednikom Ferijem Horvatom.

»Od prvega dne vojne agresije smo v sodelovanju z območnimi zbornicami ter vladnimi resorji poskušali narediti vse, kar se je dalo, da se proizvodnja v Sloveniji ne bi ustavila, da bi se kolikor toliko normalno razvijala,« je uvodoma dejal predsednik Gospodarske zbornice Feri Horvat. »Ker so bili največji problemi pri transportu in je to najbolj ogrožalo proizvodnjo, smo s pristojnimi organi poskušali iskati možnosti za razne obvoznice ter prevoz prek sosednjih držav. Naslednje težišče našega dela je bilo zagotavljanje uvoza in izvoza, zbornica se je takoj organizirala in izdajala potrebne papirje, ki so bili prej v pristojnosti zvezne zbornice. V vsakodnevnem stiku s carinarnicami in sekretariatom za mednarodno sodelovanje je zbornica poskušala sproti reševati težave podjetij. Takoj smo vzpostavili informacijski sistem, vsak dan komunicirali s podjetji in območnimi zbornicami in poskušali reševati tisto, kar se da rešiti. Še ena pomembna aktivnost zbornice v teh dneh je bila izredno intenzivna, in sicer so bili vzpostavljeni stiki z republiškiimi zbornicami po Jugoslaviji. Osebnost sem govoril s predsedniki zbornic Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Srbije in Makedonije ter pri vseh naletel na zelo pozitiven odziv. Dogovorili smo se, da se sproti obveščamo o težavah, s katerimi se srečujejo naša podjetja, in jim pomagamo, da se proizvodnja v teh nenormalnih gospodarskih razmerah ohrani.«

Vojna v Sloveniji že kaže svoje posledice v zunanjetrgovinskem poslovanju. Kakšne ukrepe je s tem v zvezi sprejela GZ Slovenije?

»Prav v dolgoročnih oblikah sodelovanja s tujino nastaja sedaj največji problem. Čeprav je veliko tujih partnerjev zelo potrpežljivih in so z velikim razumevanjem reagirali na to, kar se je

vključuje delavce iz podjetij v enote TO selektivno, kajti ponekod je že začelo primanjkovati ne samo delovne sile, temveč tudi strokovnjakov.«

Kot vse kaže, bo zelo hitro prišlo do pomanjkanja denarja. Kako bo zbornica reševala ta problem?

»Ta problem bomo reševali skupaj z vlado, je pa že navzoč. Srečujemo se z neplačevanjem, še z večjo plačilno nedisciplino, kot je bila prej, dokazov, da bi šlo za neke frontalne blokade iz drugih republik, pa nimamo. Obstajata dva izhoda, in sicer, da podjetja sama poskušajo s poboti, kar pa se ne bo dalo reševati tako, bo poskušala reševati vlada skupaj z SDK-jem in zbornico, da se čim prej vzpostavi kolikor toliko normalen plačilni promet. Do zastojev pa prihaja tudi v zunanjetrgovinskem trgovanju, kjer

po eni strani tuji dobavitelji ne posredujejo blaga, če nimajo zagotovljenega gotovinskega plačila, po drugi strani pa se pojavlja tudi problem plačevanja v tujino. Skupaj z vlado smo na tem področju pripravili nekatere ukrepe za vzpostavitev normalnega plačilnega prometa in določili prioritete, ki jih bo ob tako velikem pomanjkanju deviz potrebno dosledno upoštevati.«

Škoda, ki jo je povzročila agresija nad Slovenijo, je ogromna. Kakšni ukrepi so in bodo sprejeti za odpravo teh posledic?

»Menim, da bomo posledice agresije najhitreje odpravili tako, da v kar najkrajšem času omogočimo normalno proizvodnjo in izvoz. Sedaj gre za preživetje, druge izbire ni. Med ukrepi bo potrebno tudi predvideti, da se bo prispevke podjetij odlagalo, da bo potrebno vsaj zaenkrat preprečiti dvigovanje osebnih dohodkov in zagotoviti izplačila zajamčenih OD, da bo potrebna določena solidarnost ter predvsem intervence za zagotovitev transportnih sredstev, kjer je največ uničenega. Hitro bo potrebno sprejeti tudi ukrep o moratoriju stečajev. Jasno je, da bodo pri teh ukrepih morali biti upoštevani določeni kriteriji, najprej bo potrebno pomagati tistim, ki v teh dneh niso imeli ali še nekaj časa ne bodo imeli možnosti za normalno proizvodnjo.

V tem trenutku točnih števil o škodi še ni mogoče povedati, gotovo pa je bo za stotine milijonov dolarjev. Samo slovenski letalski prevoznik ima za 100 milijonov dolarjev škode. To pa je le en del škode, drugi je nastal zaradi izpada proizvodnje. Po grobih ocenah je bila ta škoda vsaj 10 milijonov dolarjev na dan. Kakšne pa bodo dokončne posledice agresije, je odvisno od tega, kako se bodo stvari razvijale v prihodnje.«

Renata Ficko

LENDAVA PRVA OCENA ŠKODE 3.300.000,00 DINARJEV

Prvo oceno škode, ki je bila povzročena v dneh agresije nad Slovenijo, so pripravili tudi v lendavski občini. Kot ugotavlja Izvršni svet, so najhujše posledice agresije na področju prometa, komunalnega in stanovanjskega gospodarstva, obrti, kmetijstva in gozdarstva. Posredne posledice v Lendavi niso zabeležili, zato je ocenjena le indirektna škoda, ki je določena kot izpad dohodka zaradi okrnjenega dela procesa. Onemogočene so bile komunikacije s preostalo Slovenijo, kamioni in tudi druga delovna sredstva so bili na cestnih prehodih, preskrba z reprodukcijskim materialom je bila otežena, delavci pa je bilo mobiliziranih v enotah TO.

Do sedaj je posebna komisija ocenila posebno škodo v nekaterih podjetjih, ta znaša v Viatorju Integralu milijon dinarjev, v PG Lendava 1.200.000 din, pri zasebnih obrtnikih in podjetju Gidos pa 1.000.000 din. Komisija za ugotavljanje škode je še vedno na terenu in v stalnih stikih s podjetji, tako da bo dokončna škoda znana v tem tednu.

RENATA FICKO

Pomurske mlekarnarje

Zaradi vojne je v skladišču ostalo 150 ton mleka v prahu

Med mnogimi podjetji v Pomurju, ki si ne bodo tako kmalu opomogla od škode, ki jo je povzročila vojna, so prav gotovo tudi Pomurske mlekarnarje. Zaradi cestnih zapor je od 27. 6. do 4. 7. v njihovih skladiščih ostalo 150 ton mleka v prahu, ki je svojega kupca že imelo. Po besedah direktorja Iva Rotdajca bo to količino tudi sedaj daljša bo to količino tudi sedaj nove dobavitelje, saj so kupci našo mu v Pomurjskih mlekarnah namenili večino proizvodnje v Pomurjskih mlekarnah menijo, da je že sedaj prodaja na li-

roko področje trgovine manjša za 45 %.

Sicer pa sta odkup in proizvodnja mlečnih izdelkov Pomurjskih mlekarn tudi v najhujših dneh agresije normalno potekala. Čeprav so na vseh drugih področjih v Sloveniji odkup mleka zmanjševali tudi do 50 odstotkov, se v Pomurjskih mlekarnah za ta ukrep niso odločili. »Čelo nasprotno,« pravi direktor Rotdajec, »v kriznih dneh smo na dan prevzeli povprečno 111.000 litrov mleka, plan za to obdobje pa je bil 109.000 litrov. Tudi v prihodnje odkupa ne bomo zmanjševali, saj ga nismo niti takrat, ko so bili posebno šoferji močno ogroženi in pod posebnim pritiskom.«

V Pomurjskih mlekarnah so se potrudili, da so lahko z manjšim številom ljudi prevzeli vse količine mleka, tako da je proizvodnja tekla 24 ur dnevno tako pri predelavi mleka kot jaje. Zaenkrat imajo dovolj reprodukcijskega materiala, in sicer bo embalaža, v katero embalirajo mleko v prahu, zadoščala za dva meseca, reprodukcijskega materiala za konzumno mleko in fermentirani program pa imajo nekoliko manj.

Renata Ficko

Filatelistična zbirka o Henrik VIII.

Angleška televizija je ob petstoletnici rojstva angleškega kralja Henrika VIII. (1491–1547, vladal od leta 1509) predlagala filatelistom, še posebej mlajšim, ki se bodo tako na zabaven način lahko naučili zgodovine, novo temo za zbiranje znank. Gre za to, da bi z mnogimi primerki, ki so izšli v različnih državah, sestavili mozaik, ki bi povedal vse o življenju Henrika VIII.

Angleška pošta se je tega brutalnega kralja spomnila že leta 1982, ko je izdala zbirko pomembnih osebnosti angleške mornarice in ga upodobila poleg njegove ladje Mary Rose, ovekovečen pa je tudi na znankah nekaterih drugih dežel, kot je na primer karibski otok Barbuda, kjer so celo zbirko posvetili angleškemu vladarjem. Poštne službe so si za njegovo podobo spodobile znameniti portret slikarja Holbeina mlajšega, ki je pravo slikarsko poveličevanje tudorske kraljevske rodbine in je kot tako dobilo mesto tudi v zbirki znank o Holbeinovi delih.

Tudi vladarjevim šestim ženam so že posvetili nekaj znank. Še zlasti Anni Boleyn in Anni de Cleves, številne so tudi znanke s portretom njegove hčerke Elizabete I. Pomembno mesto na znankah, ki so izšle ob najrazličnejših priložnostih, zavzema londonski Tower ob reki Temzi, kjer so usmrtili kraljeve žene, upodobljene pa so bile tudi nekatere izmed njegovih 55 palač. Požeruhi vsega sveta so Henrik VIII. posvetili še posebno znanko s slavnostno pogrujeno mizo, saj je znano, da je bil vladar izreden sladokolec. Njegove požrtije so prav tako slavne kot nesrečna usoda rablju zaupanih žena.

Filatelistijski mozaik kralja Henrika obsega skupno 75 znank, med drugim je eno izdal tudi Vatikan, predstavlja pa delček arhivov svete stolice. Le kakšen pomen ima lahko takšen primer? Na vprašanje ni težko odgovoriti: v teh arhivih je shranjenih sedemnajst ljubezenskih pisem, ki jih je kralj Henrik VIII. napisal Anni Boleyn, in med katerimi je tudi tisto slavno pismo iz leta 1527: »Gospa in prijateljica moja, svoje srce in mene samega polagam v vaše roke...«

PAPEŽEVA SKRIVNOST

Pred kratkim je papež Janez Pavel II. svetu razkril skrivnost, ki jo je hranil dvajset let. Leta 1979 je za kardinala imenoval šanghajskega nadškofa Ignacija Gonga Pinmeja. Imenovanje zdaj 89-letnega kardinala je ostalo skrito zato, da bi ga obvarovali pred kitajskimi oblastmi, ki so ga zaradi zvestobe Vatikanu obsodile na dosmrtno ječo. Izpustili so ga leta 1985, zdaj pa živi v Stamfordu v ameriški zvezni državi Connecticut.

Otrok, ki se je rodil, da bi rešil sestro

Podobno je kot v sleherni družini, ki se poveča za novega člana — Marissa Eve vesele kobaca po preprogi, oče in mati pa jo ponosno opazujeta.

Toda prvi videz vara — kljub vsemu je v tej družini vse drugače kot drugod. 14 mesecev stara ljubka deklica se je namreč rodila zato, da bi rešila svojo sestro. Marissa Eve je namreč podarila svoj kostni mozeg 19-letni sestri. V bolnišnici City of Hope v mestu Duarte v Kaliforniji so 5. junija že opravili to presaditev.

Do poletja leta 1988 je bila Anissa Walnut pri Los Angelesu živahna in športno aktivna deklica, toda takrat je kar nenkrat dobila čudne bule na nogah, krče v želodcu in večkrat se je zgodilo, da je med poukom kar zaspala. Mati jo je naročila k zdravniku, vendar je bilo dekletu tega zelo strah. Kot se je izkazalo, upravičeno. Zdravnica Patricia Konrad je namreč ugotovila, da ima levkemijo, torej krvnega raka, in ji je prerokovala kvečjemu še pet let življenja. Zanj bi bila edina rešitev presaditev kostnega mozga.

Kot najprimernejši darovalci v takih primerih običajno pridejo v poštev bratje in sestre pacientov. Toda izkazalo se je, da njen brat, 20-letni Ayron, ni primeren za takšno presaditev. Tudi iskalna akcija primerne darovalca, ki so jo organizirali po ZDA, ni bila uspešna. Zdravniki so obupanim staršem povedali, da obstaja le še eno upanje — morata dobiti še enega otroka.

Zopet so se nakopičile različne težave. Mary je imela nemrež že 43 let in pri njenem 46-letnem mužu so morali s posebno operacijo odpraviti učinke predhodno opravljene sterilizacije, kar pa je popolnoma uspelo. In največje vselje — že med nosečnostjo so preiskave pokazale, da bi bil kostni mozeg otroka v materinem telesu primeren za presaditev.

Toda po drugi strani ni manjkalo tudi ostrih kritikov, ki so med drugim zatrjevali, češ da je Marissa Eva le otrok za medicinske eksperimente, spočet samo zato, da bi z njegovo pomočjo rešili njegovo sestro. Toda njena starša sta zatrjevala, da je ta njen otrok le božji dar, ki bi ga imela enako rada, tudi če ne bi mogel pomagati Anissi.

Bogato, a žalostno otroštvo

Princ Albert von Thurn & Taxis je pred meseci izgubil očeta. Vsi bajni milijoni mu niso mogli podaljšati življenje. Odpovedali sta mu eno za drugim dve presajeni srci. Sedemletni Albert je podedoval vse premoženje in se mora pripravljati, da se ga bo naučil čimprej upravljati. Vsak dan ga odpeljejo telesni stražarji v mercedesu, varnem pred krogla, v šolo in še tam bedijo nad njim. Prav gotovo je deček na vrhu seznama tistih, ki bi se jih najbolj splačalo ugrabiti in dobiti zanj težke milijone. Avto pelje vsak dan po drugi poti.

V gradu, ki ima petsto prostorov in dvesto nastavljenih, ima Albert posebno igralno sobo, dolgo sedemdeset metrov. V njej se kar izgubi, noben otrok iz soseščine pa se ne sme priti igrati z njim. Dopoldne je v šoli, popoldne mora jahati in igrati na klavir. Posebni pedagogi ga vzgajajo za bodočega aristokrata, ki mora biti vzvišen in predzren, a Albert prav rad prijazno klepeti s sošolci. Proti taki vzgoji protestira berlinski socialni psiholog Lotmar Krampmann in pravi: »Otroci potrebujejo svoboden prostor brez nadzorstva, a nihče ga ne posluša.«

SOVJI ČUVAJ

Springer španjel po imenu Jay, sicer Anglež, se je prijavil za čuvaja štirih enomesečnih osirotelih sovc. Prijateljstvo je veliko in skrajno nenavadno.

Končno je napočil dan za Bulgakova

Kremelj je za hip potegnil literarno Moskvo iz obupa, obetega v satiro, z uradnim priznanjem, da si veliki romanopisec tajne protikomunistične literature zasluži, da uradno počastijo stoto obletnico rojstnega dne (14. maja). Resda so ga že pred časom rehabilitirali in je tudi njegova domovina natisnila njegov nadrealistični roman o sovjetskem življenju Mojster in Margareta — dvajset let po njegovi smrti, a uradno vse doslej niso niti enkrat praznovali obletnice njegovega rojstva. Na veliko so javno prebirali odlomke iz njegovih del, veliko je bilo predavanj o njegovem delu. Priznanje mu je izrekla celo Pravda, glasilo komunistične partije, češ da je »odločno odklanjal ideološki nadzor in je bil eden od prvih pisateljev, ki so od oblasti zahtevali svobodo govora — kot prvi pogoj za sleherne ustvarjalne dejavnosti.«

Dmitrij Grešen, devetindvajset-

letni literarni raziskovalec, ki se ukvarja s proučevanjem moskovskih intelektualcev tridesetih let, pravi, da je življenje še zmeraj enako, kot je bilo tisto, o katerem je pisal Bulgakov. Še zmeraj je veliko mrtvih duš... Vlada Mihaila Gorbačova si je sicer pridobila nekaj točk, potem ko je Bulgakovu priznala nadarjenost, vendar se je to zgodilo na koncu romana, ki neuradno teče v SZ že desetletja. Trume bralcev in občudovalcev vsak dan obiskujejo pisateljevo stanovanje in moskovske kraje, kjer se je zadrževal. Vsa domišljija, zgodba, satira in komedija slikovitega romana Mojster in Margareta se je osredotočila na večno rusko literarno temo, moč zla; Bulgakov je naslikal morbidno komunistično stvarnost, razumljivo le iz diabolicega, dušo uničujočega konteksta. Knjigo je končal malo pred smrtjo leta 1940. Oblast mu jo je prepovedala tiskati, 27 let zatem so do-

volili objavo skrajšane verzije — to je bil čas destalinizacije, ko je bralstvo že imelo prethotapljene izvide iz tujine.

Bulgakov je v SZ znan tudi po pogosto igrani drami Dnevi Turbinovih in romanu Bela garda, ki govorita o tragediji Rusov, ujetih v sovjetsko državljansko vojno.

S pepelom nad naftne madeže

Strokovnjaki izraelskega elektrogospodarstva so patentirali novo izredno uspešno metodo boja proti ekološkim katastrofam, ki jih povzroči izlitje nafte v morje — tako da uporabljajo pepel iz termoelektrarn, piše časopis Jerusalem Post.

Metoda »boja proti naftnim madežem« je enostavna. Središče plavajočega naftnega jezera posipljejo s premogovim pepelom in drugimi ostanki premoga iz termoelektrarn ali drugih naprav, ki uporabljajo to vrsto goriva. V stiku z mastno nafto, trdijo izraelski strokovnjaki, pepel to maščobo vsrka in sprijeta masa, ki tako nastane, pade na dno morja, jezera ali reke.

To enostavno metodo so odkrili strokovnjaki inštituta za biološka raziskovanja v mestu Ness Ziona, ko so iskali metodo pridobivanja redkih in dragocenih kovin iz premogovega prahu in uporabljali bakteriološke in biokemijske procese.

Dokončali bodo palačo

Rumunska vlada bo dala na razpolago 600 milijonov lejev (približno 17 milijonov mark), s katerimi naj bi dokončali gradnjo Palače republike, ki so jo začeli graditi v času Nicolaeja Ceausesca in za katero je dal diktator podreti celo stanovanjsko četrt v Bukarešti. Odločitev vlade je javnosti sporočil namestnik ministra za promet Victor Dumitrache. Predstavniki gradbenega podjetja, ki gradi monumentalno palačo, pa je izjavil, da namerava vanjo preseliti parlament ali urade vseh rumunskih strank. Mariana Celak, arhitektka in predsednica opozicijske skupine Družbeni dialog, pa je mnenja, da palača po dograditvi ne bi smela biti »sedež moči, ampak naj bi jo v prihodnje uporabljali v produktivne socialne namene.«

Razkošno palačo stražijo noč in dan. Okrašena je z zlatom, marmorjem in svilo in ima 7000 sob. Dosedanja gradbeniška dela so pogoltnila že približno 3,5 milijarde mark. Do decembra 1989, ko so odstranili Ceausesca, je bilo opravljenih 80 odstotkov gradbenih del.

Egipčani uporabljajo jedrsko energijo za mumificiranje?

Po nekaj tisočletjih so v Kairu ugotovili, da so stari Egipčani uporabljali za mumificiranje faraonov jedrsko energijo. Kairski tisk, ki ponosno sporoča, da bo odslej za egiptologe ena skrivnost manj, opisuje, kako je profesor Thabet z medicinske fakultete povsem po naključju prišel do senzacionalnega odkritja. Ukvarjal se je z ohranitvijo mumij v posebnem oddelku egiptovskega muzeja, ko je nenadoma zaslišal reakcijo povsem po naključju odloženega merilca radioaktivnosti.

Profesor je izmeril sebe, pa tudi mumijo, nato pa se je odločil še za en poskus. Ene-

mu od mumificiranih starih egiptovskih kraljev je prabil fotoaparati in kmalu ugotovil, da se je zaradi blizine radioaktivnega izvora film v njem uničil.

Takrat se je v »faraonsko jedrsko afero« vključila številna skupina egiptovskih znanstvenikov, ki morajo natančno ugotoviti, ali je resda so v tistih krajih že pred 400 leti uporabljali alfa, beta in gama žarke v mirnodolnih namene. Raziskovanje mumij iz različnih dinastij dodatno preučevanje sarkofagov je neizpodbitno potrjuje, da se profesor Thabet ni zmotil.

Načrt za razbremenitev starega mestnega jedra

Rimski mestni očetje so sprejeli načrt, vreden okoli 53 milijard dolarjev, s katerim predvidevajo gradnjo ogromnega poslovnega prostora v rimskem predmestju. Tako želijo razbremeniti stari del mesta prehudega prometa in onesnaženja.

Najpomembnejši projekt tega načrta je poslovno središče za vladno administracijo, ki ima zdaj prostore v osrčju mesta. Arhitektonsko rešitev projekta, ki naj bi ga končali do leta 2010, so zaupali Japoncu Kenzu Tangeju. Poslovni park, podoben pariškemu ali madriškemu, bo vsak dan »požrl« 61.000 zaposlenih, ki zdaj prihajajo v rimsko središče, in to v glavnem z avtomobili. Projekt vključuje tudi številne parke v predmestjih ter zgraditev dodatnih prog podzemeljske železnice. Zgraditi bodo tudi kongresno in kinematografsko središče.

Spomin na srečne dni

Nostalgčni posnetek nekdanje Gandhijev družinske sreče. Dva iz družinskega prizora, mati in sin, sta doslej že padla kol zrtvi atakatorjev. Bo tepega dne na vrsti še kdo od obeh Radživovih otrok?

SKRIVNOSTI VAŠIH DLANI

Šifra:

**RIBA
75**

Ste oseba, ki je sama svoj gospodar. S pridnostjo dobro izvršujete naloge in ideje drugih, ste že in še boste prišli kar daleč. V pomoč sta vam vaš zdrav razum in smisel za praktičnost. Določena mera nepremišljenosti je na žalost pri vas vedno navzoča. Tudi v vaših odločitvah, ko bo šlo za izbiro poklica, ste preveč plahti in povrh vsega še preveč neodločni. Posebno spretni ste in imate sposobnost za načrtovanje poslov. V finančnih zadevah ste varčni in vsak dinar večkrat obrnete, preden ga kam vložite. To se vam tudi obrestuje.

Zelite biti neodvisni v svojem delovanju in razmišljanju.

Manjka vam nekaj entuziazma, ki pa ga nadomestite s povečano domišljijo. Drugače ste

razsodni in vas vodi zdrav razum in mogoče že zdaj obžalujete, da niste razvijali vseh svojih intelektualnih sposobnosti, ki ste jih dobili že z rojstvom. Predvidevam, da bi dosegli še več, če bi bilo več reda v vašem sicer razsodnem razmišljanju. Zna se prilagoditi, za to imate dvojni talent, saj nosite v sebi dve osebnosti. Katera je kdaj dejavna, najbolje veste vi sami.

Vaša intuicija se ne pojavlja vedno in samo včasih jo poznate, toda ne v pravem smislu, ker ko se pojavi, ne veste zagotovo, kaj bi z njo. Danega vam je tudi nekaj smisla za le-

po. Besede vam lahko tečejo, zato radi poučujete ljudi o različnih stvarih. Čeprav ste varčni in preračunljivi, nikoli ne ostanite praznih žepov, sicer se to lahko kaj hitro zgodi.

Nasvet: Kljub že preživetemu in doseženemu še naprej razvijajte svoje znanje, ga dopolnite ali prenašajte na druge. Na vse tudi ni treba gledati strogo razumsko, dajte svojim čustvom od časa do časa več poleta. Ne podlegajte skušnjavam. Imejte svoj ponos. Sicer ste še precej mladi, zato naj vam bo to napotek za korake, ki jih boste naredili v prihodnosti.

Gurmanska voditeljica

Wilma De Angelis je stara 61 let in pri svojih občudovalcih — veliko jih je — še nikoli ni bila bolj priljubljena. Nekoč popularna pevka se je na stara leta zapisala televiziji in kuhinji. Zdaj je že nekaj časa voditeljica izjemno popularne oddaje Tele montekarla »Na obedu pri Wilmi«. O tem, kaj je nazoren gurmanski pouk, brez besed dovolj jasno govori fotografija z ene od njenih kuharskih oddaj.

Raztegljiv kruh

V ameriških vojaških raziskovalnih laboratorijih izpopolnjujejo novo vrsto kruha, ki bo veliko lažji in »kompaktnější« od sedanjega in zato tudi preprostejši za prevoz. Po dveh letih raziskavah je Pavinee Chinachoti izdelala kruh, ki se stisne na tretjino velikosti, ko ga zavijemo, ko pa ga odvijemo, se mu obseg povrne. Običajne vrste kruha se potem, ko jih stisnemo, sprimejo.

Namen ekipe, ki jo vodi znanstvenica, ni bil le izdelati kruha, ki bi zavzel kar najmanj prostora, ampak tudi takšen kruh, katerega trajnost bi bila leto dni, pri tem pa bi ohranil prijeten okus. Novi kruh je iz beljakovinskega prahu, izdelanega iz žita, namesto iz standardne pšenične moke. Dodali so tudi koruzno moko in tapioko, vseh sestavin pa niso objavili, saj bodo izdelek patentirali.

Kuhajte z nami

Peklani goveji jezik

Za peklanja približno 2 kg težkega govejega jezika potrebujemo naribano zelenjavo, stolčene začimbe in sol. Potrebne količine so: 10 dag korenčka, 5 dag zelene (gomolji), 5 dag peteršiljeve korenine, 15 dag čebule, 20 zrn strtega popra, 8 zrn strtih brinovih jagod, 1 lovorov list, par lističev svežega ali suhega rožmarina, malo šatrazja, 6 dag soli.

Zelenjavo očistimo in drobno naribamo, poper in brinove jagode stremo, lovorov list, šatraz in rožmarin sesekljamo. Jezik operemo in dobro obrišemo. Položimo ga na desko s hrapavo stranjo navzgor in ga z lesenim kladivom potolčemo po vsej dolžini. S soljo ga nadrgnemo po vseh straneh. Začimbe in dišavnice zmešamo in jezik z njimi obložimo. Položimo ga v porcelanasto skledo, obtežimo s krožnikom in za 3—4 dni postavimo na hladno. Poleti najbolje v hladilnik. Jezik vsak dan obrnemo. Peklani jezik skuhamo, ga olupimo in ponudimo kot narezek ali pa serviramo s pikantno prilogo in omako.

ZA LJUBITELJE CVETJA

AVSTRALSKA VITA NI ZAHTEVNA

Avstralska vita (Cissus ampelocarpa) je močna spenjalka z viticami, ki se oprijemajo opore. Ime je grškega izvora.

Rastlina ima temno zelene liste, ki so nazobčani in se svetijo. Iz stebela poženejo tanke vitice, s katerimi se rastlina oprijemlje opore. Danes je zaradi odpornosti priljubljena v naših domovih. Vzgaјamo jo lahko samostojno v lončku ali v koritih z drugimi rastlinami. Potrebno je, da ji priskrbimo ustrezno mesto, ki je obrnjeno proti severu ali vzhodu in da ni izpostavljena neposredni sončni svetlobi.

Pozimi ji ustreza 12—16° C, poleti pa 18—21° C. Previdni bodimo pri zalivanju.

Rastlina ne prenese odvečne vode, sicer ji korenine rade

segnijejo. Ugaјa ji drenaža v lončku (plast grobega peska na dnu lončka). Priporočljivo je zalivanje z 0,2% ortocidom v štirinajstdnevnih presledkih. Poleti ji prija rosenje. Ko raste, ji od časa do časa odrežemo vršiček, tako dobimo bolj močno in gosto rastlino. Tudi če je postala predolga, redkolistna, jo odrežemo 23 cm visoko nad lonč-

kom. Tako rastlino prisilimo, da ponovno požene. In kdaj jo presajamo? Spomladi, ko je rastlina prerasla lonček in ne poganja novih listov. Pripravimo si mešanico iz listavke, ruševke, šote in gnojevke.

Rastlino pustimo nekaj dni v senci, da se korenine opomorejo. Spomladi je tudi čas, da si pridobimo novo rastlino.

Poganjki morajo imeti najmanj dva para zdravih listov in jih uporabimo za podtaknjence. Le-ti naj bodo dolgi 8—10 cm.

In zakaj se listi grbančijo? Rastlino imamo v presuhem in prevročem prostoru. Omočimo ji hladnejši prostor in jo rosimo.

Poiščimo v svojem stanovanju prostor za nezahtevno avstralsko vito.

Olga Varga

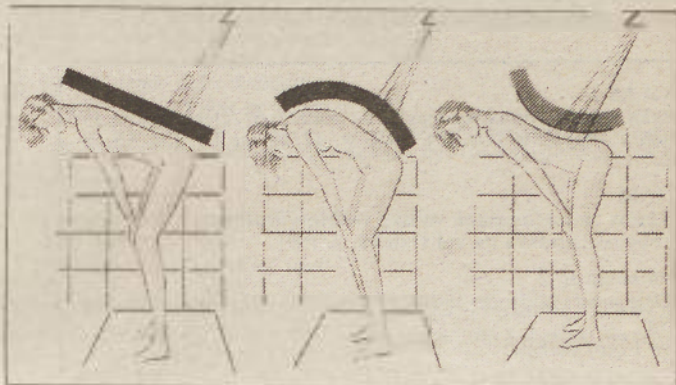
VSE VEČ LJUDI

Vsem ukrepom za omejevanje in kontrolo rojstev navkljub se nadaljuje eksplozija svetovnega prebivalstva. Sredi prihodnjega stoletja bo na Zemlji živele skoraj dvakrat toliko ljudi kot danes, ugotavljajo sestavljenci najnovejše študije Sklada OZN za prebivalstvo.

Na Zemlji živi ta čas 5,4 milijarde ljudi, število Zemljanov pa narašča hitreje, kot so kazale napovedi strokovnjakov. Demografi so napovedovali, da se bo naraščanje svetovnega prebivalstva umirilo in ustavilo pri 10,2 milijarde ljudi leta 2085. Sedanji podatki kažejo, da se svet ne drži strokovnih napovedi. Število 10 milijard ljudi bo doseženo prej, po sedanjih gibanjih sodeč že leta 2050.

Najhitreje se povečuje prebivalstvo na črni celini. Ob koncu tega stoletja bo na afriški celini živele že 900 milijonov ljudi. Narčtovanje družine sicer prodira tudi na ta zaostala območja sveta, a kot je videti, ne dovolj hitro in ne dovolj uspešno. Na splošno pa le velja, da se načrtovanje družine v deželah v razvoju uveljavlja. Pred četrto stoletje je komaj 10 odstotkov družin v revnejšem pasu sveta uporabljalo sodobna kontracepcijska sredstva, zdaj pa jih že blizu 50 odstotkov.

Telovadba pod prho

Po športu smo utrujeni in zdi se nam, da nas boli vsaka mišica posebej. Najhujše je zjutraj, takoj ko se zbudimo. Toda utrujenost in razbolelost mišic lahko preženemo že pod jutranjo prho. Pod prho telovadimo. Vsako vajo naredimo trikrat.

1. Stojimo razkoračeno, noge so vzporedne. Upognemo kolena, z rokami se opremo na stegna. Hrbet je raven.

2. Nato izbočimo hrbet, glavo pa sklonimo, trebuh in zadnjico povlečemo vase in stisnemo.

3. Naslednja vaja je ravno obratna: dvignemo glavo, pomolimo zadnjico kolikor mogoče daleč, hrbet usločimo. Pri točkah dve in tri vsakokrat štejemo do deset, nato se sprostim.

SESTAVIL MARKO NAPAST	KOLUMBU- SKA LUKA OB TIHEM OCEANU	MOZOLJA- VICA	DEBELA ZNOJNA KAPLJA	JAPONSKO MESTO NA OTOKU HONŠU	LJUBKO- VALNO MOSKO IME	OČESNA MREŽNICA	SEZONSKI DELAVEC NA KMETIH
KRIŽANEC							
POPEVKA- RICA IZ SARAJEVA (NEDAJ)							
BIBLIJSKI VELIKANI							
SEVERNI OBROBNKI ARAKANA V BURMI					VEZNIK PUSTOLOV- ŠČINA		
AVTOMO- BILSKA OZNAKA AVSTRILIJE		POLOZAJ V JOGI	ČASOPISNA KOLONA				
VARNOŠT- NI SVET			OBER VRSTA VRBE				
NRAVO- SLOVJE						MERSKA ENOTA ZA ZLATO IN DRAGULJE	IZDELO- VALCI GOSLI IZ CREMONE
ZACETNICA NA KAKEM PODROČJU							
SPODNJA PLOSKEV V SOBI				TOVARNA V MARIBORU	DEL TENI- ŠKE IGRE		
UPANJE			POGLAVJE KORANA				
STROKOV- NO PRED- VANJE			ŽELEZO				
SOLI OCETNE KISLINE							

Kupon za brezplačno analizo

Ime in priimek _____

Datum rojstva _____

Točen naslov _____

Šifra _____

Kupon pošljite na naslov: Zavod za časopisno in radijsko dejavnost, Titova 29, Murska Sobota (Za Skrivnost vaših dlani).

**ZAIGRAJMO
* ZAPOJMO
PO DOMAČE**

NA MURSKEM VALU

Glasujem za:

Izvajalec:

Skladba:

KUPON 22

Lestvica narodno-zabavnih melodij prejšnjega tedna:

1. VZPON NA TRIGLAV — Ans. Marela
2. MLADI KOT SMO NOCOJ — Alfi Nipič
3. NAKRESANI GODCI — Ans. Mira Klinca
4. VZEMI SI ČAS — Ans. Avenik
5. MURA — Trio Škerjanc in kvartet Jeruzalem

Glasovnice pošljite na naslov: MURSKI VAL, Titova 29, 69000 M. Sobota.

Lestvico domačih pesmi lahko poslušate ob četrtkih od 18. do 19. ure na MURSKEM VALU.

Nagrajenci:

ANTON BENKO, Precetinci 18, Bučkovci
DANICA HORVAT, Krajna 35, Tišina
JOŽICA ZRINSKI, Poljska 6, M. Sobota

PONOSNE SLOVENSKE LIPE

MURSKA SOBOTA SLOVESNOST V NEVIHTI

Nevihta, ki se je 26. junija zvečer razdivjala nad Pomurjem je nekoliko spremenila scenarij napovedanih slovesnosti. Kljub dežnim kapljam, ki so kar nekajkrat med prireditvijo vsule iz neba, so v Murski Soboti slovesnost izpeljali tako kot so načrtovali. Ob 21. uri so zazvonili zvonovi v katoliški in evangeličanski cerkvi. Zbrani, kakšnih dva tisoč se jih je zbralo na Trgu zmage, so prisluhnili Zdravljici, ki sta jo zaigrala in zapela godba oa pihala in mešani pevski zbor Stefan Kovač, nakar so spustili staro in dvignili novo slovensko zastavo. Slavnostni govornik je bil soboški župan Andrej Gerencner, ki je potem posadil še lipo. Drevo državnosti sta blagoslovila katoliški in evangeličanski duhovnik Franc Režonja in Janez Balazic (na fotografiji).

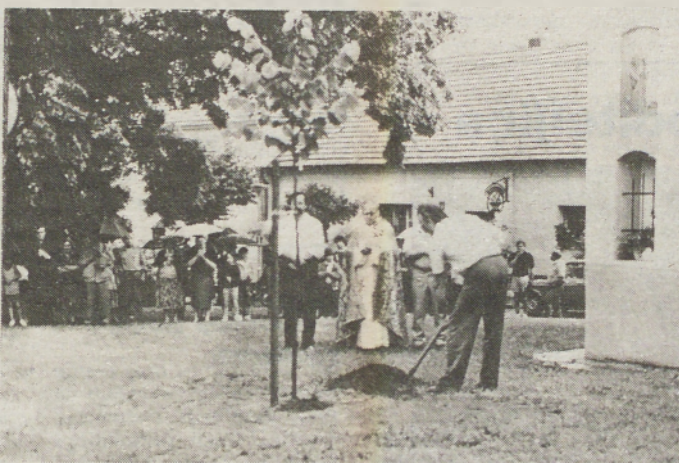
Na pobudo političnih strank, ki delujejo v občinskem skupščini so vinogradniki društva Goričko zastoj točili svoje vino.

— Ljutomer —

Uresničena zgodovinska težnja

V Ljutomerski občini so nadvse slovesno zaznamovali osamosvojitve Slovenije. Uradna slovesnost je bila v sredo, 26. junija. Najprej je bila slovesna seja vseh treh zborov občinske skupščine. Na njej je govoril o pomenu osamosvojitve Slovenije predsednik SO Ljutomer Mirko Prelog in poudaril, da je s tem uresničena zgodovinska težnja slovenskega naroda. Udeleženci so temu dogodku nazdravili z vrhunsko kapljico iz domače vinske kleti. Gre za rizling pozne trgatve, ki je imel tedaj kar 29,5-odstotka sladkorja, zato vrhunsko vino. Srknili so ga iz novih kozarcev, ki so bili oblikovani na podlagi natečaja za slovenski kozarec, na njih pa je izbrusen napis Slovenija. Slovesnost se je nadaljevala na Starem trgu, kjer je predsednik občinske skupščine Mirko Prelog posadil lipo, Ljutomerski župnik Veleberci pa jo je po krajšem verskem obredu blagoslovil. Potem je bil program na Ljutomerskem Glavnem trgu. Spet krajši nagovor predsednika, kulturni program, nato so izobesili novo slovensko zastavo, poleteli so golobi miru. Vseh slovesnosti se je kljub slabemu vremenu udeležilo veliko ljudi.

S. S.

SLOVESNOST V LJUTOMERU — Mogočni lipi na Starem trgu se je pridružila mlada lipa — simbol slovenstva in težnja po osamosvojitvi. Zasadil jo je predsednik Prelog, blagoslovil pa župnik Veleberci.

Foto: Š. S.

ČESTITKE AVSTRIJCEV

Tudi v Gornji Radgoni se je slavje ob razglasitvi samostojne Slovenije začelo okrog 20.30 ure. Kljub dežju, ki se je proti koncu spremenil v pravi nalič, se je pred občinsko zgradbo zbrala množica občanov. V kulturnem programu so sodelovali glasbeniki godbe na pihala, pevski zbori, recitatorji — skratka mladi in stari kulturni delavci. Novo slovensko državno zastavo je razvil predsednik občine Alojz Vogrinc, ki je bil tudi slavnostni govornik, zbrane pa je nagovoril tudi župan sosednje avstrijske Radgone, Werner Reiter, ki je med drugim povedal:

«... Ne bomo se vmešavali v notranjepolitične spore pri naših sosedih, lahko pa ste prepričani, da so naše simpatije in da naša podpora velja tistim, ki so za demokracijo, svobodo, spoštovanje človeških pravic, ki so za mir in sožitje narodov v Evropi. Tudi zahodna državna skupnost bo morala spoznati, da mora priznati samostojno Slovenijo in Hrvaško. Kot župan avstrijske Radgone vam čestitam in želim, da bi imeli mirno pot v vašo prihodnost.» Čeprav so najhušji spopadi med vojniki JA in teritorialci potekali prav v bližini lipe, ki so jo posadili 26. junija na Meistrovem trgu, se je le ta obdržala pokončna.

bbp

Priprava kombajna za žetev in uravnavanje med žetvijo

(nadaljevanje iz 25. številke)

Dovajalo — elevator hederja: verige dovolj napete, enakomerno z leve in desne strani. Po končanem zatezanju moramo kontrolirati prednjo visečo os elevatorja hederja, da ni blikirana. Boben — košara (podboben): razmak med bobnom in košaro naj bo čim večji in ga ne menjamo, dokler dobro mlati. Če je posevek vlažen ali zapleveljen, je razmak manjši ali pa povečamo število vrtljajev bobna. Za nekatere kulture in izjemne pogoje se lahko razmak na izhodu uravnava neodvisno od razmaka na vhodu. Razmak na izhodu ne sme biti nikdar večji od razmaka na vhodu košare. Košara mora biti vodoravna po celotni površini z bobnom. Mora biti vedno čista, da ima dobro prepustno moč.

Zavesa slamotresov: ima nalogo, da zaustavi zrno, ki prileti iz košare in bobna ter ga usmerja na začetek slamotresov. Naloga zavesa je tudi, da zmanjša hitrost slame in jo usmeri na začetek slamotresov, da čim bolj iztresejo zrno iz slame. Če je dosti slame in mala hitrost bobna, je priporočljivo maksimalno dvigniti zaveso.

Ventilator: Splošno pravilo je, da se za vse pogoje dela priporoča maksimalna hitrost ventilatorja, pri kateri ne pride do izgube zrna na ladji. Uravnavanje hitrosti ventilatorja se opravlja, ko je mlatilnica vključena. Za normalne pogoje dela usmerjevalci zraka usmerjajo zrak na prednji del zgornjega sita. Pri kombajniranju drobno zrnatih kultur veter usmerjamo proti zadnjemu delu sita in ga tudi zmanjšamo. Veter je pravilno usmerjen takrat, če hitro izklopimo mlatilnico in je prva tretjina sita čista.

Varnost pri delu s kombajnom:

- ne smemo vključevati mlatilnice dokler se nismo prepričali, da ni nikogar pri kombajnu, damo znak s sireno in počasi vključimo mlatilnico,
- mazanje in uravnavanje kombajna opravimo pri izključeni mlatilnici in ugašjenem motorju, razen variatorjev,
- ne smemo delati brez zmontiranih ščitnikov,
- ne delati pod hederjem, če ta ni zavarovan,
- nositi moramo pravilno obleko, ki se opriema telesa — kombinezon,
- na kombajnu ne smemo voziti otrok niti drugih oseb,
- če kombajn parkiramo, ugasnemo motor, menjalnik postavimo v vzvratno prestavo, uporabimo parkirno zavoro in heder spustimo na tla.

Požarna varnost pri žetvi

Kombajnisti in ostali udeleženci žetve morajo poznati nevarnosti požarov, da se jih izognemo.

1. Kajeenje in uporaba vnetljivih sredstev na površinah in kombajnu, ki jih kombajniramo, je prepovedano.
2. Električna inštalacija na kombajnu mora biti zaščitena z gumijastimi izolatorji. Dotrajano inštalacijo zamenjamo z novo.
3. Akumulator mora biti prekrit z lesenim ali podobnim pokrovom.
4. Olje in plinsko olje ne smeta iztekati iz vodov.
5. Med žetvijo je potrebno odstranjevati dele slame in pleve z motorja in akumulatorja.

Milan Štumpf
Srednja kmetijska šola
Rakičan

RAZGLAS

Občinska volilna komisija objavlja na podlagi 67. člena Zakona o volitvah v skupščine (Ur. list SRS, št. 42/89 ter Ur. list RS, št. 5/90)

SEZNAM

kandidatov za nadomestne volitve v Zbor združenega dela Skupščine občine Lendava na volitvah 18. 7. 1991

Volilna enota št. 2

Dejavnost: področje industrije, rudarstva, kmetijstva in gozdarstva

Voli se 1 (en) delegat.

KANDIDATI SO:

1. Štefan MAUČEC, 1946, strojni tehnik, Elektromaterial Lendava

Predlagatelj: Sindikat podjetja Elektromaterial Lendava

2. Srečko MUHVIČ, 1969, strojnik, Elektromaterial Lendava

Predlagatelj: Delavski svet podjetja Elektromaterial Lendava

3. Janez TÖRNAR, roj. 1963, strojni tehnik, Elektromaterial Lendava

Predlagatelj: Delavski svet podjetja Elektromaterial Lendava

4. Viljem VIDA, roj. 1951, strojni delovodja, Elektromaterial Lendava

Predlagatelj: Delavski svet podjetja Elektromaterial Lendava

Volilna enota št. 8

Dejavnost: področje industrije, rudarstva, kmetijstva in gozdarstva

Voli se 1 (en) delegat.

KANDIDATI SO:

1. Štefan CIGUT, roj. 1957, ing. agronomije, ABC Pomurka, Kmetijska zadruga Lendava

Predlagatelj: Zbor delavcev ABC Pomurka KZ Lendava

2. Lajos KULCSAR, roj. 1945, dipl. ing. agronomije, ABC Pomurka DO KG Rakičan, TOZD Poljedelstvo in govedoreja Lendava

Predlagatelj: Zbor delavcev ABC Pomurka DO KG Rakičan

TOZD Poljedelstvo in govedoreja Lendava

Predsednik

Občinske volilne

komisije

Ferenc HAJOS

SPodbujanje razvoja demografsko ogroženih območij

JOJ, KJE BI VZEL?

Kot smo že poročali, je Republiški sekretariat za družbeno planiranje objavil natečaj za zbiranje projektov za sofinanciranje na podlagi določil Zakona o demografsko ogroženih območjih v Republiki Sloveniji.

Pozivu so se odzvali iz vseh štirih pomurskih občin, saj je večina njihovih krajev demografsko ogroženih (število prebivalstva se zmanjšuje) ali pa so obmejni. V občini Murska Sobotica, kjer imajo (v primerjavi z ostalimi pomurskimi občinami) še vedno veliko cest neasfaltiranih, so dali zahteve za sofinanciranje gospodarsko-infrastrukturnih objektov. Potegujejo se za denar, da bi tako lažje asfaltirali ceste Vidonci—Križarka—Boreča (3,3 kilometra); Berkovci—Domarjčevci (3 km); Ivanovci—Panovci—Križevci (4,1 km); Požnanovci—Kovačevci—Vidonci (4,4 km). Predračunska vrednost

modernizacije teh cest je 34 milijonov dinarjev.

Tudi pri telefoniji jih čaka še veliko dela, a denarja je doma premalo, zato zahtevki za sofinanciranje nabave in montaže krajevnih avtomatskih telefonskih central v Bodoncih in na Cankovi ter prenosnega sistema, za kar bo potrebno 8 milijonov dinarjev; nabava in montaža krajevne avtomatske centrale v Prosenjakovcih ter prenosnega sistema bosta stali 2 milijona 317 tisoč dinarjev; sofinancirali pa naj bi tudi telefonsko omrežje na območju KS Cankova, kar bo stalo 6 milijonov.

V soboški občini postopoma rešujejo problem zdrave pitne vode, zato so zaprosili denar tudi za sofinanciranje glavnega cevovoda v dolžini 3 kilometrov med Skakovci in Cankovi, katerega predračunska vrednost je skoraj 7 milijonov dinarjev. Neveščnosti slabega električnega toka pa

se bodo rešili, ko bodo v občini Murska Sobotica zgradili še 24 transformatorskih postaj. Še prej pa bo treba do njih napeljati omrežje visoke napetosti, in sicer v smerih Radenci—Murski Petrovci—Sodišinci, naslednji krak pa je Grad—Dolnji Slaveči.

Za vse objekte, ki smo jih nazivali, so zaprosili 50-odstotno sofinanciranje, drugo polovico pa bodo zbrali iz občinskega proračuna, sredstev naložbenikov in od posameznih krajevnih skupnosti. V teh se že zavedajo, da bodo morali poslej globlje seči v žep, saj občinski referendum ni uspel in zato ni denarja iz sklada občinskega samoprispevka. Seveda pa je nerealno pričakovati, da bo Republika sofinancirala prav vse naložbe, ki smo jih nazivali, kajti enako »težke« zahtevke so poslali tudi iz drugih občin.

Š. Sobočan

Lendava

Lipa samostojnosti je zasajena

Lipa je drevo, ki Lendavi veliko pomeni. Skozi zgodovino jo zasledimo večkrat, po lipi je bilo nekoč imenovano tudi mesto, ki je sedaj imenovano Lendava. Kljub temu, da smo namesto priznanja samostojnosti doživeli vojaško okupacijo, so lipo v Lendavi pred prodajnim centrom Gorenja in na trgu pred občinsko skupščino zasadili brez večje slovesnosti. Spominjala bo na dan, ko smo bili primorani z orožjem v rokah braniti svojo komaj rojeno samostojnost in državnost. Ostala bo simbol za današnje in prihodnje rodove. V teh težkih dneh je še bolj povezala ljudi na tem narodnostno mešanem območju, da tako kot doslej skupaj utrjujejo svoje življenje in svoje odnose.

JD

Zahvala in sporočilo vinogradnikom

Odbor svetovnega slovenskega kongresa in odbor za slovensko promocijo Slovenije, kot pobudnika, in organizatorji izvedbe akcije za svetovno promocijo slovenskih vin, se slovenskim vinogradnikom v akciji zahvaljujejo za sodelovanje.

Čeprav akciji nista mogli biti izpeljani po zamisli, jim organizatorji zagotavljajo primerno promocijo. Na poslano steklenico so nalepili promocijsko nalepko »Samostojna Slovenija 1991 — slavnostna polnitev«.

Zasebni vinogradniki so doslej dvignili oz. že naročili 48000 teh nalepk. Vinogradniki, ki morda mislijo, da so naročilo teh nalepk zaradi predlagane dostave vina! zamudili, obveščamo, da so nalepke namenjene tudi vinu, ki ga bodo stekleničili še letos, ne glede na sorodni letnik. Zato je nalepke še možno naročiti, kakor so bili obveščeni.

S. K.

Milan Vincetič

Ce ne prav zadnji. Kajti Cecilijan je imel je no skorajda nabožno željo: pogovoriti se z Janko na samem, ji stisniti sveže zapeljene zemljice ali rogličke v žep in ji tako po moško, čeprav ne bi mogel skriti zadrege, reči: Janka, to sem spekel samo za vas, te roke, ki jih vidite, so omesile testo samo za vas, ki ste mehkejši in slastnejši kot vsa pekarija na svetu. ... Cecilijanu bog nikoli ni uslišal te želje, še več, na glavo mu je naprtil nekakšno Mino, nekakšno osico, ki ne ve, kaj bi s sabo, ki se rita nima, da bi se dostojno podrgnila po njem, kaj šele joške, ki jih ni niti za piškave storže.

- Zapiramo, je zazelal Minin glas.
- A že? je vzdrgel Cecilijan.
- Ze, že, je zaključkala, pozno je že ...
- Pri Janki pa smo lahko ... je pridala.
- Pri Janki, pri Janki, je potegnila, zmeraj Samo pri Janki, saj se boste tudi nje preobdelali.

Joker

Pred njim je zaplesala Jankina zadnjica, kratko krilo in nogavice z modrim metuljčkom, medtem ko so Minine od vode pordečene roke brkljale po kozarcih, ki so tu in tam svetlo zažvenketali.

— Zapiramo, gospod, se je še enkrat oglasilo v Cecilijanu, ki se je brez besed in spušenih ramen napotil v noč, a ko se je za vogalom ozrl, se mu je zazdelo, da je mrknila luč v garsonjeri nad Haitijem in da se je lepa ženka v sami kombinezi, ki je še pred trenutkom stala za zaveso, napotila nekam v globino sobe, ki ima vonj po sončevcu. Brezvoljno je prekludal vreče moke in si brisal znoj. Pod plaščem ga je ježilo, imelo ga je, da bi si odri kožo, vampar in zaliskar pa sta ga skrivaj pogledovala in stikala glavi, kajti Cecilijan se je jel praskati do krvi.

— Svoji zverini bi se dal napraskati, močne kremplje ima, se je prvi oglašil zaliskar.

— To je od ljubezni, Cilko je pomoderoval vampar, za to ni zdravila. A več, kako zdaj pravimo Haitiju, Cilko?

Cecilijan se je obrnil z odprtimi usti in otrpnil.

— Pri zlatodlački, se je zahihital vampar.

— Vprašaj Cilka, tega devičnika, če je že prešel vse dlačke svoji zverini, je začelo zvijati zaliskarja.

— Najprej zlatodlačka, potem pa mokrohlačka, ha? je vampar dvignil obrvi.

— He he, je zvijalo zaliskarja, pri mokrohlački hitrodlački ... Šobila sta se od smeha in se komolčala, stroji so enakomerno poddravali.

Cecilijana pa je popadla, zgrabil je železno krepko in začel brezglavo mahati okoli sebe ter vpiti: »Vama že dam hitrodlački, barabi, vama že dam, vampar in zaliskar, kako si le upata žaliti tako nedolžnico vprico mene, krepelo je švinstilo mimo njunih glav, vampar se je spotaknil, Cecilijan pa nisko dvignil železo, ki bi žrtve brez dvoma prepopolnilo, če ga ne bi od zadaj ukrotil zaliskar. Cecilijan je požiral slino in srepo zrl zdaj v enega zdaj v drugega, vampar se je prescagan pobral in se odgugal v umivalnico, kjer je porinil glavo pod mrzlo pipo. Ko je zaliskar čutil, da se drget v Cecilijanovih mišicah pomirja, ga je spustil s primeža. Cecilijan se je odgugal domov in si pozno v noč ogledoval rdečkaste otiske zaliskarjev prstov na podlahtnici.

Ves popoldan je pretikal po motorju, ga ločil in barval, premazal odrgnine, celo prikolicco je pripel in napravil dve tri kroge po mestu, da se je navadil nanjo.

Zvečer je parkiral pred nabitim Haitijem. Takole, na pločniku, vsem na oči, kajti ta večer bo Janko zamikalo, da se bo zaplela z njim v pogovor in če pade prvi stavek, ji v hipu postreže s celim romanom; osvojil jo bo, da ho pozabila na druge goste, ki bodo nejevoljno zapustili lokal, on pa bo končno z njo sam, drobne lučke ji bodo drobile po laseh in ramenih, odpela si bo gumb na bluzi in si pritiskala njegovo glavo na prsi, on pa ji bo predlagal, da jo slavnostno vpopelje na mestu, in če želi, tudi čez mejo, kajti naj vsi vidijo, da so ta bedra njegova, da nalašče pritiska z njimi varji, medtem ko drugi ob glasnem smrčanju le lahko sanjajo. Haitij je bil nabut kot panj, Janka je skakljala od mizice do mizice, bila je spet dobra stara Janka, švrkala z očmi in se posmehljivo drenjala do miz, medtem ko je kasetofon že tretjič zapored načel sladkoben refren:

»Oj, Janka, Janka, ti si prava vranka, ti si mi le znanka in srca uganka ...«

Oj, Janka, Janka ...»

Gostov je bilo vse več in več, moških, ki so se pasli po njej in se krotili s piščo ali z rokami v žepih, Cecilijanu pa se je modrilo od njenih oči, prstanov na desnici in veržice, ki je smela v vabljivo dolinico, od merulj na njenih nogavicah, ki bo zdaj zdaj sifrčotal na njegov prst, da ji ga bo odpihal v lase.

Vampar in zaliskar sta se nekaj dni pošteno kujala. Nista se le v velikem krogu izogibala Cecilijanu, temveč — vsaj njemu se je tako zdelo — nekaj naklepala. Cecilijan je imel za vsak slučaj krepelo vedno pri roki in ko je vampar stopal proti njemu, mu je roka sama zašla nanj.

— Ne mri, Cilko, saj je bila le šala, je kimal vampar, z zlatodlačko in hitrodlačko pa tudi ni zraslo na najinem zelniku ... Pa če zameriš ali ne, saj že mi vedo, da si znorel zanjo ...

Cecilijan je kot zver pogledoval izpod nabranega čela a ko mu je vampar le postal desnico, je spustil krepelo na tla in mu jo močno stisnil.

— Veš, Cilko, je nadaljeval vampar, tudi meni se je to dogajalo v mlajših letih. Bil sem po pasje ljubosumen in gorje mu, kdor je le dvignil glas nad mojo Klaro. Z leti se ti kri ohladi, Cilko, žile se ti pomašijo ...

Skrnili so nekaj požirkov med vrečami skritega brendija, medtem ko so iz peči po tekočem traku leno, ležli hrustljavi hlebeci.

Navsezadnje ni slabo biti pek, je povzdignil zaliskar, noč pač zamenjati za dan, pa je ...

— Le za ljubezen je hudo, mu je pomežiknil Vampar, Cicilijan pa je dvignil pogled in se posmehnil.

Se navsezgodaj so vidno okajeni in hrumeli z motorjem po praznih ulicah, nekajkrat obkrožili Haitij in zmeraj po dvakrat zahupali, sonce pa se je že kremžilo nekje nad slemenji, ki jih je rosa poškala z srebrnino.

Cecilijan je vedel, da mu lahko pomaga le Mina. Le ona ve, kje staja Janka, le on ji lahko da pismo če ji ga končno napiše, kajti ko se je spravil k papirju, so vsi veliki siavki v hipu izpuhteli, samo z njo se lahko do urega naklepata, kajti Mina ima polovico manj dela, okrog devedih je Haitij že skorajda prazen, le tu in tam kak parček ali šahist, ki začinja z vragom, da je zadnji še čas, da se Cecilijan udeleži prvenstva v spidveju ali postane takist, kajti biti pek in mesiti zemlje namesto kajzeric, je vendar prazna izguba časa, še bolj pa hultiti v suhorito Mino, ki postaja z vsakim trenutkom vse bolj mikavna.

— Ne, ne smem si dovoliti, da mi jo preraste ta suhljad, si je nemo-grizljal ustnico. Janka je vendar vranka, lepa znanka in srca uganka.

Haitij pa je rojil in rojil, Janka pa je, čim bolj je bil nabut, postajala je bolj zapeljiva in oblastna, refren o Janki pravi vranki je pridružen enemu, zdaj k drugemu, belkasta robova modreča sta burila domišljijo in pošeli osti, Cecilijan pa se je zabuhil vase, besede so mu obtičale v grlu, se ji ni hotel zameriti, on pa je pognal motor, ki je z vsakim dnem postajal prav tako bolj tih in pozabljen. Celot več: nekajkrat je zapeljal v edino Jankin rojstni dan.

— A je daleč, Mina? so se zaškrile Cecilijanove oči.

— Na deželni stanuje, Cilko, zadnji avtobusi pa krenejo že oh devetih ...

Saj imam vendar taksi, Ce-ve taksi, se je prislinil šahist, posadiš ga, posadiš ga na motor in hop, pa sta tam ... Ko bi bil jaz na tvojem mestu, ne bi niti za hipce pomislil ...

NAŠI UMETNIKI RAZSTAVLJAJO

Dva udeleženca 2. medregionalne likovne razstave iz Pomurja smo že predstavili. Razstava je odprta v Kranju v Gorenjskem muzeju. Danes vam predstavljamo tretjega udeleženca Mirka Rajnarja.

Za slikarski izraz Mirka Rajnarja lahko rečemo, da tačas temelji na deduktivni svobodni likovni interpretaciji ekspresionističnih slikarskih teženj, ki so blizu slikarstva Georgesa Rouaulta, posebej njegovih vitražnih, težkih, črnih obrobov barvnih mas. V njem prevladuje je za avtorja značilna semantična likovna mreža, ki — kot vez, sestavljena iz fragmenov slikarjevega izkustva predmetnega sveta in njegove osebnosti introspekcije — zrcali slikarjevo intimna duševna stanja. Le-ta se vežejo na Rajnarjevo podzavestno občutenje strahu, sentimentalne navezanosti, osebne traume.

Rajnarjevo slikarstvo označuje osebna gestualnost, ki se kaže v ritmičnem razčlenjevanju površine barvnega polja z dolgimi ali kratkimi zamahi čopiča, trgano slikarsko potezo in tonsko obravnavo barvnih vrednosti znotraj obrobjenih barvnih mas, kjer so pigmenti ponekod zbiti in stisnjeni na slikovno podlago.

Naše pomurske likovne umetnike, ki razstavljajo na 2. medregionalni likovni razstavi v Kranju, je ocenil Franc Obal.

János Göncz se uveljavlja

Slikar naivec, slikar vaške idile, doma iz Mostja, sicer pa na delu v Nemčiji v Estlingenu se je s slikanjem začel ukvarjati že v mladih letih. Rad je slikal podobe iz kmečkega, vaškega življenja, in to počne še danes. To njegovo slikarsko vneto so opazili tudi delodajalci v Nemčiji in so mu pripravili več razstav, na katerih se je predstavil kot naivec. Göncz je pripravil tudi slikarsko podlogo za stenski koledar, ki so ga izdali v Nemčiji. Pred nedavnim so v Estlingenu izdali tudi več razglednic, na katerih so motivi iz vaškega življenja. V načrtu ima še nekaj razstav. Zanimivo bi bilo razstavo njegovih del organizirati tudi v lendavski galeriji. Za to bo priložnost, saj se namerava naš rojak kmalu za stalno vrniti v rojstno Mostje.

JD

NAMESTO SVEČANE OTVORITVE ZRAČNI ALARM

V petek zvečer bi moralo biti v galeriji Kulturnega centra Miška Kranjca slovesno odprtje likovne razstave slikarke Gede Wasmuth-Pohley, ki jo je pripravil referat za kulturo mesta Ingolstadt ob 10. obletnici prijateljskega sodelovanja z Mursko Soboto. Žal je ta slovesni trenutek preprečil zračni alarm. Goste so ob pomoči mllice varno odpeljali na mejo in v sosednjo Avstrijo, odkoder so srečno prispeli domov. Že naslednji dan so se pozanimali za usodo Murske Sobote in izrazili pripravljenost pomagati. Razstavo si sicer lahko ogledate vsak dan od 15. ure, predvidoma pa bo odprta do 23. julija.

POZDRAVLJENA, SLOVENIJA

Pri založbi Mladinska knjiga je na dan D izšla knjiga Pozdravljena, Slovenija, in to je edina knjiga, ki je izšla ob tej priložnosti. V celoti ni novost, saj so nekatera poglavja izbrana iz pred sedmimi leti izdanega Atlasa Slovenije. Slikovito predstavlja zanimivosti in posebnosti dežele od morja do gora in Panonske nižine. V sliko in besedo je ujela utrip vsakdanjega življenja, naravne lepote in kulturno dediščino. Knjigo je skupaj s pisci besedil in drugimi sodelavci na predstaviti v Cankarjevem domu predstavil urednik Marjan Krušič. Pri Založbi se zavedajo, da manjka zgodovinski pregled dežele, toda upajo, da bo knjiga, ki je izšla v treh jezikih — slovenskem, angleškem in nemškem — zadostno in dovolj bogato ilustrirano delo, posvečeno velikim zgodovinskim odločitvam prebivalcem Slovenije, da se predstavi navzven. Računajo torej, da bo knjiga tudi naši oblasti lahko služila kot darilo za tujce.

Knjiga je izšla na osemdesetih straneh.

Smilja Baranja

»Umrta rada sredi rož bi ...«

(Erna Muser, Mladi prekmurec, 4/1940, 21)

Letošnja zakasnela pomlad je ohranila še nekaj rož in izpolnila se je davna želja mladostne Erne Muser.

Obvestilo o njeni smrti mi veže spomin na slovo od poslednjega med peterico (trije moški, dve ženski), ki so s svojimi pesniškimi prispevki sooblikovali pestro pesniško vsebino pred 50 leti nasilno umrlemu dvomesečniku Mladi Prekmurec.

Kaj hitro se je razvedelo: 30. avgusta 1939 je (po petih letih brezposelnosti) nastopila službo suplentka Erna Muser (usposobljena za slovenščino, italijanščino in narodno zgodovino). Informacija o njej je bila bogata: pesnica, publicistka in zavzeta zagovornica vsestranskega uveljavljanja ženske enakopravnosti.

V pismu, nekaj let pred smrtjo sva se spomnila srečanj. Stanovala je v pritlični hiši s tremi okni na ulico: nedaleč od stanovanja profesorja J. Liske. Strela je na srednjem oknu, jaz pa sem sedel na kolesu. Vedno naju je lovila čas. Izmenjavala sva rokopise. Občasno je bila tudi lektorica pesniških prvenecov. Na njenem obrazu je počival težko opredeljen namene, vendar zbijajoč zaupanje. Stisko nad izgubljenim rojstnim Trstom in narodnostnim etničnim območjem Primorske je strnila v vrstici:

»V sivi daljavi sivo morje vabi.

Tam bile nekoč so moje sanje ...«

To stisko je prelivala bolečina izkušnje domače učiteljice v Banatu in vse je utopila v Prekmurski pesmi:

»Povsod tišina, žalostna samota,

besede neme, solze zadržane

in misli, ki v poljane se gubijo.«

(Mladi Prekmurec, 4/1940, 91)

Med tem dozorevanjem je spoznavala sebe in odkrila svojo osebnost:

»Prišel je čas,

trdo posluhni v svet in še prislunni vase —

Kaj si, kaj boš?

Prišel je čas, izberi delež zase

in svojo pot!«

Našla je pot med prve aktiviste OF, preživela italijanske zapore in kot poslednjo postajo so ji odredili koncentracijsko taborišče Ravensbrück-Neubrandenburg.

Vzdržala je!

Skupno z Vido Zavri je uredila in pripravila zbornik: Ravensbrück (Ljubljana, 1971, str. 760) — neizbrisen spomenik upora, ljudske vzdržljivosti in čudovite medčloveške pomoči ter večno kričečo obtožbo nacistično-fašističnega mračnjaštva.

Doživljaja in preživetja koncentracijskega taborišča so postala tudi njena »obveznost« pretežnega dela nje kot urednice. Leta 1946 je izšel izbor njenih pesmi: Vstal bo vihar.

Za njeno uredniško delo je značilno, da se je oddolžila spominu žensk pesnic in kulturnih ustvarjalok. Pripravila je objavo del Zofke Kvedrove in sotrpink iz koncentracijskega taborišča: Vere Albreht, Anice Černjeve in nedavno umrle Katje Spur. Nekaj verzov zbornika je vnesla kot vodilno misel nekaterim poglavjem ravensbrückskega zbornika. Končno sta jih z avtorico pripravile za zbirko: Ravensbrück pesmi.

Po vrnitvi iz taborišča ni več poučevala; ali poklicu je ostala zvesta kot referentna ministrstva za učbenike ker kot sodelavka in sorednica pedagoškega lista Popotnik.

Zavezost v feminističnem — predvsem kot socialnem — gibanju je pomembno področje njenega intelektualnega delovanja. Delno to že z opredelitvijo za pripravo knjižne objave del navedenih pesnic. V ta okvir sodi tudi njeno prevajalsko delo: Izbrana pisma Roze Luxemburg, prevod in priprava slovenske izdaje dela Socializem in osvoboditev žensk.

Kakorkoli že teče omalovažujoča prizadevnost sedanjosti, bo delo Erne Muser, pesnice, urednice, publicistke, prevajalke in tudi profesorice, ostalo zaznavno v slovenski kulturni dediščini.

Tudi za njen prispevek v celotnem ženskem gibanju velja na nedavnem feminističnem srečanju žensk z Zahoda in Vzhoda izrečeno priznanje newyorške profesorice, A. Sniow: »Ve sedaj gubite vse tiste pravice, ki jih me nikdar nismo uspele pridobiti.« (Danas, 18. 6. 1991)

Dr. Vanek Šiftar

kulturni koledar kulturni koledar

RAZSTAVE

RADENCI: V razstavnem salonu hotela Radin je do 20. julija na ogled razstava slik akademskega slikarja Petra Kanclerja iz Maribora.

MURSKA SOBOTA: V galeriji Kulturnega centra Miška Kranjca je odprta razstava slik akademskega slikarke Gerde Wasmuth-Pohley iz Ingolstadta. Razstava je na ogled vsak dan do 15. ure.

LENDAVA: V razstavnih prostorih lendavskega gradu je stalna razstava likovnih in kiparskih del dosedanjih mednarodnih likovnih kolonij.

MURSKA SOBOTA: V Pokrajinskem muzeju je odprta vsak dan (razen ponedeljka) od 10. do 12. ure stalna raz-

stava iz muzejskih zbirk.

LJUTOMER: V galeriji Anteja Trstenjaka je na ogled razstava slik akademskega slikarja Jožeta Marinka. Odprta bo do 20. julija.

KNJIŽNICE

MURSKA SOBOTA: Vsi oddelki Pokrajinske in študijske knjižnice so odprti od 8. do 18. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. ure.

LJUTOMER: Knjižnica je odprta v ponedeljek, sredo in četrtek od 8. do 17. ure, v torek in petek pa od 8. do 12. ure.

LENDAVA: Knjižnica je odprta v ponedeljek, sredo in petek od 10. do 18. ure, čitalnica pa vsak dan od 7. do 15. ure.

POSEBNA ŠTEVILKA REVIE ZA KULTURO SEPARATIO

Zgroženi nad nastalimi razmerami so se člani uredništva in sodelavci revije Separatio v teh dneh odločili pripraviti posebno številko revije za kulturo. Literarni in publicistični prispevki so bili zbrani do 6. julija in so že v tiskarni. S svojimi prispevki sodelujejo Aleksandra Kovač, Robert Titan-Felix, Janez Balazic, Milan Vincetič, Stefan Smej, Feri Lainšček, Drago Kuhar, Franci Just, Metka Fujs, Jože Zohar in Rudi Ringbauer. Fotografije za to številko je prispeval Jože Pojbič.

Številka naj bi, kot je zapisano v uvodniku, pričala, da ob tem ko so se oglašile puške, v teh krajih priče niso utihlele.

PUŠČAVSKI

DRAGULJ

3

Sicer pa se na teh zgodovinskih tleh srečujeta, sodelujeta, včasih pa tudi nasprotujeta dva dela istega arabskega naroda beduini, do predkratka še pustinski nomadi, zaprti in plahe narave, ter Palestinci, pregnanci brez pravega doma in zato nemirni. Beduini se šele zadnjih nekaj desetletij, po stoletnem potepanju

svojesti, enkratnosti, ki je Petro povzdignila v višjo kategorijo.

Moj teden v Jordaniji se je počasi iztekel. Na avtobus proti Ammanu me je pospremljal Rijad, nekdanji študent na zagrebški univerzi, ki mi je še zadnje sekunde pred odhodom dajal navodila, kako naj pozdravim njegovo ljubezen v Zagrebu, ki je ni

Svetišče na gori Petra

in življenju v puščavi, nekako navajajo na stalna prebivališča, Palestinci pa se nikakor ne morejo in nočejo pomiriti z dejstvom, da v njihovi domovini vladajo Židje. To pa je nadvse primerna zmes, ki rada vzplamti.

Noč sem prebil na prostem, v okrilju starega mesta, ki je njega dni premoglo številne taverne, namenjene antičnemu trgovcu in turistu. Na ta način sem ubil dve muhi na en mah. Umaknil sem se pred bojevnikom musliman-

mogel preboleti. Teh ljubezenskih izpovedi Arabcev sem se že kar navadil. V deželi, kjer je ljubezen prepovedana tema, je bil pogovor s tujcem pravi balzam za dušo in srce nesrečnih zaljubljenec.

Amman, sodobno in veliko mesto s širokimi ulicami, trgi, nešteti trgovinami ter številnimi mercedesi, v središču katerega ogromen teater spominja na to, da je bila to nekoč rimska Philadelphija, sem zapuščal se-

Pogled na Forum in glavno mesto Cardo-Maximus (Jerash)

ske revolucije, ki sem ga srečal pred nekaj urami, naslednjega jutra pa mi kot prebivalcu mesta ni bilo potrebno kupiti vstopnice tako kot drugim prišelkom. Imel pa sem tudi redko priložnost uživati v prebujanju mrtvega mesta v veličastnem jutranjem soncu.

Mesto, ki ga oblasti s pomočjo francoskih arheologov skrbno obnavljajo, je s forumom, glavno cesto Cadro Maximus in drugimi zgradbami sicer veličastno, vendar name ni naredilo takega vtisa kot Petra dva dni poprej. Mesto je sicer dragulj, vendar samo eden od podobnih, ki se ga da najti tudi v Siriji, Turčiji, Italiji ... Manjka pa mu tiste samo-

deč v »avtobusu« — osebnem avtomobilu. Vožnja proti morju, proti meji me je v vročem soncu skozi razgibano puščavo uspavala. Moji vtisi o pokrajini in ljudeh so se počasi usedali. Nostalgčno sem zrl v sivo rjavo pustoto, ki pa skoraj po čudežu skriva takšne naravne znamenitosti, kot je Mrtvo morje, puščavske doline, ki sta jih klesala sonce in veter, dragulje, kot so osamljeni arabski gradovi, rimska mesta, Petra ... V polsnu me je prešinilo, da je ta na videz mrtva sivina, kateri so se ljudje skozi tisočletja prilagajali, jo krotili in v boju z njo tudi boleče izgubljali, živa narava, prepolna človeških zgodb in usod. KONEC

utrip življenja

VODNI »KONJI« IZ PREKMURJA

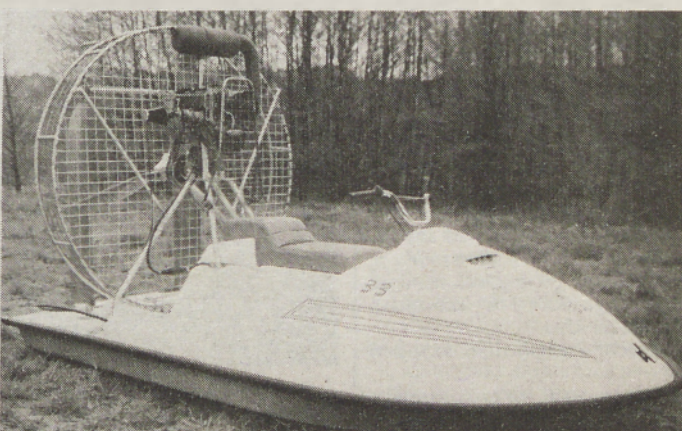
V kotlini med z gozdovi poraslimi hribi v Dolini pri Vaneči smo »odkrili« sodobno tovarnico Stanka Žižeka. Mojster Žižek je eden tistih, ki ve, da brez znanja in vlaganj ni ničesar, zato v zadnjem času veliko vloga predvsem v program razvoja novih plovil, cistern iz poliesterskih mas in razvoj izdelave senčnikov

Žižek je svoja plovila letos razstavil na spomladanskem sejmu v avstrijskem Gradcu, že julija pa bo za zainteresirane turistične agencije pripravil demonstrativne vožnje na Blatnem jezeru oziroma Balatonu v sosednji Madžarski.

vseh velikosti. Senčniki so na aluminijastih konstrukcijah pokritih s platnom. Posebno pozornost posveča tudi proizvodnji že omenjenih rezervoarjev za pitno vodo iz poliesterskih mas. Za slednje vlada največ zanimanja v Dalmaciji, Črni gori in seveda na jadranskih otokih — pač vsepo vsod tam, kjer je prisotno pomikanje pitne vode.

Stanko Žižek, ki je obrtnik že pet let, letos pa je njegova soproga Zdenka odprla tudi podjetje KIP (kovina in plastika), se je zadnje dve leti posebej posvetil proizvodnji plovil. Izdeluje skuterje za vožnjo po vodi, na katere

je možno montirati tomosove motorje od 4,8 do 10 KS. Letos pa je začel z izdelovanjem posebnega vodnega plovila, ki ga poganja ROTAKSOV motor znan kot pogonski agregat motornih zmajev oziroma ultra lahkih letal. Prednost tega — sicer zelo hitrega plovila — lahko bi rekli, da je prej diskalnik kot gliser, je v dejstvu, da je pogonski propeler nadgrajen na čoln in zato »propeler« ne meša vode, prav tako pa izpušni plini ne uhajajo v vodo ampak direktno v zrak.

Vodno plovilo za vožnjo po rekah, jezerih in močvirjih z motorjem ROTAKS — sicer pa si lastnik lahko montira motor po želji — zato dobi potrebne prospekte z nasveti pri proizvajalcu.

Boris Hegeduš

Prinaša tudi Vestnik

JANEZ VEGIČ je pismo- noša na Gornji, Srednji in Dolnji Bistrici. V poštni uniformi je 10 let. Na svojem terenu ima okrog 500 domacij. Dela je veliko, saj mora vsak četrtlet raznositi tudi skoraj 300 številčkov Vestnika. Ljudje mu zaupajo in z njim radi sodelujejo. Tako je tudi zbral naročnino za domači rednik od čisto vseh naročnikov. Povedal nam je, da tudi sam rad preu- ra Vestnik, predvsem športno stran, saj aktivno igra nogomet v NK Bistrica, ki je letos zasedel 1. mesto v I. občinski ligi Lendava in se tako uvrstil v pomursko nogometno ligo. Veliko ljudi ga sprašuje, kaj bo objavljena fotografija zmagovalcev, med katerimi je seveda tudi on. Bil je celo eden boljših.

Fotografija: JOG

PREVZELI AVTOCISTERNO

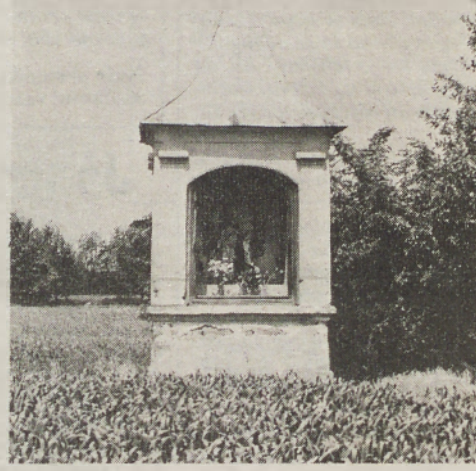
Gasilci iz Bučkovcev so prevzeli gasilsko vozilo — avtocierno Magirus-Deutz, katere zmogljivost je 200 litrov vode. Vozilo sicer ni povsem novo, saj so ga kupili od gasilcev v Paški vasi v Savinjski dolini, a je dobro ohranjeno in zato uporabno. Zanj so odšteli 250.000 dinarjev. Polovico denarja je primaknila občinska gasilska zveza, drugo pa krajevna skupnost, gasilci in drugi občani. Mestni mi tudi bote Franc Sobočan, ki je dal 10.000 dinarjev.

S. S.

So nanjo pozabili?

V krajevni skupnosti Stročja vas so s krajevnim samoprispevkom med drugim obnovili več vaških kapelic, vse pa kaže, da so novo podobo dobile le tiste, ki so v središčih vasi, kajti na polju med Stročjo vasjo in Pristavo smo »odkrili« kapelico, na katero so pozabili. Nek občan nam je sicer povedal, da to ni vaška, ampak zasebna kapela, a nam je domnevni lastnik pojasnil, da ni tako. Torej bodo verniki in drugi dobrotniki morali dati nekaj dinarjev tudi za tale kulturni spomenik. Škoda bi namreč bilo, da bi bila sredi polj ruševina, ki bi kazala na malomarnost.

Foto: Š. S.

Vztrajnost naših anketirancev

NAJ POMUREC (POMURKA) MESECA

GLASUJEM ZA

7

(Ime in priimek predlagatelja ter naslov)

Kljub hudim časom je zanimivo, da ljudje ne odnehajo s svojimi ustaljenimi dejavnostmi. Med nje sodi gotovo tudi naš izbor za Pomurca meseca, saj so se bralci Vestnika navzlic vojaškim razmeram v preteklih dneh močno odzivali na anketo. V največ primerih so se odločali za raznega gledališkega igralca Evgena Cara, takoj za njim pa za predsednika predsedstva Republike Slovenije Milana Kučana. Seveda z našo anketo nadaljujemo še naprej, zato vas, spoštovani bralci, vabimo k sodelovanju!

vsak četrtlet VESTNIK

— JUBILEJ —

DESET LET ANSAMBLA TAROCK

V Pomurju imamo več ansamblov, ki so se že uveljavili, še vedno pa nastajajo novi. Med te sodi tudi ansambel Tarock iz Odrancev, ki letos praznuje 10-letnico delovanja. V tem času se je nekaj članov menjalo, od vsega začetka pa sta člana brata Martin in Jože Šebjanič. Ansambel sestavljajo: Martin Šebjanič (kitara), ki je vodja, Jože Šebjanič (klaviature), Venci Kavaš (trobenta), Jože Sečkar (bas) in Alojz Jerebic (bobni). Igrajo predvsem zabavno glasbo in največ na veselicah. V zadnjem času je ansambel zelo angažiran, saj imajo sklenjeni aranžma vse do avgusta. Njihova želja je, da bi letos izdali prvo kaseto in se v prihodnje še bolj uveljavili.

F. M.

TISOČ CVETIC IZ CVETLIČARNE MARIJE FERENČAK

Da se da tudi v težkih časih preživeti, dokazujejo številni delavci, ki so se iz mest vrnili na vas. Med take sodi tudi vrtnarka Marija Ferencak, ki že peto leto vodi zasebno cvetličarno v Trnju. Prej je delala s cveticami Komunalnega podjetja Sobota v Murski Soboti in kot vodja vrtnarije v Moravskih Toplicah. Ta čas pa ima dve cvetličarni. Prvo je odprla 1986. leta v Trnju, v začetku leta 1990 pa še prodajalno cvetja na Mladinski ulici v Beltincih. Obe cvetličarni vodita z možem, imata pa tudi zaposleno dodatno delovno moč. V cvetličarni vzgajajo enoletnice, trajnice in krizanteme. Nekaj cvetja pa naročijo tudi prek grosistov. Seveda cvetje po potrebi aranžirajo za večje prireditve, tudi žalne.

Boris Hegeduš

Gospod predsednik, jaz se ne grem več!

To pisanje namenjam predvsem svojim volilcem in demokratični javnosti v občini Lendava. Prvim zato, ker so me v verji, da bom skrbel za uveljavljanje njihovih interesov izvolili v skupščino, prvim in drugim pa zaradi tega, ker so verjeli, da bo takšna, da bo omogočala demokratično usklajevanje objektivno različnih interesov kakršne imamo ljudje, ki živimo v tej občini. Sam sem, priznam, v to dvomil že pred volitvami. Nedavno, natančneje na spomladanskem zasedanju družbenopolitičnega zbora na katerem smo sprejemali letni proračun, pa je moja skrupa prerasla v spoznanje, da se vračam v pozna štirideseta leta, torej za 40 let v preteklost. To je bil razlog, da sem na preteklem zasedanju obvestil zbor, s tem pismom pa tudi širšo javnost, da se do nadaljnjega odrekam pravici sodelovati v delu skupščine občine Lendava.

Obenem izkoriščam priložnost, da predsedniku zbora, gospodu Geriču in ostalim Demosovim »prvoborcem« tudi javno zagotovim, da sem se za tak korak odločil iz protesta, ker mi NI omogočeno prevzeti vsaj dela odgovornosti za delo skupščine in ne kot so glasno posumili, zaradi tega pred njo. Ne morem na primer bežati pred odgovornostjo, za posledice neizpolnitih obljub davcem Varstvom, kakor so lahko pred njo pobegnili tisti Demosovi »pravoborci«, ki so se »umaknili« med svetovalce ministrstva, še pred slabim letom pa objubljali, se zaklinjali za vdanost podjetništvu ipd.

Ne morem tudi deliti odgovornosti za »epohalne« odločitve, kot je bila lanskoletna zavrnitev predloga za razbremenitev gospodarstva, katere pobudo je bil Demos in proti kateremu je taisti Demosov pomurski klub glasoval le zato, ker je zanj glasovala tudi opozicija.

Tudi ne morem biti soodgovoren za to, da poslanci občinske skupščine še danes nimamo poročila o delu predsednika Skupščine občine in da nam

razen tega, da stane davkoplačevalce njegovo neprofesionalno predsednikovanje skoraj 20.000 din, drugega tudi ni dolžan (!) poročati.

Mogoče mislite, da sem, pač zaradi same prisotnosti na sejah, soodgovoren za to, da je raziskovalni dejavnosti namenjena le četrtina, socialnim pomočem pa le dobra polovica sredstev, ki bodo letos porabljena za financiranje delovanja političnih strank. Glasoval sem proti. Se več! SDP je dala pobudo, da razmerja obrnemo. Zaradi tega, da bi ravnali odgovorno. Odgovorno, ker imamo v občini že sedaj 2000 iskalec zaposlitve in ker se zavedamo, da bodo mnogi med njimi že v jeseni ostali brez nadomestila za brezposelnost. Odgovorno tudi zaradi tega, ker se zavedamo, da se jim bo pridružil še jesenski val mladih, ki bodo končali šolanje in bodo končali ... ste pomislili kje? Za vas je seveda pomembnejše, kdo je kaj predlagal ali dal pobudo in kdo bo ZMAGOVALEC v medstrankarskih tekmovanjih, kot pa usoda ljudi. V končni posledici pa je očitno vaš osnovni cilj — ohraniti oblast. Če bi bilo drugače, bi se vaše stranke financirale tako kot SDP, iz članarine. Za vas je očitno enostavnejše obremeniti vse davkoplačevalce, četudi jih več kot 90% ni vključenih v nobeno izmed njih. Če ne želijo plačevati prostovoljno, naj pa plačujejo po odloku! Mar ne gospodje? Opozicijo je treba enostavno PREGLASOVATI, potem pa po maniri samega Dolfeja, naprtiti odgovornost »komunistom«.

Ste že kdaj videli obraz človeka, ki je odvisen od pomoči soljudi, ko prejme »socialno pomoč«? V jeseni jih bo več kot jih je danes in že danes jih je veliko več kot jih je bilo večkrat. Si predstavljate, koliko razočarani, obupa, nemoči, strahu ... In mnogi so vam dali glas, upajoč, da bodo doživeli lepše čase, »boljšo prihodnost«, tudi sami. Za vas je 50.000 DEM samo številka, ki ne pomeni niti pol odstotka občinskega proračuna, ne pa pet-

sto podanih rok človeku v stiski.

Ali še zmeraj mislite, da pred čim bežim gospodje? Bodite prepričani da ne! Razen pred vlogo v predstavi, ki jo vi imenujete »pluralna demokracija«. Tej se resnično do nadaljnjega odrekam, ker jo doživljam kot farso. Če bi ne bila to, si predsednik Gerič ne bi brez posledic mogel privoščiti izjave, da bo glasoval proti predlogu opozicije zaradi tega, ker »ga je podal predstavnik stranke, ki je izrabljala naše zaupanje, ki nas je pripeljala v kaos« itd., četudi se mu zdi predlog načelno sprejemljiv. Drugače povedano, vse kar bo predlagal predstavnik SDP, ki je na volitvah dobila glasove 22% volilcev, je obsojeno na preglasovanje, četudi bi bilo razumno in koristno za ljudi. Take predstave o demokraciji in pluralizmu so se igrale v našem prostoru med 1945 in 1950 in samo novim kulšam gre pripisati, da zamaknjeno občinstvo, skupaj z mano, ni ugotovilo, da v resnici ne gre za novo veseloigro, temveč za prastaro žalost. Na srečo ima tudi ta svoj začetek in konec.

Zame bo končana takrat, ko — boste proti mojim in pobudam drugih poslancev glasovali le zaradi tega, ker so neuresničljive ali celo neumne in boste to pripravili tudi podkrepiti z argumentom, ki bo kaj več kot zmerljivka ali žalitev.

— ko bo nosilec javne funkcije dolžen na zahtevno skupščino poročati o svojem delu.

— ko bodo jasno razmejena pooblastila in pristojnosti organov in nosilcev javnih funkcij, to pa pomeni predvsem, ko bo sprejet NOVI statut in predvsem poslovnik o delu skupščine. Šele takrat bomo namreč poslanci vedeli, kdaj, kolikokrat in koliko časa smemo zastopati interese svojih volilcev, ne da bi bili prepuščeni subjektivnim pripombam in intervencam predsednika skupščinskega zbora.

Dolje pa vas pozdravlja poslanec

Leon ALT

ODMEV IZ LENDAVSKE SKUPŠČINE

DELEGATSKO VPRAŠANJE

Mnogi kmetje imamo zelo slabe izkušnje z veterinarsko službo na terenu. Pri tem gre za odnos, ki ga veterinarji kažejo do kmetov na njihovem lastnem dvorišču.

Na dom nam prihajajo brez pozdravov, brez sleherne kulture, zelo arogantno. Starejši ljudje, ki so vajeni spoštljivih odnosov so naravnost prestrašeni in videti je, da naši veterinarji obiskovalci to pravzaprav hočejo. Na tak način si nameravajo pridobiti avtoriteto vendar jo s takšnim nastopanjem v resnici izgubljajo.

Od kmeta h kateremu pride na hišni obisk ne pričakuje veterinar nobenih informacij in jih celo presliši, če mu hoče kmet kaj povedati o obnašanju bolne živali. Brez povabila vstopajo v bivanjske prostore čeprav bi si kmet sam štel v čast, če bi ga kot dobrega veterinarja lahko povabil v hišo.

Ker vemo, da je pri nas veliko veterinarjev brez službe in torej ti naši nevljudni niso nenadomestljivi, predlagam, da ustrežna občinska služba opozori pristojne na moje delegatsko vprašanje in v kolikor to ne bo zaleglo, naj se začneja uvajati zasebna veterinarska praksa. Moje delegatsko vprašanje temelji na izkustvu mnogih mojih sovaščanov in sploh kmetov, zato menimo, da bi v resnici šele prava konkurenca na veterinarskem področju stvari spravila v red.

S to svojo obtožbo seveda ne mislimo na vse veterinarje, kljub temu sem mnenja, da mojega delegatskega vprašanja ne morete odpraviti da mi boste rekli, naj povem imena tistih, ki se po mojem mnenju nekulturno in neprimerno vedejo. Splošen odnos med veterinarjem in kmetom bi moral biti drugačen!

Anton Vučko, G. Bistrica 186
delegat v zboru združenega dela

ODGOVOR NA DELEGATSKO VPRAŠANJE G. VUČKA, Z dne 13. 05. 1991

Novi čas, ki nam vsem dopušča glasno razmišljanje in svobodno presojo o vsem, kar se dogaja okoli nas — tudi težje življenjske razmere — je vzrok, da si danes upamo več kot včeraj.

Seveda to velja predvsem za politiko, medtem, ko so bile razne službe že v prejšnjem času kar pošteno na prepihu. To lahko trdimo iz lastnih izkušenj in mislimo, da je tako tudi prav, seveda, če je vse, kar kritično presojujemo resnično in dokazljivo. Ker je naša služba javna in imamo zato opravka z ljudmi, smo se posebej izpostavljeni kritičnim očem. Čeprav opravljamo težko, umazano in marsikdaj tudi nevarno terensko delo, si kljub temu prizadevamo, da bi ga opravljali kar najbolj strokovno in uspešno, vsem v korist, sebi pa še v zadovoljstvo. Vse to lahko storimo le ob skladnem in razumnem sodelovanju z lastnikom bolne živali. Zato med veterinarjem in lastnikom živali mora obstojati zaupanje in medsebojno spoštovanje. Upamo si trditi, da je v glavnem takšno razmerje med nami tudi doseženo, sicer tudi uspeha ne bi bilo.

Zato nas je vaše delegatsko vprašanje g. Vučko zelo prizadelo. Ker si želimo odmevov iz terena, ki bodo te hude očitke ovrgli ali potrdili, objavljamo pismo v celoti vsem živinorejcem, pa tudi vsem občanom v presojo. Če se izkaže vse navedeno resnično, potem si vašega zaupanja ne zaslužimo več.

Ne pomirja nas trditev g. Vučko, da s temi očitki ne mislite na vse veterinarje; dokler ne bodo znana imena in dokazi, smo umazani vsi! Zato le z imeni in dokazi na dan, tako, da si bomo v dobro ime in korist vseh natočili čistega vina in se tako razbremenili hudih očitkov posvetili delu.

Ob tej priložnosti bi radi komentirali tudi pred meseci ob-

javljen radijski prispevek, ki je po pripovedovanju kolegov (vsi ga nismo slišali) kritično obravnaval našo službo, predvsem našo nepripravljenost sodelovanja (to nam ni očitano zdaj prvič) z g. Schlichthuber. Da o tem nismo pisali že prej je vzrok samo v tem, ker je tiste kolege, ki so to oddajo poslušali prepričala, da ji ni bil ravno cilj, objektivna presoja, saj bi se sicer avtor oddaje moral oglasiti tudi na Veterinarski postaji v Lendavi — ampak, bolj reklamiranje dela in povdaranje zaslug (to povdaranje zaslug nas seveda prav nič ne moti) g. Schlichthuber — tudi na naš račun.

Če že zanemarimo, da je takšno reklamiranje podcenjevanje stroke, česar avtor oddaje ne bi smel početi; je pa tudi škodljivo, ker z nepravilno in nekontrolirano uporabo antibiotikov povzročamo rezistenco, pa žal ne samo pri živalih, ampak prek mesa in leka tudi pri ljudeh.

Nedopustno pa je tudi zato, ker je uporaba špric in antibiotikov, že kar opravljanje poklica brez splošno priznanih kvalifikacij, in če je temu tako, ukinimo drago šolanje.

Zagotavljamo, da proti g. Schlichthuber nimamo nič, še več, živinorejci, ki nam ne zapajajo, naj kar gredo po pomoč tja, kjer to zaupanje imajo.

Če bi novinarji želeli opisati in občanom predstaviti pravo opravljanje prve pomoči pri domačih živalih, naj se oglasijo pri g. Janezu Prši iz Gor. Bistrice. Kljub temu, da ne uporabljajo špric in antibiotikov veliko in koristno pomaga svojim sovaščanom, pri tem pa je zelo spoštovan tudi od nas veterinarjev. Takšno predstavitev občanom si ta mož tudi zasluži, saj je eden zadnjih, ki na tak način in brez plačila služi ljudem že štiri desetletja.

Iz vsega navedenega sledi, da si veterinarji ne želimo z aroganco dvigovati ugleda. Želimo si dela in uspehov pri svojem delu. Še kako se zavedamo, da je samo napreden in bogat kmet porok tudi našemu napredku in socialni varnosti. Zato je tudi samoumevno, da si prizadevamo za dosego tega cilja. Če je med nami kdo, ki razmišlja in počenja dru-

gače, ga moramo onemogočiti.

Seveda se mora tudi kmet zavedati, da veterinarja rabi in da ga zato ne sme imeti za nujno zlo. Zavedati se moramo, da tako kot imajo vsi njegovi pridelki določeno ceno (danes je žal prenizka), jo imamo tudi mi, veterinarji. S tem nečemo trditi, da socialno šibkemu kmetu ne bomo tudi v bodoče pomagali z nižjo ceno, vendar pričakujemo in apeliramo, da se boste tudi kmetje sami v teh težkih časih bolj solidarno povezali in da bo premožnejši kmet (škoda, da takšnih ni veliko več) šibkejšemu spregledal pri žetvi ali oranju tudi kakšno minuto.

Seveda tudi ne drži v časopisu »DELO« objavljena vest, da hočemo, veterinarji izsiljevati z višjimi cenami in tako še bolj obremenjevati kmeta. Pri vsakem dvigovanju cen, smo veterinarji vedno z občutkom za obe strani obravnavali predlagane cenike in tehtali upravičenost na naši strani in zmožnost na strani kmeta. Da je temu tako, naj navedemo v dokaz:

1. vedno smo v Prekmurju cene dvigovali med zadnjimi, če že ne kar zadnji v Sloveniji;

2. ko je prišel predzadnji predlog višjega cenika (ta se določa za celo Slovenijo v Ljubljani), smo dvignili ceno storitev samo za velike živali (govedo, konji), ker smo ocenili, da je razmerje med ceno storitve velikih živali in ostalih, glede na njihovo tržno vrednost, premajhna;

3. zadnji predlog povišanja cen storitev, pa je Delavski svet Veterinarskega zavoda Murska Sobota zavrnil in to samo po lastni presoji in ne na nikogaršni pritisk.

Res pa je tudi, da spada naša dejavnost v gospodarstvo in zato tudi nas, kot vse gospodarstvo obremenjujejo vedno večje dajatve.

S strpnostjo in medsebojnim razumevanjem bomo vsi lažje prebrodili težave, ki so pred nami, v trdnem upanju, da se nam v Sloveniji odpira lepša bodočnost. Do takrat pa bi morali vsi kaj žrtvovati.

Iztok DROŽINA dipl. vet.
VETERINARSKA POSTAJA
LENDAVA

Protest zasebnih vinogradnikov

Zasebni vinogradniki ostro protestirajo zoper preoblikovanje Poslovnice skupnosti za vinogradništvo in vinarstvo Slovenije v Poslovno skupnost za vinogradništvo in vinarstvo Slovenije kot družbo z omejeno odgovornostjo po predlogu dosedanjega vodstva PSVVS na XVII. redni skupščini delegatov te skupnosti 24. junija 1991 v Mariboru.

To se je namreč zgodilo v nasprotju s Tezami o organiziranosti Poslovne skupnosti za VVS in »zaslužni znaki slovenskih vin«, ki jih je pripravila Zveza društev vinogradnikov Slovenije. O tem smo razpravljali na RK KGP 10. 6. 1990 zatem pa na skupščini PSVVS v Vipavi (Zemona). Torej so predlog o preoblikovanju skupnosti pripravili tudi na nasprotju z dogovorom, da bomo pri tem — ob pomoči RS KGP! — enakopravno sodelovali tudi zasebni vinogradniki.

K sodelovanju nas nihče ni povabil, niti seznanil s predlogom Pogodbe o uveljavitvi PSVVS kot d. o. o., pri čemer tudi PS KGP kot soodgovoren za ta del kmetijske politike dosledno ni spal! Takšen, enopartijski vsiljen predlog štejemo za preoblikovanje premoženja nje članice — od katerih smo bili zaslužni zakonsko, toda diskriminatorno izključeni, čeprav je v tem premoženju tudi del našega premoženja!

Zaradi tega se bomo zasebni vinogradniki, združeni v ZDVS, z vsemi pravimi in političnimi sredstvi zoperjavili in političnimi predlagane diskriminacijskega sistema podeljevanja različne znamke slovenskih vin, zasebno pa podrejnosti množice jo tri črtnice slovenskih vinogradov, letkrovi predvsem tisti del »vinarske« lohi, ki je ne le pobiral smetlaka, ampak tudi bistveno prispeval k vinski vinogradniški položaja slovenskih vinogradnikov in k zmanjšanju vinogradniških površin v Sloveniji.

V zvezi s tem protestom bomo z dosegli izigravili zasebnih vinogradnikov ter našimi stališči podrobneje izpostavili širšo javnosti.

ZVEZA DRUŠTEV
VINOGRADNIKOV
SLOVENIJE

sporoča cenjenim strankam, da je poslovalnica na Lendavski 8 v Murski Soboti zaradi letnih dopustov

zaprta

do 22. julija. V tem času nemoteno posluujemo na tržnici v Murski Soboti.

S svojimi kakovostnimi storitvami se priporoča ABA OPTIKA, MURSKA SOBOTA, Tržnica, tel. 21-287 in Lendavska 8, tel. 21-703.

K sodelovanju vabimo poslovno ambiciozne

ZASTOPNIKE ZA SKLEPANJE ZAVAROVANJ

to je vaša priložnost za zanimivo in trajno stimulatивно nagrajevano delo.

Ponudbe z naslovom in telefonom pošljite najkasneje do 3. julija na naslov:

LJUBLJANSKA ZAVAROVALNICA, DD LJUBLJANA,

Čopova 14, 61001 Ljubljana.

Ponavljamo stare napake

Kljub temu, da smo že pošte- dana prav vsi dobro poznamo že iz opravljanja prejšnjih funkcij (največ vroče krvi je bilo, ko je bil še sekretar SZDL oz. nove socialistične stranke). Verjetno je imel dovolj močnih adutov v rokah, dovolj svetlo ozadje in kene koncev tudi službovanje na občini mu je moralo pomagati.

Že pred leti sem na enem od sestankov poudaril, da delamo napake, ko ene in iste ljudi selimo iz enega stolca na drugega, ne glede na njegovo uspešnost na prejšnjem delovnem mestu. Danes in tudi nekoč je bilo, in verjetno bo še nekaj časa tako, pomembno ime. O določenih sposobnostih gospoda Vodana ne dvomim, končno besedo pa je tako in tako imela občinska volilna komisija, mar ne?! Seveda pa je pri tem pomembno, da je blizu ljudem, ki o tem odločajo, pa naj se le-ti in njim podobni izgovarjajo kolikor hočejo, da je vse skupaj stvar doslednosti pristojne komisije. Zgodovina se ponav-

lja in sprašujem se, kako dolgo še?

Nekoč nisi imel možnosti za napredovanje, če si bil le malo »črn«, danes je hudo, če tvoje ime zasledijo kje v kakšnem seznamu nekdanjih »komunističnih nazadnjakov«. Ali res ne moremo pozabiti na te in podobne napake, ki smo jih in jih na žalost še vedno delamo? Ali ne bi raje bolj pozorno gledali na človekovo sposobnost, na njegovo vizijo napredka in končno pozabili na to, kaj je kdo bil nekoč in kaj je danes?! Strinjam se, da občinska komisija imenuje pomembnejše funkcionarje v občini, vendar naj to stori trezno.

Je, kar je! Spremeniti se ne da kaj dosti. Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti, da je nekdanja oblast storila že enkrat veliko napako ob imenovanju prejšnjega direktorja Delavske univerze v Gor. Radgoni. Sprašujem se, če bo tokratna imela več sreče?! Bojan Macuh, Drobintci 21, Apače

Dragi sodelavci

Odsev mladosti, kot smo letos poimenovali našo in vašo rubriko, je bil vseskozi zelo bleščeč, saj skoraj ni bilo dneva, da ne bi prispela pošta z vašimi pesmicami, risbami, spisi in odgovori na nagradna vprašanja. Tega smo bili seveda zelo veseli. Težko pa nam je, ker je ostalo marsikaj neobjavljeno, pa ne zato, ker ne bi bilo dobro, ampak ker ste bili preveč produktivni. Pri izboru smo se ozirali predvsem na aktualnost, zanimivost in raznolikost.

Kot je to naša praksa in ker so prišle pač počitnice, bo do septembra Odsev mladosti izstopal na Vestaikovi stranski. Prav gotovo pa bo vaša mladost še naprej razigrana in vesela, če se ne bo zgodilo kaj hudega, in ne sme se zgoditi! Kdo ima pravico, da bi vam krtili najlepše dni? Zato vam res želimo vse naj-naj-naj... med poletnimi počitnicami!

VSAKA DOMOVINA IMA SINJE NEBO IN SVOJO REKO IN GORO; IMA SVOJO BESEDO, IMA SVOJE ODPRTO SRCE...

O domovini se veliko pogovarjamo v šoli, a to ni dovolj. Kaj je domovina, lahko vemo le takrat, ko to čutimo v srcu.

Ljudje, ki še niso bili v tujini, premalo cenijo svojo domovino. Kaj pomeni domovina, vedo najboljši tisti, ki iz različnih vzrokov morajo živeti v tujini. Tam pogrešajo svoj rojstni kraj, svojo domovino. Nekaterim je v tujini najbolj težko zaradi tega, ker ne morejo govoriti v maternem jeziku. Mi se pa velikokrat sramujemo tega, da govorimo slovensko. Sramujemo se svoje domovine, ker mogoče ni tako bogata. Nismo z ničemer zadovoljni. Ne zavedamo se, da nam tujina ne more nadomestiti domovine. Sama

sem spoznala domovino, ko sem se vsako leto vračala domov iz tujine s svojimi starši. Neizmerno veselje nad spoznanjem, da sem spet doma, sem najbolj občutila, ko nas je na pragu stare hiše pričakala moja stara mama. Njena hiša je bila vedno polna toplote in ljubezni. Ta toplota in ljubezen do domovine je bila vedno prisotna tudi v moji mami. Rekla je, da je njena želja, naj bi njeni otroci odrasli v svoji domovini. Tako smo se odločili in se vrnili vsi skupaj domov.

V preteklosti so si hoteli našo domovino velikokrat prisvojiti tujci. A naši ljudje se niso dali

potujčiti. Kljub temu da so preživljali težke čase, se niso bali povedati, da so Slovenci in da to hočejo ostati.

V tem duhu so živeli in ustvarjali naši pesniki in pisatelji, predvsem France Prešeren, katerega izrazito napredna je pesem Zdravljica, kar nam dokazuje tudi to, da je danes slovenska himna. Iz nje vejejo globoka čustva do Slovenije in slovenskega naroda.

Želim, da bi naša domovina ostala taka, kot je, s svojim sinjim nebom, rekami, gorami, lepo besedo, predvsem pa z odprtimi srci.

SONJA ZVER, 8. b.
OŠ ŠTEFANA KOVAČA, TURNIŠČE

Pri zdravniku

Včeraj sem k zdravniku šla, ker bolna sem bila. Gleda grlo in ušesa, srčni utrip, vsak del telesa ta zdravnik in mi pravi: »Jasno, gripa te lovi, zdaj pa v posteljo en dva tri. Jemljivi sirup, aspirine, da te bolečina čimprej mine!«
Jasna Klemenčič, 7. b.
OŠ Bakovci

IZ BUBE JE PRILEZEL METULJ

Tovarišica, ki nas uči biologijo, je našla metulja lastovičarja. Imel je poškodovano krilo. Prinesla ga je v učilnico. Dala ga je v večjo stekleno posodo zraven pa cvetočo trobentico.

Vsak dan smo ga z zanimanjem opazovali. Ko je priletel na cvet, je začel sesati sladko tekočino. Vse nas je očaral s svojimi trepetajočimi, pisanimi krili. Ko se je sončni žarek ujel na njegova krila, so se barve prelivala v vseh mogočih odtenkih. Metulj si je kmalu opomogel in začel je živahno letati v zaprti posodi. Prav gotovo si je želel, da bi svobodno letal po cvetočih tratah. Čutil se je utesnjeno. Hrepenel je po jutranji rosi, ki se je nabirala na cvetovih, po tem da bi letal visoko, visoko...

V posodi pa je bila tudi buba. Tovarišica nam je povedala, da bomo kmalu dobili še enega mladega metuljčka. Težko smo pričakovali ta trenutek. In zgodilo se je. Imeli smo uro zgodovine. V posodi, ki je bila na mizi, se je nekaj zgnilo. Vsi smo hiteli k mizi. Nastala je popolna tišina. Radovedno smo opazovali in čakali, kaj se bo zgodilo. Buba se je premikala. Tedaj se je prikazal delček krilca. Stiskali smo pesti, še malo, samo še malo in na svet je pritrpetal mladi metuljček, neobjavljeno majhno bitje. Kmalu je začel letati sem ter tja in nazadnje ga je zvalil rumeni cvet trobentice.

Posedli smo v klopi, a pri pouku nismo bili zbrani. Bili smo nekam nemirni. Naše misli in pogledi so uhajali k metulju, ki je pravkar prišel iz bube.
Renata Špilak, 7. a
OŠ Štefana Kovača, Turnišče

NEZAZNAMOVANI

»Znano je, da so ljudje, ki ravnajo na ukaz, sposobni najgrozovitejših dejanj. Ko je vir njihovih ukazov blokiran in so prisiljeni ozreti se na to, kaj so storili, se ne prepoznajo. Pravi jo: »Tega nisem naredil,« in nikakor jim ni zmeraj jasno, da lažejo. Ko so soočeni s pričami in začnejo kolebat, vseeno rečejo: »Saj nisem takšen. Tega ne bi mogel narediti.« V sebi iščejo sledove dejanja, pa jih ne najdejo. Osupljivo je, kako nezaznamovani se zdijo. Življenje, ki ga zaživijo kasneje, je zares drugo življenje, prav nič obarvano s prejšnjimi dejanji. Ne kesajo se in se niti ne čutijo krive. Zares jim sploh ne seže do živga, kaj so storili.«

To je odlomek iz izjemne knjige prodornega misleca Eliasa Canetti, Nobelovega nagajenca, pod naslovom Množica in oblast, katere jedro bi znala biti poved: »Zbrati moramo pogum, d se postavimo po robu strahovljivi ukazov!« Odlomek se zdi primeren iztočnica za zadnje nadaljevanje našega podlistka. Od zadnjic je ostalo še nekaj odstavkov druge Informacije V. sektorja SDV v zadevi: Obnavna zoper Mileta Pavlina.

Razprava je učinkovala kot bomba
Dušan Željenzov je po raz-

pravi vprašal Pavlina ali je videl, da ni bil on cilj razprave, temveč mnogo širše zasnovana akcija. Novinarica Vjesnika je ostro napadla Tlakerja. Kranjec je bil ogorčen sprčo ravnarja zastopnika obtožbe. Ribič je v prvem odmoru očital Pavlinu, ker je dejal, da mu je bil »Puklasti Miha« vzor češ: umetniško dejanje nima nikakršne zveze z dejstvi in podobno. Odmori so bili kratka tako izpolnjeni, da ni bilo mogoče slediti vsem mnenjem in razpravam. Omeniti je treba še sodnika Petriča, ki je z nepričakovano mirnostjo in odločnostjo bistveno vplival na potek razprave pa tudi njegovo potrpežljivost z zastopnikom obtožbe, čeprav mu je nekajkrat jemal besedo in zavračal upravičenost njegovih vprašanj. Zapustil je vtis silno inteligentnega moža trezne presoje. Na razpravi so bili navzoči: razen prič: že omenjeni Ribič, Škoborč, novinar Dnevnikar Dušan Željenzov, novinarica Vjesnika iz Zagreba (ki je obljubila bogat in izbrin članek iz razprave), novinar Dela Bauer, fotoreporter Dnevnikar ter še nekaj mladih ljudi. Razen Haceta, ki je takoj po pričanju zapustil dvorano, so ostali pisatelji sledili razpravi do konca. Navzoča je bila tudi sestra Mihe in še nek možak (po govorjenju so-

deč Mariborčan, ki je bil verjetno njen soprog.

Splošen vtis — Razprava je učinkovala kot bomba — zato dokaj simpatična za novinarje. Sprva je kazalo, da skuša zastopnik obtožbe zanikati Miho-vo krivdo osebne prizadetosti (Miho nadrejeni), ko pa je izgral zadnjo karto, je postalo jasno, da gre za globlje vzroke in da tožiteljci nastopata le kot kulisa. Razprava sama je torej potrdila domneve pisateljev in Pavlina. Pavlin je izjavil, da bo vložil protiobtožbo/protiobtožbo.

To je potrdil tudi njegov zagovornik. Iz sarkastičnega nasmeška zastopnika obtožbe ni bilo razvidno ali misli vložiti pritožbo. Predlagam, da v naslednjih dneh spremljamo zagrebški Vjesnik, predvsem pa Vjesnik u sriježu zaradi poročanja omenjene novinarke pa tudi vse ostali tisk in radio oz. TV. Glede predvidevanj Pavlina in Svetine menim, da jih velja upoštevati, sicer pa bo ozadje jasnejše po osmih dneh, ko poteče rok za pritožbo.

Opomba — Kljub priporočilu načelnika SDV, naj se seznanim s tem primerom, sem odšel na razpravo samo s poznavanjem tega, kar sem prebral v TT (nekaj mi je o tem govoril tovariš Vovk, ki je pred meseci s tem v zvezi pisal neko informacijo), ker sem želel dobiti vtis razprave neobremenjen s poznavanjem primera. Mnenja sem, da sem ravnal v tem primeru prav (o vsem ostalem me je informiral vodja sektorja po razpravi).

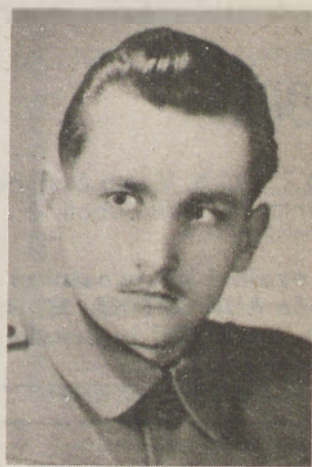
Na koncu Informacije je kraj (Ljubljana) in datum (10. 12. 1970) ter podpis (BeS).

Pismo Aleksandra Nardina

Puklasti Miha je strašil med zadnjo vojno na Pohorju ter še dolgo po vojni na Štajerskem, dokler ni pristal in končal v Ljubljanski Slaviji, kjer je OZNA prevzela dediščino gestapa skupaj z njegovimi metodami dela. To je bil čas partijskih sodišč, ki so izrekala drastične sodbe »v imenu slovenskega naroda«, katerega je boljševiska partija obdarila z diktaturo proletariata.

Podobnih »ljudskih sodnikov« kot je bil Miha, ni manjkalo v nobenem našem bivšem okraju. Izbrani so bili večinoma med na pol pismenimi terenskimi skrivači, ker jim borba za svobodo ni dišala. Najkrukejši med njimi so bili tisti, ki jih je narava »obdarila« s kako hibo, telesno ali duševno. To potrjuje sam ideolog naše boljševiske partije Moša Pijade. V svojem štabu ni imel samo Milovana Dilasa, temveč precej mladih deklet, ki niso bile same kurirke. Mnoge so nosile končale v balkanskih brezni. Partijski šefi so bili partizanom vzor tudi s svojo »spolno moralno«.

Ti »ljudski sodniki« so krivi, da je po vojni slovenski narod prišel na slab glas tudi daleč prek svojih meja. Kajti narod kmetov, delavcev in pesnikov so v Evropi imeli za narod tatov, roparjev in klavcev! Kako zelo je bil razočaran naš pesnik

V arhivu RSNZ Republike Slovenije ostaja tale portret Bogdana Hrovata — Puklastega Mihe — v personalni mapi.

Če smo v besedilu objavili pismo Aleksandra Nardina iz Šempetra pri Gorici, naj uokvirimo zgolj drobce iz pisma, ki smo ga našli med gradivom in ga je 27. decembra 1989 objavil mariborski 7 D. Podpisal ga je Milan Stancar. »Med vojno, prav leta 1944, so se na Pohorju dogajale čudne stvari, ne koliko tihih likvidacij je bilo, znane so likvidacije uklastega Mihe in še koga. V takem je izginil na samotni stezi Martin Kovač, čigar ime nosi osnovna šola na Tezmem, razglašeno pa je bilo, da je padel junaške smrti, a bil je iz močne mariborske družine. To mi je pred dvajsetimi leti povedala njegova soročnica.«

Fran Saleški Finžgar, ko je maja 1945. leta zapisal partizanski vojski v pozdrav: »Pridi z oljkovo mladiko miru, ki naj vzcvete v novi dobi za novo de- lo, v poštenosti in pravičnosti...«

pravno končano, nanaša pa se zgolj na preteklost. Kar se je zgodilo tedaj, se lahko zgodi vnovič; ne zagotavlja, da se drugičkrat ne bodo enako vedli, pa četudi je nov položaj, s katerim so soočeni, povsem podoben prejšnjemu. Prav tako brez obrambe so pred povelji kot nekoč in le megleno se zavedajo njihove nevarnosti. Le redki pa, žal, speljejo to do lo- gičnega zaključka: zanje postane povelje usoda in ponos si kujejo iz tega, da se mu slepo podreajo, kakor bi bilo post- no možko, če se človek oslepí.

(Konec)

OPIS RASTLINE: DIFENBAHIJA

Doma imamo dosti sobnih rož in vse so lepe. Nekatere so velike, druge spet majhne; ene cvetijo, druge so le zelene.

Od vseh mi je najbolj pri srcu difenbahija. Mama je dobila del njene stebila od kolegice. Dala ga je v kozarec v vodo. Čez približno mesec dni se je na stebli pokazal list, nato pa še korenine. Posadila ga je in zrastle je močno, okroglo in gladko steblo. Na njem se v vseh smereh razdalji približno treh centimetrov vrstijo veliki, oranžni in sverlo zeleni listi. Ti so podobni tobakovim. So nežni in mehki, listne žile so močne in temnejše barve. Včasih se pojavijo na listnih konicah drobne solze, ki bi jokala.

Roža ne cveti, zato tudi nima plodov. Razmnožujemo jo tako, da razrežemo steblo stare rastline. Uspeva na svetlem, vendar senčnem prostoru. Sončni žarki bi jo ožgali. Zahteva mešano humusno zemljo in enako temperaturo.

Imamo jo v dnevni sobi pri balkonskih vratih. Ker je bila vzgojena doma in sem jo lahko ves čas opazovala, mi je zelo pri srcu.

MOJCA ŽOHAR, 8. b.
OŠ Kuzma

ALI VESTE..?

Seveda ste imeli prav vsi tisti, ki ste odgovorili, da je na reki Muri samo en mlin, in to Babičev v Veržuju. Pravzaprav so naprave za mletje in vse drugo v posebni stavbi na bregu, na vodi pa plavajo »kumpir« z mlinskimi kolesom. Pravi (kot nekoč) mlin na Muri pa nameravajo letos urediti Zeleni Pomurja v bližini mosta Razkrižje—Srednja Bistrica.

Knjižno nagrado, ki jo je prispevala Knjigarna in papirnica Dobra knjiga iz Murske Sobote, bo tokrat prejela Renata Korošec iz Ljutomer. Čestitamo!

Novega vprašanja vam danes ne zastavljamo, ker se bo naša rubrika nadaljevala spet jeseni, ob začetku novega šolskega leta. Do takrat bo žal moral počakati tudi nagajenec zadnje, to je 26. nagradne igre oziroma vprašanja o sončni uri Pomurju. Hvala za dosedanje sodelovanje, vesele počitnice in prijeten dopust!

BRANKO ŽUNEC

Zanje postane povelje usoda in ponos.

(Elias Canetti)

PETEK

SOBOTA

NEDELJA

PONEDELJEK TOREK

SREDA

ČETRTEK

MURSKI VAL

MURSKI VAL

MURSKI VAL

MURSKI VAL

MURSKI VAL

MURSKI VAL

MURSKI VAL

5.00 Prebujajte se z nami! (Konec tedna naj bo spet takšen kot nekoč: miren, predvsem priprava na kulturne in športne dogodke v soboto in nedeljo), 10.00 Spored RS.

16.00 Poletno popoldne (kratkocasi vas bodo z željami poslušalcev — seveda glasbenimi. Nato bodo poročila, zadnje uro pa še priljubljena 21.232), 19.00 Spored RS.

TV SLOVENIJA 1

9.00 Mozaik, ponovitev. 15.25 Mozaik, ponovitev. Tednik. 17.55 Poslovne informacije. 18.00 TV dnevnik 1. 18.05 Mozaik, ponovitev Marlboro music show. 18.35 Spored za otroke in mlade: 18.35 Slovenija-umetniški vodnik. 18.45 Nevarni zalivi, kanad. nanizanka, 4/20. 19.15 Risanka. 19.30 TV dnevnik 2. 19.59 Zrcalo tedna. 20.20 Festivali sveta, avstralska dokumentarna serija. 20.45 Paralaksa, nizozem. dokumentarna serija. 21.15 V Cijtuju, angl. nanizanka. 22.05 TV dnevnik 3. 22.30 Sova. Dragi John, ameriška naniz. Legenda o črnemu Charleyu, amer. film. 99. Skrivni kabaret, 6. zadnji del.

Drugi program
18.00 Domači ansambli: Bratje iz Oplotnice, ponovitev. 18.30 Regionalni programi TV Slovenija, studio Maribor: TE-LE M. 19.30 TV dnevnik 20.00 Žarišče. 20.30 Oči kritike. 21.00 Skopje: Ohridsko poletje in Carmina Burana, balet, prenos. 22.00/22.10 YUTEL.

HTV 1

9.30 Poročila. 9.35 TV kolektor. 9.45 Izobraževalna oddaja. 10.15 Mali svet, otroška serija. 10.45 Poletni program. 14.45 Poročila. 14.50 TV kolektor. 15.00 Prezli ste — pogledite. 17.40 Otroški program. 18.15 Hrvaška danes. 18.45 Humoristična serija. 19.15 Risanka. 19.30 TV dnevnik 1. 20.00 Igrani film. 21.40 TV dnevnik 2. 22.00 Paracelus, angl. nadaljevalka. 22.50 Slike časa. 23.50 Yutel.

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki. 9.05 Pravica do ljubezni. 9.30 Nastanek Dunajske univerze. 10.00 Mi. 10.30 Tekmeča pod južnim soncem. 12.15 Domače reportaže. 13.00 Čas v sliki. 13.10 Dan na dirkah, film. 15.00 Otroški program. 17.00 Mini Čas v sliki. 17.10 Wurlitzer. 18.00 Čas v sliki. 18.30 Leteči zdravniki. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Stari. 21.45 Zeleno sonce, film. 23.10 Šport. 23.30 Veliki bančni rop, film. 1.00 Čas v sliki.

TV MADŽARSKA

5.45 Dobro jutro, Madžarska, magazin. 8.30 Sorpini. 8.55 Dallas. 9.00 Dallas. 9.40 Risanka. 9.50 Zrebanje lota. 15.00 Walt Disney vam predstavlja. 16.50 Magazin za Rome. 17.20 Zabavna glasba po želji gledalcev. 17.50 Svet denarja. 18.00 Okno, storitveni program. 19.00 Vprašanja kristjanov. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Telesport. 20.10 Dallas. 20.15 Panorama. 22.10 Jazz. 22.50 Henrik V., angleški film. 1.05 Dnevnik ANTENNE 2.

5.00 Prebujajte se z nami! (Čeprav je datum nesrečen, se ne dajte presenetiti: začnite misliti o dopustu, počitnicah, oddihu!), 10.00 Spored RS.

16.00 Poletno popoldne (Začetek in konec radijskega popoldneva bodo vaše čestitke, vmes pa še informacije in glasba), 19.00 Spored RS.

TV SLOVENIJA 1

9.00 Mozaik, ponovitev. 15.45 Fantastični svet D. C. Collinsa. 17.20 Sova, ponovitev. 18.00 TV dnevnik 1. 18.05 Spored za otroke in mlade. Kapitana Power, amer. nanizanka. 18.40 Prostožidarstvo od blizu, angleška dokumentarna serija. 19.10 Risanka. 19.30 TV dnevnik 2. 19.59 Utrip. 20.20 Zrebanje 3 x 3. 20.35 Pesmi iz življenja Leonarda Cohena. 21.45 Sova. Na zdravje, amer. naniz. 22.10 TV dnevnik 3, šport, vreme. 22.35 Sova — nadaljevanje. 22.50 Sova — nadaljevanje. 23.00 Sova — nadaljevanje. 23.15 Sova — nadaljevanje. 23.30 Sova — nadaljevanje. 23.45 Sova — nadaljevanje. 23.55 Sova — nadaljevanje. 24.00 Sova — nadaljevanje. 24.15 Sova — nadaljevanje. 24.30 Sova — nadaljevanje. 24.45 Sova — nadaljevanje. 24.55 Sova — nadaljevanje. 25.00 Sova — nadaljevanje. 25.15 Sova — nadaljevanje. 25.30 Sova — nadaljevanje. 25.45 Sova — nadaljevanje. 25.55 Sova — nadaljevanje. 26.00 Sova — nadaljevanje. 26.15 Sova — nadaljevanje. 26.30 Sova — nadaljevanje. 26.45 Sova — nadaljevanje. 26.55 Sova — nadaljevanje. 27.00 Sova — nadaljevanje. 27.15 Sova — nadaljevanje. 27.30 Sova — nadaljevanje. 27.45 Sova — nadaljevanje. 27.55 Sova — nadaljevanje. 28.00 Sova — nadaljevanje. 28.15 Sova — nadaljevanje. 28.30 Sova — nadaljevanje. 28.45 Sova — nadaljevanje. 28.55 Sova — nadaljevanje. 29.00 Sova — nadaljevanje. 29.15 Sova — nadaljevanje. 29.30 Sova — nadaljevanje. 29.45 Sova — nadaljevanje. 29.55 Sova — nadaljevanje. 30.00 Sova — nadaljevanje. 30.15 Sova — nadaljevanje. 30.30 Sova — nadaljevanje. 30.45 Sova — nadaljevanje. 30.55 Sova — nadaljevanje. 31.00 Sova — nadaljevanje. 31.15 Sova — nadaljevanje. 31.30 Sova — nadaljevanje. 31.45 Sova — nadaljevanje. 31.55 Sova — nadaljevanje. 32.00 Sova — nadaljevanje. 32.15 Sova — nadaljevanje. 32.30 Sova — nadaljevanje. 32.45 Sova — nadaljevanje. 32.55 Sova — nadaljevanje. 33.00 Sova — nadaljevanje. 33.15 Sova — nadaljevanje. 33.30 Sova — nadaljevanje. 33.45 Sova — nadaljevanje. 33.55 Sova — nadaljevanje. 34.00 Sova — nadaljevanje. 34.15 Sova — nadaljevanje. 34.30 Sova — nadaljevanje. 34.45 Sova — nadaljevanje. 34.55 Sova — nadaljevanje. 35.00 Sova — nadaljevanje. 35.15 Sova — nadaljevanje. 35.30 Sova — nadaljevanje. 35.45 Sova — nadaljevanje. 35.55 Sova — nadaljevanje. 36.00 Sova — nadaljevanje. 36.15 Sova — nadaljevanje. 36.30 Sova — nadaljevanje. 36.45 Sova — nadaljevanje. 36.55 Sova — nadaljevanje. 37.00 Sova — nadaljevanje. 37.15 Sova — nadaljevanje. 37.30 Sova — nadaljevanje. 37.45 Sova — nadaljevanje. 37.55 Sova — nadaljevanje. 38.00 Sova — nadaljevanje. 38.15 Sova — nadaljevanje. 38.30 Sova — nadaljevanje. 38.45 Sova — nadaljevanje. 38.55 Sova — nadaljevanje. 39.00 Sova — nadaljevanje. 39.15 Sova — nadaljevanje. 39.30 Sova — nadaljevanje. 39.45 Sova — nadaljevanje. 39.55 Sova — nadaljevanje. 40.00 Sova — nadaljevanje. 40.15 Sova — nadaljevanje. 40.30 Sova — nadaljevanje. 40.45 Sova — nadaljevanje. 40.55 Sova — nadaljevanje. 41.00 Sova — nadaljevanje. 41.15 Sova — nadaljevanje. 41.30 Sova — nadaljevanje. 41.45 Sova — nadaljevanje. 41.55 Sova — nadaljevanje. 42.00 Sova — nadaljevanje. 42.15 Sova — nadaljevanje. 42.30 Sova — nadaljevanje. 42.45 Sova — nadaljevanje. 42.55 Sova — nadaljevanje. 43.00 Sova — nadaljevanje. 43.15 Sova — nadaljevanje. 43.30 Sova — nadaljevanje. 43.45 Sova — nadaljevanje. 43.55 Sova — nadaljevanje. 44.00 Sova — nadaljevanje. 44.15 Sova — nadaljevanje. 44.30 Sova — nadaljevanje. 44.45 Sova — nadaljevanje. 44.55 Sova — nadaljevanje. 45.00 Sova — nadaljevanje. 45.15 Sova — nadaljevanje. 45.30 Sova — nadaljevanje. 45.45 Sova — nadaljevanje. 45.55 Sova — nadaljevanje. 46.00 Sova — nadaljevanje. 46.15 Sova — nadaljevanje. 46.30 Sova — nadaljevanje. 46.45 Sova — nadaljevanje. 46.55 Sova — nadaljevanje. 47.00 Sova — nadaljevanje. 47.15 Sova — nadaljevanje. 47.30 Sova — nadaljevanje. 47.45 Sova — nadaljevanje. 47.55 Sova — nadaljevanje. 48.00 Sova — nadaljevanje. 48.15 Sova — nadaljevanje. 48.30 Sova — nadaljevanje. 48.45 Sova — nadaljevanje. 48.55 Sova — nadaljevanje. 49.00 Sova — nadaljevanje. 49.15 Sova — nadaljevanje. 49.30 Sova — nadaljevanje. 49.45 Sova — nadaljevanje. 49.55 Sova — nadaljevanje. 50.00 Sova — nadaljevanje. 50.15 Sova — nadaljevanje. 50.30 Sova — nadaljevanje. 50.45 Sova — nadaljevanje. 50.55 Sova — nadaljevanje. 51.00 Sova — nadaljevanje. 51.15 Sova — nadaljevanje. 51.30 Sova — nadaljevanje. 51.45 Sova — nadaljevanje. 51.55 Sova — nadaljevanje. 52.00 Sova — nadaljevanje. 52.15 Sova — nadaljevanje. 52.30 Sova — nadaljevanje. 52.45 Sova — nadaljevanje. 52.55 Sova — nadaljevanje. 53.00 Sova — nadaljevanje. 53.15 Sova — nadaljevanje. 53.30 Sova — nadaljevanje. 53.45 Sova — nadaljevanje. 53.55 Sova — nadaljevanje. 54.00 Sova — nadaljevanje. 54.15 Sova — nadaljevanje. 54.30 Sova — nadaljevanje. 54.45 Sova — nadaljevanje. 54.55 Sova — nadaljevanje. 55.00 Sova — nadaljevanje. 55.15 Sova — nadaljevanje. 55.30 Sova — nadaljevanje. 55.45 Sova — nadaljevanje. 55.55 Sova — nadaljevanje. 56.00 Sova — nadaljevanje. 56.15 Sova — nadaljevanje. 56.30 Sova — nadaljevanje. 56.45 Sova — nadaljevanje. 56.55 Sova — nadaljevanje. 57.00 Sova — nadaljevanje. 57.15 Sova — nadaljevanje. 57.30 Sova — nadaljevanje. 57.45 Sova — nadaljevanje. 57.55 Sova — nadaljevanje. 58.00 Sova — nadaljevanje. 58.15 Sova — nadaljevanje. 58.30 Sova — nadaljevanje. 58.45 Sova — nadaljevanje. 58.55 Sova — nadaljevanje. 59.00 Sova — nadaljevanje. 59.15 Sova — nadaljevanje. 59.30 Sova — nadaljevanje. 59.45 Sova — nadaljevanje. 59.55 Sova — nadaljevanje. 60.00 Sova — nadaljevanje. 60.15 Sova — nadaljevanje. 60.30 Sova — nadaljevanje. 60.45 Sova — nadaljevanje. 60.55 Sova — nadaljevanje. 61.00 Sova — nadaljevanje. 61.15 Sova — nadaljevanje. 61.30 Sova — nadaljevanje. 61.45 Sova — nadaljevanje. 61.55 Sova — nadaljevanje. 62.00 Sova — nadaljevanje. 62.15 Sova — nadaljevanje. 62.30 Sova — nadaljevanje. 62.45 Sova — nadaljevanje. 62.55 Sova — nadaljevanje. 63.00 Sova — nadaljevanje. 63.15 Sova — nadaljevanje. 63.30 Sova — nadaljevanje. 63.45 Sova — nadaljevanje. 63.55 Sova — nadaljevanje. 64.00 Sova — nadaljevanje. 64.15 Sova — nadaljevanje. 64.30 Sova — nadaljevanje. 64.45 Sova — nadaljevanje. 64.55 Sova — nadaljevanje. 65.00 Sova — nadaljevanje. 65.15 Sova — nadaljevanje. 65.30 Sova — nadaljevanje. 65.45 Sova — nadaljevanje. 65.55 Sova — nadaljevanje. 66.00 Sova — nadaljevanje. 66.15 Sova — nadaljevanje. 66.30 Sova — nadaljevanje. 66.45 Sova — nadaljevanje. 66.55 Sova — nadaljevanje. 67.00 Sova — nadaljevanje. 67.15 Sova — nadaljevanje. 67.30 Sova — nadaljevanje. 67.45 Sova — nadaljevanje. 67.55 Sova — nadaljevanje. 68.00 Sova — nadaljevanje. 68.15 Sova — nadaljevanje. 68.30 Sova — nadaljevanje. 68.45 Sova — nadaljevanje. 68.55 Sova — nadaljevanje. 69.00 Sova — nadaljevanje. 69.15 Sova — nadaljevanje. 69.30 Sova — nadaljevanje. 69.45 Sova — nadaljevanje. 69.55 Sova — nadaljevanje. 70.00 Sova — nadaljevanje. 70.15 Sova — nadaljevanje. 70.30 Sova — nadaljevanje. 70.45 Sova — nadaljevanje. 70.55 Sova — nadaljevanje. 71.00 Sova — nadaljevanje. 71.15 Sova — nadaljevanje. 71.30 Sova — nadaljevanje. 71.45 Sova — nadaljevanje. 71.55 Sova — nadaljevanje. 72.00 Sova — nadaljevanje. 72.15 Sova — nadaljevanje. 72.30 Sova — nadaljevanje. 72.45 Sova — nadaljevanje. 72.55 Sova — nadaljevanje. 73.00 Sova — nadaljevanje. 73.15 Sova — nadaljevanje. 73.30 Sova — nadaljevanje. 73.45 Sova — nadaljevanje. 73.55 Sova — nadaljevanje. 74.00 Sova — nadaljevanje. 74.15 Sova — nadaljevanje. 74.30 Sova — nadaljevanje. 74.45 Sova — nadaljevanje. 74.55 Sova — nadaljevanje. 75.00 Sova — nadaljevanje. 75.15 Sova — nadaljevanje. 75.30 Sova — nadaljevanje. 75.45 Sova — nadaljevanje. 75.55 Sova — nadaljevanje. 76.00 Sova — nadaljevanje. 76.15 Sova — nadaljevanje. 76.30 Sova — nadaljevanje. 76.45 Sova — nadaljevanje. 76.55 Sova — nadaljevanje. 77.00 Sova — nadaljevanje. 77.15 Sova — nadaljevanje. 77.30 Sova — nadaljevanje. 77.45 Sova — nadaljevanje. 77.55 Sova — nadaljevanje. 78.00 Sova — nadaljevanje. 78.15 Sova — nadaljevanje. 78.30 Sova — nadaljevanje. 78.45 Sova — nadaljevanje. 78.55 Sova — nadaljevanje. 79.00 Sova — nadaljevanje. 79.15 Sova — nadaljevanje. 79.30 Sova — nadaljevanje. 79.45 Sova — nadaljevanje. 79.55 Sova — nadaljevanje. 80.00 Sova — nadaljevanje. 80.15 Sova — nadaljevanje. 80.30 Sova — nadaljevanje. 80.45 Sova — nadaljevanje. 80.55 Sova — nadaljevanje. 81.00 Sova — nadaljevanje. 81.15 Sova — nadaljevanje. 81.30 Sova — nadaljevanje. 81.45 Sova — nadaljevanje. 81.55 Sova — nadaljevanje. 82.00 Sova — nadaljevanje. 82.15 Sova — nadaljevanje. 82.30 Sova — nadaljevanje. 82.45 Sova — nadaljevanje. 82.55 Sova — nadaljevanje. 83.00 Sova — nadaljevanje. 83.15 Sova — nadaljevanje. 83.30 Sova — nadaljevanje. 83.45 Sova — nadaljevanje. 83.55 Sova — nadaljevanje. 84.00 Sova — nadaljevanje. 84.15 Sova — nadaljevanje. 84.30 Sova — nadaljevanje. 84.45 Sova — nadaljevanje. 84.55 Sova — nadaljevanje. 85.00 Sova — nadaljevanje. 85.15 Sova — nadaljevanje. 85.30 Sova — nadaljevanje. 85.45 Sova — nadaljevanje. 85.55 Sova — nadaljevanje. 86.00 Sova — nadaljevanje. 86.15 Sova — nadaljevanje. 86.30 Sova — nadaljevanje. 86.45 Sova — nadaljevanje. 86.55 Sova — nadaljevanje. 87.00 Sova — nadaljevanje. 87.15 Sova — nadaljevanje. 87.30 Sova — nadaljevanje. 87.45 Sova — nadaljevanje. 87.55 Sova — nadaljevanje. 88.00 Sova — nadaljevanje. 88.15 Sova — nadaljevanje. 88.30 Sova — nadaljevanje. 88.45 Sova — nadaljevanje. 88.55 Sova — nadaljevanje. 89.00 Sova — nadaljevanje. 89.15 Sova — nadaljevanje. 89.30 Sova — nadaljevanje. 89.45 Sova — nadaljevanje. 89.55 Sova — nadaljevanje. 90.00 Sova — nadaljevanje. 90.15 Sova — nadaljevanje. 90.30 Sova — nadaljevanje. 90.45 Sova — nadaljevanje. 90.55 Sova — nadaljevanje. 91.00 Sova — nadaljevanje. 91.15 Sova — nadaljevanje. 91.30 Sova — nadaljevanje. 91.45 Sova — nadaljevanje. 91.55 Sova — nadaljevanje. 92.00 Sova — nadaljevanje. 92.15 Sova — nadaljevanje. 92.30 Sova — nadaljevanje. 92.45 Sova — nadaljevanje. 92.55 Sova — nadaljevanje. 93.00 Sova — nadaljevanje. 93.15 Sova — nadaljevanje. 93.30 Sova — nadaljevanje. 93.45 Sova — nadaljevanje. 93.55 Sova — nadaljevanje. 94.00 Sova — nadaljevanje. 94.15 Sova — nadaljevanje. 94.30 Sova — nadaljevanje. 94.45 Sova — nadaljevanje. 94.55 Sova — nadaljevanje. 95.00 Sova — nadaljevanje. 95.15 Sova — nadaljevanje. 95.30 Sova — nadaljevanje. 95.45 Sova — nadaljevanje. 95.55 Sova — nadaljevanje. 96.00 Sova — nadaljevanje. 96.15 Sova — nadaljevanje. 96.30 Sova — nadaljevanje. 96.45 Sova — nadaljevanje. 96.55 Sova — nadaljevanje. 97.00 Sova — nadaljevanje. 97.15 Sova — nadaljevanje. 97.30 Sova — nadaljevanje. 97.45 Sova — nadaljevanje. 97.55 Sova — nadaljevanje. 98.00 Sova — nadaljevanje. 98.15 Sova — nadaljevanje. 98.30 Sova — nadaljevanje. 98.45 Sova — nadaljevanje. 98.55 Sova — nadaljevanje. 99.00 Sova — nadaljevanje. 99.15 Sova — nadaljevanje. 99.30 Sova — nadaljevanje. 99.45 Sova — nadaljevanje. 99.55 Sova — nadaljevanje. 100.00 Sova — nadaljevanje. 100.15 Sova — nadaljevanje. 100.30 Sova — nadaljevanje. 100.45 Sova — nadaljevanje. 100.55 Sova — nadaljevanje. 101.00 Sova — nadaljevanje. 101.15 Sova — nadaljevanje. 101.30 Sova — nadaljevanje. 101.45 Sova — nadaljevanje. 101.55 Sova — nadaljevanje. 102.00 Sova — nadaljevanje. 102.15 Sova — nadaljevanje. 102.30 Sova — nadaljevanje. 102.45 Sova — nadaljevanje. 102.55 Sova — nadaljevanje. 103.00 Sova — nadaljevanje. 103.15 Sova — nadaljevanje. 103.30 Sova — nadaljevanje. 103.45 Sova — nadaljevanje. 103.55 Sova — nadaljevanje. 104.00 Sova — nadaljevanje. 104.15 Sova — nadaljevanje. 104.30 Sova — nadaljevanje. 104.45 Sova — nadaljevanje. 104.55 Sova — nadaljevanje. 105.00 Sova — nadaljevanje. 105.15 Sova — nadaljevanje. 105.30 Sova — nadaljevanje. 105.45 Sova — nadaljevanje. 105.55 Sova — nadaljevanje. 106.00 Sova — nadaljevanje. 106.15 Sova — nadaljevanje. 106.30 Sova — nadaljevanje. 106.45 Sova — nadaljevanje. 106.55 Sova — nadaljevanje. 107.00 Sova — nadaljevanje. 107.15 Sova — nadaljevanje. 107.30 Sova — nadaljevanje. 107.45 Sova — nadaljevanje. 107.55 Sova — nadaljevanje. 108.00 Sova — nadaljevanje. 108.15 Sova — nadaljevanje. 108.30 Sova — nadaljevanje. 108.45 Sova — nadaljevanje. 108.55 Sova — nadaljevanje. 109.00 Sova — nadaljevanje. 109.15 Sova — nadaljevanje. 109.30 Sova — nadaljevanje. 109.45 Sova — nadaljevanje. 109.55 Sova — nadaljevanje. 110.00 Sova — nadaljevanje. 110.15 Sova — nadaljevanje. 110.30 Sova — nadaljevanje. 110.45 Sova — nadaljevanje. 110.55 Sova — nadaljevanje. 111.00 Sova — nadaljevanje. 111.15 Sova — nadaljevanje. 111.30 Sova — nadaljevanje. 111.45 Sova — nadaljevanje. 111.55 Sova — nadaljevanje. 112.00 Sova — nadaljevanje. 112.15 Sova — nadaljevanje. 112.30 Sova — nadaljevanje. 112.45 Sova — nadaljevanje. 112.55 Sova — nadaljevanje. 113.00 Sova — nadaljevanje. 113.15 Sova — nadaljevanje. 113.30 Sova — nadaljevanje. 113.45 Sova — nadaljevanje. 113.55 Sova — nadaljevanje. 114.00 Sova — nadaljevanje. 114.15 Sova — nadaljevanje. 114.30 Sova — nadaljevanje. 114.45 Sova — nadaljevanje. 114.55 Sova — nadaljevanje. 115.00 Sova — nadaljevanje. 115.15 Sova — nadaljevanje. 115.30 Sova — nadaljevanje. 115.45 Sova — nadaljevanje. 115.55 Sova — nadaljevanje. 116.00 Sova — nadaljevanje. 116.15 Sova — nadaljevanje. 116.30 Sova — nadaljevanje. 116.45 Sova — nadaljevanje. 116.55 Sova — nadaljevanje. 117.00 Sova — nadaljevanje. 117.15 Sova — nadaljevanje. 117.30 Sova — nadaljevanje. 117.45 Sova — nadaljevanje. 117.55 Sova — nadaljevanje. 118.00 Sova — nadaljevanje. 118.15 Sova — nadaljevanje. 118.30 Sova — nadaljevanje. 118.45 Sova — nadaljevanje. 118.55 Sova — nadaljevanje. 119.00 Sova — nadaljevanje. 119.15 Sova — nadaljevanje. 119.30 Sova — nadaljevanje. 119.45 Sova — nadaljevanje. 119.55 Sova — nadaljevanje. 120.00 Sova — nadaljevanje. 120.15 Sova — nadaljevanje. 120.30 Sova — nadaljevanje. 120.45 Sova — nadaljevanje. 120.55 Sova — nadaljevanje. 121.00 Sova — nadaljevanje. 121.15 Sova — nadaljevanje. 121.30 Sova — nadaljevanje. 121.45 Sova — nadaljevanje. 121.55 Sova — nadaljevanje. 122.00 Sova — nadaljevanje. 122.15 Sova — nadaljevanje. 122.30 Sova — nadaljevanje. 122.45 Sova — nadaljevanje. 122.55 Sova — nadaljevanje. 123.00 Sova — nadaljevanje. 123.15 Sova — nadaljevanje. 123.30 Sova — nadaljevanje. 123.45 Sova — nadaljevanje. 123.55 Sova — nadaljevanje. 124.00 Sova — nadaljevanje. 124.15 Sova — nadaljevanje. 124.30 Sova — nadaljevanje. 124.45 Sova — nadaljevanje. 124.55 Sova — nadaljevanje. 125.00 Sova — nadaljevanje. 125.15 Sova — nadaljevanje. 125.30 Sova — nadaljevanje. 125.45 Sova — nadaljevanje. 125.55 Sova — nadaljevanje. 126.00 Sova — nadaljevanje. 126.15 Sova — nadaljevanje. 126.30 Sova — nadaljevanje. 126.45 Sova — nadaljevanje. 126.55 Sova — nadaljevanje. 127.00 Sova — nadaljevanje. 127.15 Sova — nadaljevanje. 127.30 Sova — nadaljevanje. 127.45 Sova — nadaljevanje. 127.55 Sova — nadaljevanje. 128.00 Sova — nadaljevanje. 128.15 Sova — nadaljevanje. 128.30 Sova — nadaljevanje. 128.45 Sova — nadaljevanje. 128.55 Sova — nadaljevanje. 129.00 Sova — nadaljevanje. 129.15 Sova — nadaljevanje. 129.30 Sova — nadaljevanje. 129.45 Sova — nadaljevanje. 129.55 Sova — nadaljevanje. 130.00 Sova — nadaljevanje. 130.15 Sova — nadaljevanje. 130.30 Sova — nadaljevanje. 130.45 Sova — nadaljevanje. 130.55 Sova — nadaljevanje. 131.00 Sova — nadaljevanje. 131.15 Sova — nadaljevanje. 131.30 Sova — nadaljevanje. 131.45 Sova — nadaljevanje. 131.55 Sova — nadaljevanje. 132.00 Sova — nadaljevanje. 132.15 Sova — nadaljevanje. 132.30 Sova — nadaljevanje. 132.45 Sova — nadaljevanje. 132.55 Sova — nadaljevanje. 133.00 Sova — nadaljevanje. 133.15 Sova — nadaljevanje. 133.30 Sova — nadaljevanje. 133.45 Sova — nadaljevanje. 133.55 Sova — nadaljevanje. 134.00 Sova — nadaljevanje. 134.15 Sova — nadaljevanje. 134.30 Sova — nadaljevanje. 134.45 Sova — nadaljevanje. 134.55 Sova — nadaljevanje. 135.00 Sova — nadaljevanje. 135.15 Sova — nadaljevanje. 135.30 Sova — nadaljevanje. 135.45 Sova — nadaljevanje. 135.55 Sova — nadaljevanje. 136.00 Sova — nadaljevanje. 136.15 Sova — nadaljevanje. 136.30 Sova — nadaljevanje. 136.45 Sova — nadaljevanje. 136.55 Sova — nadaljevanje. 137.00 Sova — nadaljevanje. 137.15 Sova — nadaljevanje. 137.30 Sova — nadaljevanje. 137.45 Sova — nadaljevanje. 137.55 Sova — nadaljevanje. 138.00 Sova — nadaljevanje. 138.15 Sova — nadaljevanje. 138.30 Sova — nadaljevanje. 138.45 Sova — nadaljevanje. 138.55 Sova — nadaljevanje. 139.00 Sova — nadaljevanje. 139.15 Sova — nadaljevanje. 139.30 Sova — nadaljevanje. 139.45 Sova — nadaljevanje. 139.55 Sova — nadaljevanje. 140.00 Sova — nadaljevanje. 140.15 Sova — nadaljevanje. 140.30 Sova — nadaljevanje. 140.45 Sova — nadaljevanje. 140.55 Sova — nadaljevanje. 141.00 Sova — nadaljevanje. 141.15 Sova — nadaljevanje. 141.30 Sova — nadaljevanje. 141.45 Sova — nadaljevanje. 141.55 Sova — nadaljevanje. 142.00 Sova — nadaljevanje. 142.15 Sova — nadaljevanje. 142.30 Sova — nadaljevanje. 142.45 Sova — nadaljevanje. 142.55 Sova — nadaljevanje. 143.00 Sova — nadaljevanje. 143.15 Sova — nadaljevanje. 143.30 Sova — nadaljevanje. 143.45 Sova — nadaljevanje. 143.55 Sova — nadaljevanje. 144.00 Sova — nadaljevanje. 144.15 Sova — nadaljevanje. 144.30 Sova — nadaljevanje. 144.45 Sova — nadaljevanje. 144.55 Sova — nadaljevanje. 145.00 Sova — nadaljevanje. 145.15 Sova — nadaljevanje. 145.30 Sova — nadaljevanje. 145.45 Sova — nadaljevanje. 145.55 Sova — nadaljevanje. 146.00 Sova — nadaljevanje. 146.15 Sova — nadaljevanje. 146.30 Sova — nadaljevanje. 146.45 Sova — nadaljevanje. 146.55 Sova — nadaljevanje. 147.00 Sova — nadaljevanje. 147.15 Sova — nadaljevanje. 147.30 Sova — nadaljevanje. 147.45 Sova — nadaljevanje. 147.55 Sova — nadaljevanje. 148.00 Sova — nadaljevanje. 148.15 Sova — nadaljevanje. 148.30 Sova — nadaljevanje. 148.45 Sova — nadaljevanje. 148.55 Sova — nadaljevanje. 149.00 Sova — nadaljevanje. 149.15 Sova — nadaljevanje. 149.30 Sova — nadaljevanje. 149.45 Sova — nadaljevanje. 149.55 Sova — nadaljevanje. 150.00 Sova — nadaljevanje. 150.15 Sova — nadaljevanje. 150.30 Sova — nadaljevanje. 150.45 Sova — nadaljevanje. 150.55 Sova — nadaljevanje. 151.00 Sova — nadaljevanje. 151.15 Sova — nadaljevanje. 151.30 Sova — nadaljevanje. 151.45 Sova — nadaljevanje. 151.55 Sova — nadaljevanje. 152.00 Sova — nadaljevanje. 152.15 Sova — nadaljevanje. 152.30 Sova — nadaljevanje. 152.45 Sova — nadaljevanje. 152.55 Sova — nadaljevanje. 153.00 Sova — nadaljevanje. 153.15 Sova — nadaljevanje. 153.30 Sova — nadaljevanje. 153.45 Sova — nadaljevanje. 153.55 Sova — nadaljevanje. 154.00 Sova — nadaljevanje. 154.15 Sova — nadaljevanje. 154.30 Sova — nadaljevanje. 154.45 Sova — nadaljevanje. 154.55 Sova — nadaljevanje. 155.00 Sova — nadaljevanje. 155.15 Sova — nadaljevanje. 155.30 Sova — nadaljevanje. 155.45 Sova — nadaljevanje. 155.55 Sova — nadaljevanje. 156.00 Sova — nadaljevanje. 156.15 Sova — nadaljevanje. 156.30 Sova — nadaljevanje. 156.45 Sova — nadaljevanje. 156.55 Sova — nadaljevanje. 157.00 Sova — nadaljevanje. 157.15 Sova — nadaljevanje. 157.30 Sova — nadaljevanje. 157.45 Sova — nadaljevanje. 157.55 Sova — nadaljevanje. 158.00 Sova — nadaljevanje. 158.15 Sova — nadaljevanje. 158.30 Sova — nadaljevanje. 158.45 Sova — nadaljevanje. 158.55 Sova — nadaljevanje. 159.00 Sova — nadaljevanje. 159.15 Sova — nadaljevanje. 159.30 Sova — nadaljevanje. 159.45 Sova — nadaljevanje. 159.55 Sova — nadaljevanje. 160.00 Sova — nadaljevanje. 160.15 Sova — nadaljevanje. 160

prodam

Vino, šmarnico, rizling, prodam. Kobilje 51. ☎ 79-332. M-922
INDUSTRIJSKI ŠIVALNI STROJ
TIP 39500 entlerico, prodam. ☎
76-385. M-923

Preklit!
Podpisana Erika Groza se zahvaljuje
mo Kolomanu Kovaču iz Kukeča
št. 25, da je odstopil od tožbe zaradi
izrečenih neresničnih govorov zoper
njega. M-924
ELEKTROGRADBENO OMARICO
prodam. Lipa 44. ☎ 42-171. M-925
KRAVO, staro 11 let, 4 mesece brejo,
prodam. Odranci, Kovaška 19. M-926
ALFA ROMEO 33, 1.3, nov, prodam.
☎ 23-462. M-927
JUGO KORAL 55, letnik 1989,
20.000 km, prodam. ☎ 82-253.
M-3168

KRAVO, brejo 6 mesecev, kontrola
A, prodam. ☎ 87-593. M-3169
MALE PUJSKE prodam. Murski
Crnci 18. M-928

Preklit!
Preključujem veljavnost HK št.
219956, izdano pri HKS Panonka na
ime Biserka Velimirovič, Liškova 6,
M. Sobota. M-930

MALE PUJSKE prodam. Dolnji Sla-
večji 69. M-931
MALE PUJSKE prodam. Tišina 62.
M-933

RDEČE VINO in koruzo v storžih
prodam. Marjan Hamler, Janžev vrh
☎ M-935
VINO, belo, prodam. Markišavci 30.
☎ 25-474. M-936

ZASTAVO 128, staro 2 leti in JUGO
KORAL 45, staro 3 leta, prodam.
Ogled v soboto in nedeljo, Lucova 2.
M-937

PUJSKE prodam. Puconci 76. M-938
ST 50 N, nov, 10 % ceneje, prodam.
☎ 87-611. M-942

TRAKTORSKO SKROPILNICO.
2001, Agromehnika Kranj, ugodno
prodam. Zizki 59. ☎ 70-877. M-943
OBRAČALNIK PANONIJA, dobro
ohranjeno in svežo svinjsko mast,
ugodno prodam. Murski Crnci 17.
M-944

JUGO 45, letnik junij 1989, ugodno
prodam. Zadravec, Žepovci, ☎
69-161. M-14973

RENAULT 18 TLJ, letnik 1983, no-
vember, ohranjen in nov Avtomatik,
15 % ceneje, prodam. ☎ 60-502.
M-14972

KRAVO, staro 5 let, brejo 4,5 mese-
cev, prodam. Alojz Pozvek, Lutverci
10, Apače. M-14971

126 P, neregistriran, obnovljen, pro-
dam. Anton Jausovec, Kerenčičeva 9,
Radgona, popoldan. M-14970

ROTACIJSKE BRANE, skoraj nove,
prodam. Drago Veberič, Sp. Ivanjci
25. M-14969

DOBRO OHRANJEN RENAULT 4
G11, garažiran, letnik 1983, prodam.
☎ 75-403, po 15. uri. M-4150

TELICO, visoko brejo, kontrola A, z
rodovnikom, prodam. Jože Salamon,
Lukavci 28, Ljutomer, ☎ 87-732.
IN-3170

ZITNI KOMBANJ ZMAJ 133 s pre-
so za slamo, star 1 leto, prodam. Ra-
možanci 28, popoldan. M-945

"Kroj" Murska Sobota p.o.
objavlja
prosto delovno mesto

VODJE ENOTE — OBLAZINJENO POHIŠTVO

— delavec s posebnimi pooblastili

Poleg splošnih pogojev določenih z zakonom mora imeti kandi-
dat

— visoko izobrazbo ekonomske smeri in 3 leta delovnih izku-
šenj pri vodenju in organizaciji

— višjo izobrazbo ekonomske smeri in 5 let delovnih izkušenj
pri vodenju in organizaciji.

Kandidati naj pošljejo prijave z ustreznimi dokazili o izpolnjeva-
nju pogojev v 8 dneh po objavi razpisa na naslov "Kroj" M. So-
bota, Cvetkova 1, z oznako "RAZPIS".

Kandidate bomo o izidu razpisa obvestili najkasneje v 30 dneh
po preteku roka za zbiranje prijav.

še danes
naročite

VESTNIK

Pokličite 21-383
ali 21-064

VESTNIK

Izredna Benko (direktorica in glavna urednica), Ludvik Kovač (namestnik odgovornega urednika), Renata Ba-
van-Filko, Bernarda Balazic-Peček, Jani Dominko, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Feri Mauček, Stefan So-
bočan, Endre Gontier (tehnični urednik), Nataša Juhnov (fotografinja), Nevenka Emri (lektorica).
Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29. Telefoni: novinarji in odg. urednik 21 383, 21 064 in
25 010, glavna urednica in direktorica 22 403, računovodstvo in tajništvo 21 383 in 21 064, GPS (trženje) 22 403, te-
lefax 22 419. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.
Naročnina za 2. trimesečje 1991 je 200,00 dinarjev, za podjetja 400,00 dinarjev, za naročnike v tujini 70 DEM
letno.
Tekoči račun pri SDK Murska Sobota: 51900-603-30005. Devizni račun pri A-banki Ljubljana:
Sj0100.620-00112-5049512. Tisk GZP Mariborski tisk, Maribor. Vestnik je oproščen plačila temeljnega davka od
prometa proizvodov.

VESTNIK — Izdaja Podjetje za informiranje
Murska Sobota

Pri ZAHVALI za pokojnim
ALEKSANDROM HAŠAJEM
iz Markišavca

je prišlo do napake. Pravilno be-
sedilo se glasi:
Iskrena hvala tudi Mirnim sode-
lavcem iz Splošne bolnice M. So-
bota.

Žalujemo: vsi njegovi

MALE PUJSKE prodam. Sodišinci
34. M-2516
MEŠALCE ZA BETON, gradbena
dvigala, gradbene odre, razne kovin-
ske opaže, kompresorje, bagre, iz Av-
strije, ugodno, prodam. ☎ 69-092.
M-946
OPEL OMEGA TURBO DIZEL, sta-
ra 2 leti, kovinske barve, dodatno
opremljena, naprodaj. Pokličite po
17. uri v Nemčijo ☎ 07181-85-801.
M-MM

storitve

ZIDARSTVO IN FASADERSTVO
— storitve opravljamo hitro in kako-
vostno po konkurenčnih cenah.
☎ (042) 843-915. M-3171

Zaposlitve

ZAPOSLIM FANTA ALI DEKLE v
kafu baru. ☎ 75-145, od 15. do 17.
ure. M-4146
POTRBUJEMO KUHAJA IN
POMIVALCA POSODE v gostilni v
Avstriji. Prednost imajo moški. Zna-
nje nemščine ni obvezno. Oglasite se
pri Murku Mordu v Gaberju 49.
M-JV

Bife LOŽIČ HOTIZA 164

BIFE LOŽIČ, HOTIZA!
Za delo natakarice nujno potre-
buje pridno dekle. Hrana in sta-
novanje v hiši. Informacije po
telefonu številka je 76-041!

NESNICE, mlade jarčice, pasme
hisek, rjave, prodajamo po ugod-
ni ceni. Naročila sprejema gostil-
na Zelezen, Beznovci, ☎ 49-025.

NESNICE, mlade jarčice, pasme
hisek, rjave, stare 3 mesece, iz
kooperacijske reje, opravljena vsa
cepljenja, prodajamo po ugodnih
cenah. Vsak, ki kupi 10 jarčic, do-
bi eno zastoj.
Naročila sprejema in daje vse in-
formacije gostilna Tibija Horva-
ta, Nemčavci, ☎ 24-393. Pri Gra-
du pa sprejema naročila Dragica
Bakan, ☎ 53-086.

NESNICE, mlade jarčice, pasme
hisek, stare 3 mesece, iz koopera-
cijske reje, opravljena vsa ceplje-
nja, prodajamo po ugodnih dnev-
nih cenah. Vsak, ki kupi 10 jarčic,
dobi eno zastoj.
Naročila sprejema in daje vse in-
formacije gostilna Anice Benčec,
Bakovci, Prečna 6 a.

ZAHVALA
Ob izgubi dragega očeta, dedka,
brata in tasta

Štefana Kranjca

iz Doliča

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in
znancem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, mu daro-
vali cvetje, nam pa izrekli sožalje in tople besede.
Iskrena hvala g. župniku Ficku za opravljeni pogrebni obred
in pevcem za odpete žalostinke.
Hvala vsem, ki ste ga imeli radi.
Vsi njegovi

Branku Nedeljku

iz Stare-Nove vasi

11. julija minevajo tri žalostna leta, odkar je prenehalo biti tvo-
je plemenito srce. Čas beži, bolečina v naših srcih pa ostaja. Še
vedno slišimo Tvoj glas in vidimo nasmehe in težka je resnica,
da Te nikoli več ne bo med nami. Prisrčna hvala vsem, ki ste
našega Branka ohranili v lepem spominu, ki se ustavite ob nje-
govem preranem grobu, mu prinašate cvetje in prižigate
svečke.
V žalosti vsi troji

Kako bi dihal rad,
poslušal, gledal,
sedel med vami.
k'tero vmes povedal,
pa me tišči teptan
nad mano grob prerani.

V SPOMIN

Ljubemu sinu, bratu, vnuku, neča-
ku in bratrancu

Ernest Recek

iz Sodišince 45

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom,
sosedom, prijateljem in vsem drugim, ki ste nam v teh
težkih trenutkih pomagali, izrekli sožalje, darovali ven-
ce, šopke in za sv. maše ter ga v tako velikem številu
pospremili na njegovi zadnji poti.
Posebej se zahvaljujemo g. kaplanu za pogrebni obred,
pevcem za odpete žalostinke in govorniku za ganljive
besede ob odprtem grobu.
Vsem še enkrat — iskrena hvala!
Žalujemo: vsi, ki smo ga imeli radi

Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi tvojega
trpljenja, bolezen je bila
močnejša od življenja.

ZAHVALA

Po daljši in hudi bolezni nas je
13. junija v 73. letu starosti za
vedno zapustil naš dober mož,
oče, dedek, brat, tast, stric in
ujec

ZAHVALA
Ob boleči izgubi naše drage mame, stare ma-
me in prababice

Marije Nemeš

iz Šalovec

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo pos-
premili na njeni zadnji poti, darovali cvetje in
nam izrekli sožalje.

Vsi njeni

Tvojih bolečin ni več,
ostale so le naše.

ZAHVALA
ob izgubi

Jožeta Prša

iz Martjanec

Hvala vsem, ki ste s cvetjem, svečko ali z lepo mi-
slijo počastili njegov spomin.

Vsi njegovi

Oh, kako boli, ko ljubo mamo izgubiš.
Ostali so sledovi njenih pridnih rok,
ki cenil jih bo pozni rod.
Vso ljubezen si nam dala, za vse še
enkrat srčna hvala.

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je nepričako-
vano za vedno zapustila draga ma-
ma, babica in prababica

Ana Lutar

iz Gomilice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijate-
ljem, znancem in botrini, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali
ob strani, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter jo v
velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Posebna hvala dr. Carju, g. župniku ter g. Alojzu za pogrebni
obred, pevkam in oktetu za odpete žalostinke ter govorniku
KS Jožetu Tkalcu za poslovilne besede.

Žalujemo: otroci z družinami

Lahka je smrt,
če življenje je plodno,
spomini in dela
ostanejo vedno.

V 80. letu starosti je umrl dragi
mož, oče, dedek in brat

Štefan Ružič

vrtnar
s Tišine

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom
in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli
sožalje, darovali vence in cvetje ali kakorkoli pomagali ter ga v
tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Poseb-
na hvala g. župniku, pevcem, govornikom in osebju bolnišnice
v Rakičanu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujemo: žena Alojzija, sinova Alojz in Stanko z družinama, se-
stra Marija in drugo sorodstvo

Minilo žalostno je leto,
zapustil dom in svoje drage si,
na tvojem grobu roža le cveti,
ki grenka solza jo rosi.

V SPOMIN

Boleč in žalosten je spomin na
2. julij 1990, odkar nas je tragično
zapustil naš dragi sin, brat, mož in
očka

Andrej Zemljič

iz Radenec

Velika je praznina v našem domu, bolečina v naših srcih. Hva-
la vsem, ki stojite ob njegovem grobu.

Z bolečino v srcih vsi njegovi

ZAKUPUNKTU-
RO DO
ZDRAVJA

MIGRENA, SINUSI, NOČNO
MOČENJE, SPLOŠNE ALER-
GIJE, IMPOTENCA, REVMA,
ZABEŠTANOST, ZABEŠTANOST
ZABEŠTANOST MEDICINSKA OR-
DINACIJA,
Mažuraničeva 6, ČAKOVEC
Delovni čas:
dopolodne 8.00 do 12.00 in po-
poldne 16.00 do 19.00
tel. 042/815-244

ŽIVLJENJE TEČE ...

Obisk slovenske parlamentarne delegacije v Pomurju

GROZLJIVA PODOBA VOJNE

Tako je na kratko strnil svoje vtise dr. Ludvik Toplak, predsednik DPZ slovenske skupščine, ki je vodil 4-člansko parlamentarno delegacijo, ki si je ogledala Gornjo Radgono, Ljutomer in Ormož, torej pomurska mesta, ki so v minuli vojni utrpela največjo škodo. Pohvalil je pokončno držo prebivalcev, enot TO in milice in dodal, da so pokazali slovensko opredelitev in tako potrdili enotnost in zavzetost za samostojno in neodvisno Slovenijo.

Dr. Toplak je še dejal: »Moramo povedati tudi, da vojni sledi gospodarska prenova. Zagotavljam, da bomo v slovenski skupščini naredili vse, da bo ta prenova čim hitrejša in čim manj boleča, predvsem v teh krajih, ki so utrpeli največ škodo. Ko se bomo vrnili v Ljubljano, bomo poročali o videnem in občutem in izvršni svet republike Slovenije bo tudi po svoji plati pripravil ustrezne ukrepe. Zavedati pa se moramo, da nas sedaj čaka še ena pomembna naloga, to je žetev. Kot kažejo prve ocene, bo letošnja letina bogata, zato moramo storiti vse, da jo čimprej spravimo pod streho.«

Po prvih ocenah, s tem so seznanili tudi delegacijo, je bilo v Gornji Radgoni škodo za 297 milijonov dinarjev, kar je skoraj 10 odstotkov letnega bruto proizvoda te občine.

D. L.

POZDRAVLJENI, SOSEDJE!

Takole se je minuli teden (po odhodu tankovske enote iz Gornje Radgone) Alojz Flisar (vodja sektorja za mejne zadeve in tuje pri UNZ Murska Sobota) pozdravil na mostu čez reko Muro, ki povezuje avstrijsko Radgono in Gornjo Radgono, s svojim avstrijskim kolegom.

Tako za gornjeradgonskega kot za vse druge pomurske mejne prehode lahko zapišemo kratko informacijo: stanje je nespremenjeno. Kakor je povedal Milan Horvat, načelnik inšpektorata pri UNZ Murska Sobota, je tako že vse od 4. julija, ko so ob 13. uri odprli še zadnji »ogrožen« mednarodni mejni prehod v Gornji Radgoni. Odprti so tudi vsi maloobsejni prehodi, kot je določeno po dnevih in urah. Promet čez mednarodne mejne prehode je tekoč, vendar glede na letni čas in turistično sezono redek. Turistov ni, mejne prehode prestopajo v glavnem domači potniki in avstrijski radovedneži. Bodo uspeli razdeliti 8 tisoč petsto osvežilcev, ki jih je slovenska vlada namenila tujim turistom ob prestopu meje na pomurskih mejnih prehodih. Na ta način bi jim izrazili dobrodošlico, hkrati pa jih informirali o slovenskih lepotah in jim osvežili notranjost avtomobila. Informacij o Sloveniji imajo tuji turisti zadnje čase več kot preveč; osvežilce pa bi res potrebovali.

bbp

foto: dl

Del delegacije, ki si ogleduje škodo v mejnem območju Gornje Radgone: dr. Ludvik Toplak, Tone Peršak in Janez Zupančič.

Moratorij za stečaje?

Čeprav končne ocene glede škode, ki jo je v Pomurju povzročila vojna, še nimamo, lahko ugotovimo, da bo ta v številkah prek 500 milijonov dinarjev. Seveda je to samo škoda, ki jo lahko izrazimo v številkah, kakšno pa je vojna na že tako ali tako obubožanem pomurskem gospodarstvu pustila za daljši čas, pa bo hitro jasno. Prekinjene izvozne-uvodne poti, blokada blagovnega in plačilnega prometa v Jugoslaviji, v katero plasira pomursko gospodarstvo dobro petino svojega blaga, nedorečena zakonodaja, ki se je sedaj, v vojnih razmerah znašla v še obupnejšem položaju, niso nič kaj obetavne napovedi za prihodnost. Pa vendar se moč države meri z gospodarstvom in vojno dobi tisti, ki ga obdrži tudi v težkih oz. nemogočih razmerah. Tudi pomursko gospodarstvo je v dneh najhujše agresije še dihalo, svobodneje, vendar zato nič manj težko pa bo morda zadihalo v naslednjih dneh.

Aktivno se je v sanaciji pomurskega gospodarstva vključila tudi Območna zbornica za Pomurje. Njen predsednik, Koloman Cigut, nam je povedal, da mora ukrepe za odpravo škode, ki jo je povzročila agresija, najprej sprejeti republiška vlada. Tem pa bodo morali slediti ukrepi za oživitve gospodarstva. Najprej je potrebno pomagati podjetjem, ki so bila v vojni neposredno prizadeta, za ta podjetja naj bi se določeni prispevki tudi ukinili. Prav tako ne bo smela izostati tudi solidarnost, dobrodošel pa bi bil tudi moratorij za stečaje.

»Oživitev gospodarstva je izredno pomembna,« je dejal Koloman Cigut, »verjamem, da bo slovenski narod, ki je preživel vojno agresijo, storil vse, da bo saniral gospodarstvo, od katerega je odvisna naša eksistenca. Brez pomoči tujine, ki bi temu obubožanemu gospodarstvu pomagala, pa ne bo šlo.«

Območna zbornica za Pomurje je s podjetji, ki so se znašla v težavah, v stalnih stikih, pomaga predvsem pri reševanju prevoznih problemov ter pri oskrbi z reprodukcijskimi materiali, vsak dan pa so tudi v povezavi z živilskopredelovalno industrijo in trgovino. S skupnimi naporji skušajo zagotoviti normalno življenje v nenormalnih razmerah.

Renata Ficko

Ljubljanska banka — Pomurska banka

Ponovno brez omejitev

Med vojno agresijo je bila Ljubljanska banka — Pomurska banka prisiljena sprejeti nekaj ukrepov, ki so omejevali dvige denarja — Banka bo s posojili in posebnimi pogoji za odplačevanje pomagala pomurskemu gospodarstvu

»Osnovna naloga, ki smo si jo bančni delavci zadali ob začetku vojne agresije, je bila zagotovitev likvidnosti za občane in pomursko gospodarstvo,« je dejal predsednik banke Stefan Hajdinjak. »Moram povedati, da smo preživeli podjetij v kriznih dneh uspešno reševali, saj ni bilo primera, da likvidnostnih težav ne bi mogli sanirati. Težave so se pojavile pri občanah, ker smo se bali, da bi prišlo do previsokih dvigov in pomanjkanja gotovine. Zato smo prva omejili dvige pri občanah na 5.000, pri obrtnikih pa na 10.000 din. Že prejšnji teden pa smo te omejitve ukinili. Zaradi pomanjkanja deviz smo zaenkrat morali ukiniti odplačevanje deviznih hranilnih vlog, iz

plačujemo le plače, pokojnine in rente iz tujine.« Sicer pa v banki intenzivno razmišljajo o konkretnih ukrepih, s katerimi bodo pomagali odpravljati posledice vojne agresije. Pripravljajo posebno posojilno ponudbo, namenjeno obnovi stanovanjskih in gospodarskih objektov ter nakupu potrošniških dobrin. Pri teh posojilih bodo rok odplačila prilagodili, pri obrestni meri pa bodo predlagali fiksno obrestno mero ali pa se bodo odločili za kakšno drugo možnost, npr. da se plača samo 50 odstotkov tržne obrestne mere. V Ljubljanski banki Pomurski banki se bodo z vsa kima posojiljemalec posebej dogovarjali.

Renata Ficko

SLAVJE TIŠINSKE »OKROGLINE«

Kljub negotovosti in strahu pred ponovnimi spopadi se je množica ljudi udeležila nove maše na Tišini.

7. julija je bila na Tišini nova maša Fredija Mlinariča s Petarjem. Zadnje tovrstno slavlje je bilo pred 19 leti, ko je bil novomašnik Alojzij Ratnik iz Vanče vasi.

Slovesnost je potekala pred šinsko cerkvijo v senci mogočnega kostanjev. Poleg drugega cveč so cerkev in začasni oltar krasi tudi lipovo cvetje in pšenični kosi.

Prav ta čas nam je potreben mir, prav tako zaupanje, je v svoji pridigi poudaril marjanski župnik Stefan Balažič. Sloveni smo znani kot delaven, pošten, resnicoljuben narod in taki moramo tudi ostati. »Bodi za vbrate in sestre jasno in prosojno znamenje... blizu vsem in vsaki mu, ki ga potrebuje, bodi duhovnik, ki ljubi svojo kulturo, svoj narod in svoj materinski jezik... bodi Čedermac...«.

Vsi zbrani so še posebej prosili za mir, ki naj ga prinese nova maša »v naša srca in domove«. Tišinska župnija je po 19 letih daia duhovnika — kljub hudim časom so ga vaščani in farani dostojno pospremili na novo po-

Novomašnik Fredi Mlinarič

Zbrani duhovniki z verniki na slovesnosti na Tišini so še posebej molili za mir.

Ocenili mlečne izdelke

Priprave na mednarodni kmetijsko-živilski sejem se nadaljujejo. Konec junija (25. in 26. junija) so v dvorani E 1 ocenili mlečne izdelke izdelovalcev, ki bodo sodelovali na avgustovskem sejmu.

Ocenjevalna komisija je delo opravila v dveh dneh. Sestavljali so jo Bogdan Perko (Biotehniška fakulteta), Jasmina Lukač (Inštitut za mlekarstvo Zagreb), Mira Meško (Mlekarna Ptuj), Jože Trontelj (Ljubljanske mlekarne), Ivan Finguš (Mariborske mlekarne), Bojan Podkrajšek (Celeia Celje), Slavko Kirin (Sirela Bjelovar) in Franc Schnader (Zalaegerszeg). Predsednik ocenjevalne komisije Franc Kervina je povedal, da so prejeli približno enako število vzorcev kot lani, vendar jih je bilo od 130 precej iz sosednje Hrvaške in Madžarske. Letošnji kriteriji ocenjevanja so bili strožji, saj se je tudi na tržišču pojavilo več izdelkov.

Maksimalno število točk je prejela le Tovarna mlečnega prahu Murska Sobota, presenetljivo dobro pa so bili ocenjeni izdelki iz Madžarske.

bbp

Najnovejša športna vest

Marko Slavič prvi na EP

Na prvi dirki za evropsko prvenstvo amaterjev voznikov na kolesih dirkal v Riihimaaki na Finskem je dosegel velik uspeh Marko Slavič mlajši iz Ključarovec, saj je kot najmlajši udeležene zmagal s kolesom Corelian Sweetheart. Zanimivo je, da ni ta kobilica doslej še nikoli zmagala, kar pomeni, da je Marko Slavič mlajši voznik svetovne elite. Prav tako je zanimivo, da si je Marko Slavič sam plačal članarino mednarodne organizacije FEGAT v znesku 2.000 švicarskih frankov in letniški prevoz 14.000 avstrijskih šilingov. S to zmago si je Marko Slavič zagotovil 18 točk, zastopal pa je Republiko Slovenijo. Tekmovanje je izvoznikov iz 13 evropskih držav. To je bila 157. zmaga Marka Slaviča mlajšega, z njo pa si je prislužil 3.000 finskih mark. Več o njegovem nastopu in še o drugi dirki v Turkuju na Finskem v prihodnji številki.

F. Mašič

»EMAL«

Storitveno in trgovsko podjetje
Tišina d.o.o., Tišina 3/a
2921 TIŠINA • 049/46.733

Številka računa 232
ZRO RAČUN 1199 001 11991

Poslovna enota Murska Sobota, Štefana Kuzmiča 2, telefon 069-31-100 prodaja rezervne dele za traktorje IMT-IMR in rezervne dele za drugo kmetijsko mehanizacijo. Prodajajo tudi vse vrste gum, akumulatorje, filtre, svetila in rezervne dele motokultivatorjev IMT Bojevac. Blago prodajajo po ugodnih cenah in ugodnih prodajnih pogojih.

Priporočajo se!

MARKE ZA NESREČNE RADGONČANE

Ivan Kramberger je za odpravo posledic vojaške agresije daroval 10 tisoč mark — 2 tisoč za obnovo cerkve, 3 tisoč občinskemu skladu in 5 tisoč družini Zamuda, kateri je vojaško brezumje uničilo dom. Fotografija: Nataša Juhnov